דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר

● סוריה וישראל, כללי משחק חדשים — דן אבידן
● דמוקרטיזציה של „העבודה" — יורם פרי
● זכויות היתר של חברי הכנסת — ישראל לנדרס
● יהודים ניאו־שמרנים יהודים ליברלים — שלמה שפיר
● חמאה על הראש — מאיר בראלי
● ספורט (עמ' 9—10), רפואה ומדע (עמ' 11), כוכבים (עמ' 12)

גשם ושלג

גשם ירד היום בצפון ובמרכז הארץ מלווה בסופות רעמים ברד ומשבי רוח חזקים. בחרמון יתחוללו סופות שלג. בדרום הארץ יהיה אביך ובמקומות הנמוכים קיים חשש משטפונות.

יום ראשון, י' בטבת תשמ"ו, 22 בדצמבר 1985 ● גליון 18692 ● השנה השישים ואחת
היום 12 עמודים ● המחיר 630 שקלים כולל מע"מ

מצוד משטרתי ענק אחר הרוצח הנמלט צבי גור

נמלט ביום ו' מכלא איילון; שירות בתי הסוהר: אין נשקפת ממנו סכנה לציבור; מפקד הכלא הגיש התפטרותו מתפקידו

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

כוחות מתוגברים של שוטרים ואנשי שירות בתי הסוהר, מלווים בבלשים ובכלבי גישוש, מחפשים מאז צהרי יום ו' אחרי האסיר הנמלט צבי גור, בן 38, השפוט למאסר עולם ועוד 34 שנה על רצח הילד אורון ירדן.

שירות בתי הסוהר דיווח אתמול כי אין נשקפת סכנה לציבור מצד צבי גור, שנמלט ביום ו', סמוך לשעה 4 אחר הצהריים מכלא איילון (רמלה) בעת ששהה בעבודות מחוץ לכלא, כפי שעשה כבר יותר משנה. כוחות מתוגברים של שירות בתי הסוהר והמשטרת ישראל ערוכים מאז מצוד ברחבי אזורי.

מפקד הכלא גונדר־משנה יוסף פולאק, הגיש את התפטרותו לנציב שירות בתי הסוהר רפי סויסה, בעקבות הנידון של האסיר. סויסה דחה את מכתב ההתפטרות והודיע לפולאק כי יש לו אמון מוחלט בצעדיו, כבעבר כן מהות. בשעה 3 אחר הצהריים ביום ו' עוד נראה גור סמוך לחומת הכלא. סמוך לשעה 4 הבחין קצין

(המשך בעמוד 2)

„לא יאומן איך מעל באמון"

נציב שירות בתי־הסוהר גונדר רפי סויסה אמר אתמול, כי „בריחתו של אסיר העולם צבי גור היא מתוחכמת, מדהימה ומרגיזה".

גונדר סויסה, שרואיין בתוכנית „שבתרבותי" בביש"ציון כי האיש, שרצח את הילד אורון ירדן, רכש את אמונם של שלטונות בית־הסוהר, ולפני שנתיים אף קבעו המומחים הקרימינולוגים, הפסיכולוגים והעובדים הסוציאליים, כי אין הוא יכול להזיק לאף אחד".

לדברי סויסה, עמד גור להתחתן בתוך זמן קצר עם חברתו, המתגוררת בישוב הנמצא בקרבת כלא איילון. „גור החל באחרונה בהכנות לחתונתו, שעמדה להערך בין כותלי הכלא. לא ייאמן כיצד מעל האסיר הזה באמון", אמר רפי סויסה.

פנינה ירדן: „מחיר המדיניות"

פנינה ירדן, אמו של אורון ירדן ז"ל אמרה אתמול: „אני מקווה שהמשטרה תעשה כל מה שיש לעשות כדי ללכוד אותו, בעת שאירע האסון האמנו במשטרה ועדיין יש לנו אמון בה. כואב לנו שלרוצח של בנינו ניתן לעבוד בחוץ והוא ניצל את שיטתו הליברלית של רפי סויסה וזה מחיר המדיניות. הוא ניצל את האמון שנתנו בו ובורח אבל כשיתפס יש לדאוג שישאר בתוך הכלא".

פנינה ירדן הביעה מורת רוח מכך שהאסיר צבי גור ניבחר להיות האסיר שלוחץ את ידו של הנשיא. „כאב לנו שהוא זה אשר ניבחר ללחוץ את יד הנשיא אבל אין זה עניננו. מהרגע שתפסו אותו הפסקנו להתעסק בו ולדידנו צבי גור איננו קיים".

רבין: קצין בכיר הורה להפיל שני המטוסים הסוריים

ההתקרבות בין ירדן לסוריה מפחיתה את הסיכוי למו"מ ישיר בין ישראל וירדן — אמר שר הבטחון יצחק רבין בתוכנית „מה השאלה" בטלוויזיה. בתשובה לשאלה אמר שר הבטחון, כי את ההוראה להפיל שני מטוסים סוריים לפני כשה שבועות נתן קצין בכיר בלחץ של שניות. השר הטעים, כי הוא נותן גיבוי מלא להחלטה זו, אף כי בדיעבד התברר שכוונת הסורים הפעם לא היתה תוקפנית.

המודיעין הישראלי שכנע את הופואה בואני

מאת דליה שרון

סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). — המודיעין הישראלי יכול לרשום לזכותו את הישג תדיוש היחסים עם חוף השנהב — טוען „אובזרבר" הלונדוני בגליונו היום. לדברי סופר העיתון, התרשם נשיא חוף השנהב הופואה בואני מן המידע שהגישו סוכנים ישראלים לו שכנו סמואל דו, בסיכול נסיון הפיכה בליבריה בחודש אוקטובר. זה היה הגורם אשר הכריע את הכף בהחלטתו. הוא עתה טוען כי מצפים בקרוב לחידוש היחסים בין ישראל לגבון.

דקל — לחקירה נוספת במשטרה

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

סגן שר הבטחון ח"כ מיכאל דקל יחקר מחר או ביום שלישי ביחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים. החקירה תערך במתקן המשטרה בנעורים ליד נתניה. ובמהלכה ישאל ח"כ דקל אודות התרומות לליכוד שנעשו בתקופתו.

חוסיין — השבוע לפגישה עם אסד

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

המלך חוסיין יצא השבוע לדמשק, לפגישה עם הנשיא הסורי חאפז אסד — כך מסרו אתמול מקורות ברבת־עמון. עם בואו לדמשק, נודע אמש חוסיין ברבת־עמון עם סגן ראש ממשלת עיראק טהא יאסין רמדאן, שהגיע לביקור בן יומיים בירדן.

נראה, כי העירקים חפצים לוודא שההתקרבות בין ירדן לסוריה לא תהיה על חשבון יחסי הקרבה שבין עיראק לירדן. סגן ראש ממשלת עיראק מסר לחוסיין שדר משליט עיראק צדאם חוסיין בדבר תוצאות ביקורו האחרון במוסקבה. כמו כן, נועד רמדאן עם ראש ממשלת ירדן ודן עימו בהידוק שיתוף הפעולה בין שתי המדינות.

קורפו אישר עקרונית קו אילת — עקבה

הסכמה עקרונית לקיום קו שיט בין עקבה לאילת ניתנה ביום שישי על ידי שר התחבורה חיים קורפו ליזמים פרטיים שפנו אליו בעניין זה.

בדיון שהתקיים בלשכת שר התחבורה בירושלים הודיע קורפו ליזמים, כי לאחר שמשרד התחבורה יקבל פרטים מלאים על דרכי וצורת הפעלה של הקו המבוקש, אפשר יהיה להתייחס ולתת רשיון להפעלת הקו.

קורפו הדגיש עוד, כי הרשיון יהיה חייב להיות כפוף לתנאים המיוחדים הצלולים להיווצר כתוצאה מהפעלת קו כזה.

היום — יום הקדיש הכללי

היום הוא יום הקדיש הכללי, לזכרם של 6 מיליוני היהודים שנרצחו על ידי הנאצים.

המועצות הדתיות מארגנות כינוסים מרכזיים בערים ובישובים השונים, ללימוד בצוותא. במפעל להנצחת קדושי השואה ע"ש לימוד המשנה היומית פנה לרבנים ולגבאי בתי הכנסת בארץ ללמוד בשיעורי בטבת את המשניות, שנתקנה על ידי הרבנות הראשית, להנצחת זכרם של קדושי השואה.

בבתי כנסת בערים השונות ייערכו היום לפנות ערב עצרות זכרון ותפילות לזכר קדושי השואה (ע).

חודש שיתוף הפעולה המודיעיני עם ארה"ב

— בעקבות סיום חקירת הצוות האמריקאי בישראל; מחלוקת על ההודעה המשותפת; פולארד יועמד לדין רק בעוד חדשיים

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — התביעה בתיק ג'ונתן פולארד תבקש ארכה במועד הנקוב להגשת כתב אישום נגדו, וייתכן שפולארד יועמד לדין רק בעוד כחודשיים — כך אמר אתמול ל„דבר" מקור המקורב לפרשה, בעקבות שובו של צוות התישאול האמריקאי מישראל ופירסום הודעת הסיום דיפרסמנו על שיתוף הפעולה הישראלי בהחזרת כל המסמכים שמסר פולארד ובגישה למעורבים בהעלתו.

המקור המקורב לפולארד אמר, כי התביעה לא הודיעה עד כה לפרקליטי פולארד אם בכוונתה לזמן למשפט עדים מישראל, או להציג מסמכים כראיות, אך פרקליטי פולארד שוקלים לזמן ביוזמתם עדים מישראל.

עוד נוטים הפרקליטים לטעון, כי הרשעתו של פולארד בשלב החקירה שקודם מעצרו, בשלושה ראיונות ארוכים ובהצהרה המתוקה כמה עמודים בכתב־ידו, ניגבו שלא כדין, בלא שהוזהר כי הוא עלול להפליל עצמו ובלא שניתנה לו הזדמנות להסתייע בהגנה משפטית.

בהסתמכו על מקורות ישראליים, דיווח אתמול „ניו־יורק טיימס", כי בנוסף לרפי איתן ולנספחים המדעיים אילן ביד ויוסי יגור, תישאל הצוות האמריקאי בארץ גם כמה ישראלים שהוצבו בעבר בארה"ב, מהם בעלי מעמד דיפלומטי ובהם עובדים מקצועיים.

נודע, כי למרות השלמת התישאול לא יוחזר רביד, יגור ואחרים לוואשינגטון ולניו־יורק. המקורות הישראליים אמרו ל„טיימס", כי הדמסמכים המסוגים שהעביר פולארד לישראל עסקו באמצעים, תוכנת כוח שב ונתונים אלקטרוניים הקשורים בהפעלת טנקים, מערכות טילים ו־מסוסי קרב מתוצרת סובייטית בצבאות ערב וכן הערכות מודיעין אמריקאיות על צה"ל.

„וושינגטון פוסט" דיווח, כי למרות הסיפוק בצוות התישאול מהמידע הגולמי שנאסף בארץ, בתוך ובתישאול, ימשיכו פקידים אמריקאים בניתוח הגלם, קודם שיגיעו למסקנות הסופיות.

עוד דיווח „פוסט" על מסקנות בצוות למשטע הנידכה הישראלית, שלפיה פנה פולארד לישראל בני־מוק שהממונים עליו בחיל־הים הסמיכו אותו לכונן ערוץ מוצנע להעברת מידע על לוחמה בטרור, וכי רק מאוחר יותר החל לדרוש תשלום. לאמריקאים אין ראיות הסותרות גירסה זו, אך הם מפקפקים בנכונותה.

שמיר הסתייג מן ההודעה ההודעה הישראלית־אמריקאית המשותפת על השלמת עבודת הצוות

(המשך בעמוד 2)

התקדמות שיתוף ישראל ב„מלחמת הכוכבים" תלויה בהסכם בדרג המדיני

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — שיחות משלחת הפקידים והתעשיינים מישראל ועם אנשי מינהלת „יוזמת ההגנה האסטרטגית" ועם פקידים בפנטאגון הסתיימו כאן בסוף השבוע בתחושה של התקדמות בהבנת הממדים הטכניים של שיתוף ישראל בפיתוח נשק „מלחמת הכוכבים", אך גם בהערכה, כי בהיעדר מזכר־הבנה בין הדרגים המדיניים בשתי הממשלות תתעכב כל התקדמות נוספת.

המשלחת ביקרה גם במפעלים ובמעבדות ברחבי ארה"ב ותודרכה ביחס ללוחות זמנים של „יוזמת ההגנה". חברי המשלחת התרשמו, כי במינהלת היוזמה יש פתיחות לשיתוף גורמים ישראליים במחקר־פיתוח — אך התרשמו כמו כן, כי פתיחות זאת לא תיתרגם בקרוב לחוזים, כל עוד נמנע ממשל רייגן מלהציע לישראל חתימת מזכר־הבנה דומה לזה שמכוחו הוענקו חוזים לחברות בריטיות ולזה שעל קוויו הכלליים ידונו בקרוב בארה"ב ובמערב־גרמניה.

הממשלה תנסה להכריע היום במחלוקת על קיצוץ התקציב

מאת צבי זרחיה, יוסי מלמן ומוטה צימוקי, סופרי „דבר"

הממשלה מתכנסת הבוקר לישיבה העשויה להמשך עד לשעות הלילה המאוחרות, לדיון בתביעת האוצר לקצץ עוד 200 מיליון דולר בתקציב המדינה לשנת 86, שעה שבין שרי הממשלה שוררים חילוקי דעות חריפים על הקיצוצים הנחוצים במשרדיהם. שר הבטחון יצחק רבין כבר הודיע, כי לא יסכים לשום קיצוץ נוסף בתקציב משרדו, ונראה כי הוא נהנה בעמדה זאת מתמיכתו של שמעון פרס.

ראש הממשלה ושר האוצר יפעו בשר הבוקר, לפני ישיבת הממשלה, עם שר העבודה משה קצב, שר הבריאות ושר התיירות והתקשורת וזמנים, כדי לנסות ולהגיע לסיכום בעניין הקיצוץ במשרדים אלה לפני ישיבת הממשלה. במקביל, יימשכו המגעים בנסיון לשכנע את

(המשך בעמוד 2)

4 הרוגים ו־170 פצועים בהתפוצצות בנאפולי

4 אנשים נעדרים ויש חשש שנספו, וקרוב ל־170 אנשים נפצעו בפיצוץ שאירע אתמול לפנות־בוקר בשדה שבו מרוכזים 30 מיכלי אגירה גדולים של נפט ליד נאפולי. מאות כבאים מרחבי הסביבה נאבקו אתמול שעות ארוכות בדליקה הגדולה שפרצה בעקבות הפיצוץ. ענני עשן כבדים התאבכו מעל נאפולי ונראו ממרחק של עשרות קילומטרים. מאמצי הכבאים התרכזו באיתור מוקד הדליקה הגדולה ובמניעת התפשטות האש למקומות אחרים.

המערך יוזם קיצור תקופת מערכת הבחירות לחודש בלבד

מאת שלמה גינוסר, סופר „דבר" בכנסת

המערך יפתח ביוזמה לתיקון החוק במטרה לקיצור תקופת מערכת הבחירות לחודש ימים. היוזמה לצעד זה באה מיו"ר סיעת המערך ח"כ רפי אדרי, ושותפים לה גורמים בסיעת מפלגת העבודה.

במערך סבורים כי אין כל סיבה לניהול מערכת בחירות ממושכת אשר תטלטל את המערכת הפוליטית והמשק בכלכלים למשק. לדעת גורמים במערך אשר שקלו הכלכלי הזה יאלץ את המערכת הפוליטית להחמיר מקבלת ההחלטה על קיום בחירות מוקדמות, אם וכאשר תתגבש המסקנה כי יש להקדים את הבחירות.

סיעת המערך בכנסת ובדרגו זה עבנו אמשרות להחדים חברי כנסת מסיעות נוספות להצטרף ליוזמה.

שרים בעבודה מערערים על ויתורי פרס למפלגות הדתיות

מאת יוסי מלמן סופר המדיני של „דבר"

ביקורת קשה כנגד ראש הממשלה שמעון פרס מושמעת מפי שרים ב„עבודה" בעניין „ויתוריו למפלגות הדתיות ובמיוחד בעניין מרכז המורמונים בירושלים „כהנדרתם" ל„דבר" נודע כי בהתייעצויות שהיו בסוף השבוע בין שרי המפלגה, הביעו רוב השרים התנגדות לכל ניסיון ויתור למפלגות הדתיות.

בין אלה שהביעו דברים קשים במיוחד על ראש הממשלה נמנים גם שר הבטחון יצחק רבין, שר הכלכלה והתכנון גד יעקובי, שר הקליטה יעקב צור והשר בלי תיק עזר ויצמן. השרים הביעו חשש כי החלטה להפסיק את בניית מרכז המורמונים עלולה לגרום נזק מדיני קשה לישראל בעיני דעת הקהל בארה"ב, להגביר את האנטישמיות בעולם ולפגוע בדימויה של ישראל כמדינה דמוקרטית המעניקה חופש פולחן לכל הדתות.

פרס עצמו הודיע כי יש בכוונתו להציע היום בישיבת הממשלה להקים ועדת שרים מיוחדת (בהשתתפות ראש עיריית ירושלים) שתבחן את כל ההיבטים הקשורים להקמת מרכז המורמונים ותגיש בקרוב את מסקנותיה למליאת הממשלה.

למערכת הבטחון אין כוונה לשוב ולדון בעתיד „הלביא"

מאת אריה אורן, סופר „דבר"

במערכת הבטחון אין כל כוונה לשוב ולדון בפרוייקט ה„לביא" — כך נודע לסופר „דבר" ממקור בכיר. שר הבטחון יצחק רבין סבור, כי לאחר שהקבינט אישר את המשך הפרוייקט אף לפני חודשים ספורים, כל החלטה על הפסקת פיתוח ה„לביא" יכולה לבוא עתה רק מן הקבינט או ממליאת הממשלה.

מקור אחר מסר אמש לסופר „דבר", כי למעשה אין לשר האוצר יצחק מודעי כל סיכוי להשיג אישור להצעתו לבטל את הפרוייקט. המקור הטעים, כי כל שרי הליכוד — למעט מודעי — וכן כל שרי המערך — למעט עזר ויצמן — תמכו בפה מלא בהמשך הפרוייקט כאשר נדון בקאבינט.

לפני כן סיכם שר הבטחון, לאחר סדרה של דיונים שבהם התעדכן בנושא, כי פרוייקט ה„לביא" כבר עבר למעשה את הנקודה שממנה אין עוד חזרה, וכי אין עוד אפשרות מעשית לבטלו.

לאחר שישראל הוציאה כ־1.5 מיליארד דולר על הפרוייקט (מתוך עלות כוללת משוערת של 2.25 מיליארד דולר), היו תשלומי פיצויים בגין הפרת התחייבות — כמתחייב מביטול הפרוייקט — מצריכים הוצאה גדולה מזו הדרושה להשלמתו. טיסת הבכורה של ה„לביא" אמורה להתקיים בעוד 10 חודשים.

לסופר „דבר" נאמר, כי לחצו העכשווי של מודעי מסתמך על סיכום מצורפל למדי עם גורמים בממשל האמריקאי. סיכום האמור לאפשר לישראל להמיר 300 מיליון דולר מכספי הסיוע הבטחוני „לא רק לצורכי פרוייקט ה„לביא". מודעי רצה לפרש את הניסוח זה

(המשך בעמוד 2)

פרצוף חדש ל„מבט לחדשות"

מאת צבי זרחיה, סופר „דבר"

אותות פתיחה וסיום חדשים ל„מבט לחדשות" יוכנסו בעוד מספר שבועות לשידור. תחזית מזג האויר המובאת לקראת סיום מהדורת מבט, תוקרן על רקע תמונת לוויין במקום אתרי נוף בארץ כפי שמשודרים כיום. עם שידור תחזית מזג האויר גם יוקרן סרט אנימציה על הטמפרטורות.

עלות ההפקה של הצגת המוסיקלי החדש ושינוי הקרנת תחזית מזג האויר תגיע כנראה למעלה משמונת אלפים דולר והיא תילקח מרזרבה תקציבית בסעיף הפעולות של מנכ"ל רשות השידור. בימים אלה חתמה הטלוויזיה על חוזה לביצוע העבודות הללו.

בראשית ינואר מתוכננת גם ריאורגניזציה בתחומי הסיקור של הכתבים העובדים במערכת החדשות. על פי הצעה שגיבשו בשבועות האחרונים מנהל חטיבת החדשות יאיר שטרן ועורך מבט מיכאל קרפין תפוצל לשניים משרת הכתב לענייני מפלגות. מיכה ליממר ימונה כנראה ככתב לענייני מפלגות בירושלים. לימור ששהה עתה בחופשה וישוב לעבודה בעוד כעשרה ימים. נודע כי דן חביב הכתב הנוכחי לענייני מפלגות הביע התנגדות לפיצול המשרה.

עפ"י ההצעה ימונה דניאל פאר, שהגיע עד לאחרונה את התוכנית „סיבה למסיבה", כעורך ראשי של מהדורת החדשות הקצרה לקראת סיום משדרי הטלוויזיה. 10 כתבים שונים יערכו ויגישו מהדורה זו לסירוגין. הכוונה היא לעבות את התכנים ולשפר את איכותה של מהדורת החדשות המסכמת.

שטרן וקרפין הציעו להחזיר עוד לסקר את תחומי העולם היהודי, לבני ליס לשמש ככתב לענייני רווחה, שרי רז תהיה כתבת לענייני תרבות ואמנות, תמר מורג תשמש כתבת מוניציפלית בירושלים, בידי לרן תהיה כתבת לענייני חינוך. רפי גומרניק יהיה כתב מוניציפלי בגוש דן, אבי ברזילי יהיה כתב לענייני משטרה ובתי משפט בתל־אביב.

בימים האחרונים מתנהל מאבק חריף על איוש משרת כתב הטלוויזיה בוואשינגטון. אלימלך רם, הכתב הנוכחי בוואשינגטון מסיים כהונתו בחודש אוגוסט 1986. שלושה מועמדים הודיעו כי רואים עצמם מועמדים לתפקיד: יאיר שטרן מנהל חטיבת החדשות, ניסים משעל ואהוד יערי.

בסוף השבוע נודע כי הטלוויזיה הציעה לטוביה סער מנהל הטלוויזיה לשעבר שפרש לפני כשנה להבחות את התוכנית „סיבה למסיבה". זאת לאחר התפטרותו של דניאל פאר מהנחיית תוכנית זו. להגשת התוכנית מוזכרים גם: ירון לונדון, דודו טופז, רבקה מיכאלי ואחרים. העניין יוכרע בימים הקרובים.

שאלות ותישאולים

מאת יצחק בן־נר

● כי האשם בפיטורי־איזה המשך שעוברים פועלי „אתא" כבר חודשים רבים? בכל פעם מוליקים בתריסנת רבה, אירועי שביב של תקוה ללבבותיהם של אלה שעולמם חרב עם מקום עבודתם ושלא באשמתם — רק כדי לשוב ולכבות אותו בדליקה גסה. ושוב הם חוזרים אל האפלה המיכה שמעבר לאוזניהם של המוליכים ושל הציבור, שכבר עייפה נפשו מסבלותיהם של אחרים. האם יש מישהו מוסמך שיוכל לבדוק ללא פניות האם המו"מ המנוהל עם הקונצרנכות דאק מאסר מוצה לחלוטין? האם היה חייב להסתיים שוב מלא כלום, כשהמחלוקת בין הצדדים, לפי הידיעות, הצטמצמה מאד? היש מישהו שיוכל להוליכם מייד במלוא האחריות מה יהיה על העובדים, מי יפצה אותם על החושי הסבל והשפלה ותקוות האכזב, מי יעבה אותם לתעסוקה חדשה ומי יבטיח, כן תאחר בינואר 86, את זכויותיהם הסוציאליות? בימים קשים אלה, כשבכירים ונבחרים מעריפים לברוח מן האחריות על זכויות היתר שלהם, יינזקו בוודאי כפועלי „אתא" לבוגלם, ולזמן שיאלץ שוב לעשות את שלה, בהוליכר המשכה אחרת.

● מדוע אין שר המשטרה מתפקק בשבחות בכך שהודיע המשטר ושר המשטרה הודיעו לו שהחקירה (של התשאול, לעתון יכמנו) התפתיחה ושאין ראיות כנגנד

עוד חצי דבר

על מעשים פליליים? בועם מתפלץ הוא יממהר להתגולל על אמצעי התקשורת, הכתובת לכל אשמה, עם נאלי דם ואש חמורות עשן, על שפירסמה שהתבקשה לחקירה במשטרה בעניין קשריו עם מיכאל אלבין ז"ל. פרסום מידע ללא הערכות וללא חריצת דין הוא עדיין חלק מזכות הציבור לדעת ומזכות התקשורת לפרסם — וכל עוד לא נאסר בחוק פירסום שמות חשודים, נחקרים וכתהאלים, שהם בידוע בחזקת זכאים כל עוד לא הוכחה אשמתם, מוטב לו לבוא בטענות לרשות המחוקקת ולא לרשות המפרסמת. כבוד השר מערב כאן, עיסתה רושם, את מישקעיו בעניין ביקורת התקשורת על מסעותיו לחו"ל, עם עניין חקירתו האחרונה ובסך הכל מערב מין בשאינו מינו. האם בשל שלום הבית שנכפה על המפלגה הליברלית ובגלל הפאשכות שתלו אנשי „חירות" במערך לא נותרו לשר הגדיר אשמים רודורים — ואולי גם על ראשו נקי הכפיים בושר הכובע?

● ואולי, לפני שיפרק את הממשלה ויפלג את העם היהודי, מוטב לו להיב אברהם שפירא שיאחד מחדש את כל פלגיה היריבים השונאים של אגודת־ישראל שלו? תבעסם, במחשבה שניה: מה איכפת לי בכלל אם לא יאחד אותם?

ספרייה... (handwritten stamp)

קנדי: לא לנשיאות גם ב־88

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — הסנאטור אדוארד קנדי, שהודיע ביום ה' כי לא יתמודד על מועמדות המפלגה הדמוקראטית לנשיאות ב־1988, אמר אתמול בראיון טלוויזיה, כי גם אינו חותר להיות מנהיג הרוב בסינאט, אם תחזור סיעתו הדמוקראטית לשלוט בבית זה בבחירות 1986.

אדוארד קנדי מודיע לאומה האמריקאית על החלטתו. (צילום רדיו של „אסושייטד פרס")

קנדי אמר עתה, כי יעדיף לפעול כיו"ר אחת מועדות הסינאט — ועדת העבודה והרווחה, או ועדת המשפט.

הודעתו תסייע לידידו דניאל אינויי לקרוא תיגר על המנהיג הנוכחי של סיעת הדמוקראטים רוברט בירד.

בבתי המפלגות ביתחו בסוף השבוע את משמעות הודעת קנדי, כי גם ב־1988, כמו בכל מערכות הבחירות עד כה — לבד מפעם זו של 1980 — לא יתמודד על הנשיאות. בקרב הדמוקראטים מסייעת ההודעה למועמדים אחרים, שניצבו בצילו של קנדי, אך היא עלולה להזיק דווקא למי שנדחפו לפתע בעמדת המובילים בהתמודדות, סינאטור גארי הארט ומושל ניו־יורק מאריו קואומו, בשעה שבהתמודדים בולטים פחות (סנאטור ג'וזף ביידן, חבר הקונגרס ריצ'ארד גפהארדט ומושל וירג'יניה צ'ארלס רוב) יוכלו להצטרף לכשלון המובילים.

הודעתו של קנדי משקפה גם הכר מצידו בנסיגה המרכזית הניכרת בציבור הבוחרים, שבעיניו מסביך קנדי להיתפס כמנהיג האגף הליבראלי של הדמוקראטים. כל המועמדים האפשריים האחרים אצל הדמוקראטים אימצו לעצמם באחרונה עמדות הנוטות יותר כלפי המרכז.

בקרב הרפובליקאים בלטה האכזבה מהודעתו של קנדי, שנחשב היריב הרצוי להם ביותר ל־1988. מתחרהו העיקרי של סגן הנשיא ג'ורג' בוש, חבר הקונגרס ג'ק קמפ, מיהר לראות בהודעה סמל לחילופי־המשמרות בפוליטיקה האמריקאית ואות לשיפור סיכוייו, בתורת בן דורם של הארט, ביידן, רוב וגפהארדט.

ששון: יורחב שיתוף הפעולה הכלכלי בין השוק האירופי המשותף לישראל

עם הצטרפותן של ספרד ופורטוגל לקהילה האירופית קיימת הכרה מלאה מצד ארצות הקהילה בחשיבות הייצוא של ישראל לאירופה ובחיוניותו לכלכלתה. הן סבורות שיש לפתח לא רק את היקף הייצוא הזה ברמתו הנוכחית, אלא גם את המשך התרחבות של שיתוף הפעולה הכלכלי בעתיד בין השוק המשותף לבין ישראל.

בדברים אלה סיכם קלוד ששון נציג השוק המשותף את שיחותיו בישראל. ששון אמר את דבריו בנסיבת עתונאים לפני צאתו לירדן ולקפריסין.

הוא הביע הערכה רבה לתכנית הכלכלית הישראלית, ובעיקר הדגיש את התרשמותו מן „ההענות היוצאת מגדר הרגיל של האזרח בישראל ונכונותו להקריב קורבנות, כדי להביא להצלחת התוכנית והבראת כלכלת המדינה". ששון הוסיף, כי לדעתו אין מדינה אחרת בעולם שאזרחיה מוכנים לקורבנות כאלה, בעיתות מלחמה. עם זאת הוא ציין כי את תוצאותיה של התוכנית הכלכלית אפשר יהיה לראות רק לאחר זמן. בהביעו את בטחונו ביכולתה הכלכלית של ישראל אמר מר ששון כי הצלחתה של התוכנית הכלכלית עשוייה לעודד התקשרויות מסחריות וכלכליות מצד גורמים רבים בארצות השונות, אשר יהיו בטוחים באמינות הכלכלה הישראלית.

אשר ליחסים בין ישראל לבין השוק המשותף הדגיש קלוד ששון כי עם הצטרפות ספרד ופורטוגל קיבלו על עצמן 10 מדינות השוק לשמור על הייצוא החקלאי הישראלי המסורתי, לפחות ברמתו הנוכחית. „אין לנו רשות לפגוע בו", אמר נציג הנציבות. הוא הסביר כי הדבר ייעשה ע"י כך שכל שיעור וקידום של תנאי הסחר עם ספרד ופורטוגל, יחול גם על ישראל.

קלוד ששון בפגישתו ביום ו' עם שר המסחר והתעשיה אריאל שרון.

חודש שיתוף הפעולה

(סוף מעמוד 1)

פורסמה לבסוף רק בשעה מאוחרת שלשום, לאחר שמחלוקת עניינית בירושלים הביאה להפצתה בוושינגטון בלבד, מטעם דובר הסטייט־דפרטמנט.

נודע, כי שר החוץ יצחק שמיר התנגד לגשפנקה ישראלית להודעה, שבה מודה ישראל בריגול ובהחזרת מסמכים, בלא הסתייגות מהסוג שאיפיין את התנצלות הממשלה לפני שלושה שבועות.

ההודעה מתייחסת רק בסופה לחידוש שיתוף הפעולה המודיעיני בין המדינות, שצומצם כמעט כליל בחודש האחרון. „בהתבסס על היסוד האיתן של הידידות העמוקה, החיבה ההדדית והאמון ההדדי, חוזרות שתי הממשלות ומאשרות את נחישותן להמשיך בשיתוף פעולה קרוב בכל התחומים". בתשובה לשאלה אמר דובר הסטייט־דפרטמנט, כי מגעי המודיעין חודשו במלוא היקפם.

„שיתוף פעולה מלא בנדון"

„הצוות האמריקאי השלים, בשיתוף פעולה מלא עם ממשלת ישראל, „שליחות שעסקה בפעולות מסויימות שבהן קיבלו לידיהם פקידים של ממשלת ישראל באופן בלתי־מוסמך מסמכים מסוגים של ממשלת ארה"ב", נאמר בהודעה. „ממשלת ישראל אישרה שהחזירה לידי ארה"ב את כל המסמכים שברשותה או שבשליטתה. שיתוף הפעולה הישראלי איפשר לצוות האמריקאי גישות מלאה לאנשים היודעים עובדות שמטין עיניה של השליחות.

„ממשלת ישראל דיווחה לארה"ב, כי נקטה את הפעולות הדרושות לפירוק היחידה המעורבת (הלשכה לקשרי מדע). היא שבה ואישרה הודעתה שהאנשים המעורבים פעלו בלא סמכות ובניגוד למדיניותה. בנוקטה צעדים נוספים בהקשר זה, פעלה ממשלת ישראל למניעת הישנותה של פעילות כזו.

„לדעת ממשלת ארה"ב, מהווים צעדים אלה שיתוף פעולה מלא בנדון בין שתי הממשלות. בהקשר שיתוף הפעולה ובעקבות דיוניהם, הסכימו צוותי ישראל וארה"ב לשקול אם ואילו צעדים מעשיים יידרשו בעתיד.

„משרד המשפטים האמריקאי עוסק בהליכי תביעה בפרשיות הקשורות בנושא זה. לכן, לא תהיה נאותה כל תגובה פומבית נוספת ולא ימסרו הודעות נוספות, עד שתימצא הזדמנות נאותה".

מודעי: מערכת נומינלית לא תפגע בהסדרים קיימים

מאת צבי זרחיה, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

שר האוצר יצחק מודעי אומר כי הכוונה להנהיג במשק מערכת מחירים נומינלית לא תפגע בהסדרים או נכסים קיימים. התוכנית להפעיל מערכת מחירים שוטפים עדיין בגדר „תוכנית מגירה" הנבדקת באוצר כתוצאה מהאטת האינפלציה.

במשרד האוצר מוסיפים כי קביעת מחירים קבועים מתייחסת לאפשרות של הנפקת אגרות חוב ופתיחת תוכניות חיסכון בלתי־צמודים בעתיד. הבהרת האוצר באה לאחר שהפרסום שלשום על הכוונה להנהיג מערכת מחירים נומינלית גרם לבהלה מסויימת בקרב חוסכים שחששו מביטול ההצמדה לגבי תוכניות חסכון ופקדונות צמודים, כשתבוטל ההצמדה.

כפי שדווח ב„דבר" בודק האוצר אפשרות להנהיג מערכת מחירים נומינלית מחודש פברואר 1986. על פי ההצעה לא יקבלו השכירים תוספת יוקר כנהוג כיום אלא יזכו בפיצוי שכר על ידי תשלום תוספת על פי אחוז מסויים ממדדים חזויים. תקציב המדינה יקבע במונחים נומינליים דבר שימנע את הצורך בעדכון התקציב מדי רבעון.

נמצאה גופת עתונאי ערבי שחקר עסקי קרקעות בגדה

מאת סופר „דבר" בירושלים

גופתו של העתונאי חסן אל־פקיה מ„אל פג'ר" שנעלם לפני חודשיים וחצי, נמצאה ביום שישי ע"י שני רועים ערבים סמוך לכפר בית עור.

הגופה זוהתה לפי תעודת הזהות ובבדיקה ראשונה התברר שאל־פקיה נורה סמוך למרפד הלמה. ליד הגופה נמצאו שרידי רימון יד. הגופה הועברה למכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

חסן עבד אל־חלים אל־פקיה בן 37 ואב ל־7 ילדים עסק ימים מספר לפני העלמו בחקר ידיעות על רמאויות במסחר הקרקעות באזור מגוריו ממערב לרמאללה. באזור זה היו מעורבים בעסקי קרקעות סוחרים וחברות ישראליות, והתעוררו חשדות לזיופים ורמאות.

חסן אל־פקיה ריצה בעבר עונש מאסר באשמת חברות בארגון עוין.

מצוד משטרתי

(סוף מעמוד 1)

התעסוקה של הכלא רב־כלאי חיים וקסמן בהעדרו של צבי גור. הוא הזעיק למקום את ניצב משנה יוסי פולאק, שהכריז על כוננות חירום במתקן הכליאה כולו. כוחות מתוגברים של שירות בתי הסוהר ושל המשטרה החלו מיד בחיפושים. שערי הכלא נסגרו ונבדקו מכוניות הביקור, מתקנים מחוץ לכלא וכל אזור שעלול לתת מסתור לאסיר נמלט.

סריקות מקיפות ביותר

בתוך כך הגיע למקום נציב שירות בתי הסוהר, מלווה בקציני־ם בכירים של השב"ס וקציני משטרה בכירים. באותה עת דיווח נציב שירות בתי הסוהר לשר המשטרה חיים בר־לב על החיפושים. מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס, שנכח במקום, פיקח על החיפושים באופן אישי, גם לאחר כניסת השבת. היחידה המובחרת של שירות בתי הסוהר — אבי"ם — העוסקת באבטחה, החלה לסרוק שטחים ברחבי רמלה והסביבה. לפעולות נייסו כלבי גישוש ובלשים ממשטרת מחוז ת"א.

צבי גור שוחרר לעבודות מחוץ לחומות הכלא והתגבר את הציריים על החיות המקיפות את כלא איילון. מזה שנה ורבע עבד מחוץ לחומות ללא שמירה. הוא נחשב אסיר שקט ביותר.

למרות שנגזר עליו מאסר עולם ועוד 34 שנות מאסר — ביקש צבי גור לשקם את חייו, ואף חשב לבקש חנינה מנשיא המדינה. בין חברים קרובים אמר, כי איננו רוצחו של הילד אורון ירדן, וכי אינו מוכן לספר את האמת מאחורי סיפור רצח הילד.

מקורות בכירים במשטרת מחוז תל־אביב נביחרה של הגמת מאוד ביקורת על הדרך שבה העלימו ה' אסיר צבי גור להימלט מכלא איילון. לטענתם אסיר מסוכן שישב בכלא חמש שנים צריך לשבת בין סורג ובריח ולא להסתובב חופשי.

שר המשטרה חיים בר־לב אמר אתמול בתגובה ל„דבר", כי הוא רואה בחומרה את המלטותו של האסיר צבי גור אך לעת עתה מסיר את העברתה לועדת חקירה שתבדוק את הנסיבות שהביאו את צבי גור להימלט מהכלא.

הממשלה תנסה להכריע

(סוף מעמוד 1)

שר החינוך יצחק נבון לקצץ בתקציב משרדו כפי שמציע האוצר. יצויין, כי ארבעת השרים הביעו בסוף השבוע התנגדות חריפה לקצץ בתקציבי משרדיהם.

בממשלה צפוי היום דיון קשה ביותר בהצעת הקיצוצים שהגישו ראש הממשלה ושר האוצר, בעיקר עקב סירובם של 4 השרים לקצץ בתקציבי משרדיהם. הקיצוץ ביתר המשרדים כבר סוכם עם השרים האחרים.

עיקר המחלוקת בעניין תקציב משרד החינוך יסוב על הצעתו של נבון להטיל אגרת חירום חד־פעמית שתיכלל על כל שלבי החינוך. כך, אמר נבון, אפשר יהיה לגבות מן ההורים סכום שרבים יוכלו לעמוד בו. כמו כן, ניתן יהיה לפזר את המעמסה על כתפי כל ההורים, ולא תהיה נשירה של אלפי תלמידים דווקא בשלבי הסיום של לימודיהם. לפי הצעת נבון, משפחות נזקקות תהיינה פטורות מתשלום אגרה זאת.

עם זאת, נבון מביע התנגדות חריפה לביטול חוק חינוך תיכון חינם, וכן אינו מסכים להטיל שכר לימוד על תלמידי בתי הספר התיכוניים ולהטיל דווקא על הורי תלמידי תיכון את נטל הקיצוצים.

שר האוצר מציע, לעומת זאת, להעלות את המספר התלמידים המינימאלי הנחוץ לפתיחת כיתה מ־15 ל־20, לקצץ 3 שעות שבועיות בכל כיתה ולבטל שכר לימוד חובה תיכון חינם. כן מציע האוצר לסגור סמינרים למורים ולקצץ באגף הנוער.

גורמים ממשלתיים מעריכים, כי בממשלה צפוי היום דיון קשה בהצעות האוצר להנהיג שכר לימוד מודרג ובהצעת נבון להנהיג אגרת חירום חד־פעמית.

שר הבריאות מרדכי גור מתנגד בחריפות להצעת האוצר לקצץ 29 מיליון דולר מתקציבו. יתר על כן, גור תבע תוספת תקציב בסך 12 מיליארד שקל, בגין שחיקה בתקציב מערכת הבריאות.

שר העבודה והרווחה משה קצב מתנגד לקצץ 6 מיליון דולר בתקציב משרדו, כהצעת ראש הממשלה ושר האוצר. שני המשרדים הגיעו להסכמה על קיצוץ של 60 מיליון דולר בתקציב המוסד לביטוח לאומי, אולם לכל אחד מהמשרדים הצעות אחרות כיצד להשיג קיצוץ זה.

שר הפנים יצחק פרץ מתנגד לקצץ 34 מיליון דולר, כפי שהציע האוצר, בתקציב הרשויות המקומיות. לדעתו, קיצוץ שכזה יגרום „התמוטטות מערכות".

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי יציע בישיבת הממשלה לשלב את הדיון בתקציב המדינה לשנת 86 בדיון על המדיניות הכלכלית הכוללת, כולל קבלת סיכומים בנושא הצמיחה, אזורי פיתוח, מצב ענפי המשק ומדיניות הייצוא. יעקבי טוען, כי אין להפריד בין תקציב המדינה ובין נושאים הללו, המחייבים הכרעה ברורה מצד הממשלה.

ועדי עובדים גדולים ייוצגו בוועדה המרכזת החדשה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

הוועדה המרכזת של ההסתדרות, שהרכבה החדש אושר ביום ה' שעבר על ידי מרכז מפלגת העבודה, מבטאת מגמה של הגברה יותר ייצוג ישיר לועדי עובדים גדולים.

גילם של שניים מהחברים החדשים — פיני שומר, מנהל המחלקה למשק בוועד הפועל, ומני ריצמן, מזכיר מועצת פועלי נס־ציונה — הוא למטה מ־36. כהונתם של דמויות כשלום חבשוש מהתעשייה הצבאית, חיים ליכטנברג מאיגוד העובדים החקלאי, שלמה אבישר, יו"ר ועד הימאים, הדירוגים ד"ר יעקב שפי, המייצג 18 אלף עובדי התעשייה האווירית מבטיחה ייצוג נרחב למיגוון מיגזורי עובדים.

לעומת זאת מציינים בהסתדרות את כישלונו של יורם אוברקוביץ, יו"ר ועד עובדי חברת החשמל בניסיונו להמשיך את כהונתו בוועדה המרכזת. זו מכה שנייה לאוברקוביץ שלפני זמן מה לא נבחר לתפקיד יו"ר ההתאחדות לכדורגל. למרות המיכתם של חלק מראשי ההסתדרות, בהסתדרות גורסים כי המכה „לא הגיעה" לאוברקוביץ, שידע למתן את הנטיות הקיצוניות בקרב ועדי העובדים המיליטנטיים.

בוועדה המרכזת החדשה גדל חלקם של נציגים תושבי ערי פיתוח. בולטת בהם אמירה אנדריאנוב מקרית־גת, העומדת בראש הסתדרות פועלי הטכסטיל, ההלבשה והעור. זו גם הפעם הראשונה שלענף הטכסטיל, הסובל ממשברים תכופים ופיטורים מסיביים, התאפשרה דריסת־רגל במוסד הביצועי העליון של ההסתדרות. במקביל הובטח ייצוג לעובדי המדינה (ראובן בן־עמי) — מיגזור שעמד מול שחיקה תלולה בשכר המושפע ישירות מהקיצוצים בתקציב המדינה.

מספר חברי הוועדה המרכזת לא יקטן באורח דרסטי לעומת השנים האחרונות, חרף מאבקיו של המזכ"ל ישראל קיסר בכיוון זה. בכל זאת נראה כי המספר לא יעלה על 40 לעומת 46 כיום, לרבות שש הנציגים המשוריינים למפ"ם ונציג ליע"ם. הוועד הפועל של ההסתדרות יצביע על אישור הרכב הוועדה המרכזת החדשה ב־29 לחודש זה.

אלוף ירון: הסורים הכתובת בעניין הנעדרים

ראש אכ"א היוצא אלוף עמוס ירון אמר ביום ו', כי הסורים הם הכתובת בדבר גורלם של הנעדרים והשבויים. האלוף ירון, רואיין ב„קול ישראל" לרגל פרישתו מתפקידו האלוף ירון אמר כי קיימת וודאות שסמיר אסד לא היה על אי הארנבות, ולא נהרג עקב הפצצת מטוסי חיל האוויר לפני כשנה ליד טריפולי. אם אכן נפגע הרי זה על־ידי אנשי ארגונו של נאיף חוותמה. לגבי שלושת הנעדרים האחרים נעשים מאמצים עליונים לאיתורם. בתצלום: האלוף ירון ומחליפו האלוף מתן וילנאי מרימים כוסיות בטקס חילופי הפיקוד על אכ"א. (צילום: י.ס.פ.א.)

למערכת הבטחון

(סוף מעמוד 1)

כמסור לישראל מן החובה להשגת 25 מיליון דולר לפיתוח ה„לביא". שר האוצר גם מקווה, כי לחצו לקיצוצים נוספים במערכת הבטחון יחזק את מתנגדי הפרוייקט במערכת עצמה.

אולם, מקורות בכירים אמרו לסופר „דבר", כי גורמים אמריקאיים הביעו בימים אחרונים באופן לא־רשמי, כי פירושו של מודעי נוגד בתכלית ניגוד את גישתה של ואשינגטון, שם שוררת ממילא מרירות לנוכח לחציו להקטין באורח מסוכן את תקציב הבטחון.

הגורמים האמריקאיים מסבירים, כי הסיכום בדבר 300 מיליון הדולר הניתנים להמרה בשקלים, שהושג בעקבות ביקור שר הבטחון בארה"ב, עדיין טעון אישור הקונגרס. לדברי הגורמים האלה, אין כל ספק, שעד שיינתן לסיכום „אישור סופי", יובהר לחלוטין שכוונתה של ואשינגטון שישראל תמשיך בפיתוח ה„לביא" ותקצה לכך 250 מיליון דולר בשנה, כמקודם. וכי גם הסכום הנוסף של 50 מיליון דולר יוקצה לפרוייקט, שיאושר על־ידי ארה"ב.

לחברנו איתן הבר

המומים וכואבים אתך במות

גילה ז"ל

חבריך בתא הכתבים הצבאיים

למשפחת פרידמן ובית יגור

אתכם באבלכם במות

שלום פרידמן ז"ל

חבריו בקיבוץ בית־אורן

בצער ובכאב עמוק אנו מודיעים

על פטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

נחום שדמי (קרמר)

תרם את גופתו לקידום המדע

שושנה

פנינה וישכה

הנכדים והנינים

למשפחת פרידמן

קיבוץ יגור

וביח"ר „לגין"

אתכם באבלכם הכבד על מות יקירכם

איש רב פעלים ומעש,

ממייסדי המפעל ומעצבי דרכו

שלום פרידמן ז"ל

יוסף גילאור

יעקב סלומון, ליפשיץ, ושות'

אמריקאן קן קומפני אינק — ארה"ב

אבלה על מות ידיד היקר

שלום פרידמן ז"ל

ממייסדי „לגין" ומנהלה הכללי לשעבר

ומשתתפים בצער המשפחה ובית יגור

וויליאם ב. וודסייד —

יו"ר מועצת המנהלים

פרנק קונור — נשיא

משרד הבינוי והשיכון

רשם הקבלנים

רשיון קבלן לשנת 1986

רשיון קבלן לשנת 1986 נשלח לכל קבלן הרשום בפנקס הקבלנים — לפי הכתובת הרשומה בפנקס. כל קבלן מתבקש לשלם את אגרת הרשיון אך ורק באמצעות בנק הדואר, ולא יאוחר מאשר עד 31.12.85.

קבלן רשום אשר מסיבה כלשהי טרם קיבל את רשיונו, יודיע על כך בכתב למשרדנו, תוך ציון השם, המספר בפנקס הקבלנים, הכתובת והמיקוד.

כתובתנו:

רשם הקבלנים, ת.ד. 18110, ירושלים — 91180.

רשיון הקבלן הינו „בר־תוקף" רק לאחר שהוטבעה עליו חותמת בנק הדואר המעידה על תשלום האגרה. קבלן המבצע עבודות הנדסה בנאיות ללא רשיון בר־תוקף — עובר עבירה פלילית ויהיה צפוי לכל העונשים הקבועים בחוק.

קבלן שלא ישלם את האגרה במועד, יהיה צפוי לתשלום כפל אגרה.

אריה בר־און

רשם הקבלנים

בגלל המעבר לשקל חדש, נא לשלם את האגרה לא יאוחר מאשר 31.12.85.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	6—2—	מעונן
אמסטרדם	4—10	מעונן
ב. איירס	21—31	בהיר
הלסינקי	15—4—	בהיר
הונג קונג	10—16	בהיר
וינה	10—11	מעונן
[illegible]	2—2	מעונן
טוקיו	0—8	בהיר
טורונטו	7—4—	שלג
יוהנסבורג	13—25	מעונן
לונדון	9—12	מעונן
ליסבון	6—15	בהיר
מדריד	2—13	בהיר
מונטריאול	7—6—	שלג
ניו יורק	1—5	מעונן
סאו פאולו	15—20	מעונן
פאריס	7—9	מעונן
פרנקפורט	7—11	מעונן
ציריך	1—4	מעונן
ריו דה ז'נרו	28—34	בהיר
שטוקהולם	3—6—	מעונן
שיקאגו	5—11—	מעונן

swissair

דבר DAVAR

מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר

משנה לעורך דוד פדהצור

מנהל כללי אהרן קראוס

המו"ל „דבר" בע"מ

נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מיקוד 63233

טלפון 286141 (6 קווים)

מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 281860, 298032

סניפים:

תל־אביב, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 63233

ירושלים, המערכת: רח' הלל 38, טל' 243306/7, 243315

המינהלה: רח' הלל 36, טל' 231252/3

חיפה, רח' הנביאים 27, טלפונים 64201-2-3, מיקוד 33304

כישורים מסוג אחר

שר המשטרה, חיים בר-לב (בתמונה) מסר בהרצאה בחיפה כי 30 אחוז מקציני המשטרה ו-50 אחוז מקציניה בדרגות מתת-ניצב ומעלה הם בעלי השכלה אקדמאית. בשיעור השכלה זה עולה על הממוצע בכנסת. כאשר השומעים בהרצאה הגיבו בעוקצנות כלפי נבחרי העם השיב להם השר — „נו, בוא נאמר שבכנסת דרושים כישורים אחרים".

שר המשטרה הסביר שאנשי ציבור כפוליטיקאים הם פגיעים יותר משאר האזרחים בכל מקרה של חשד לעבירה ובדוגמה ציין את שר התיירות, אברהם שריר, שלמר הצלה — במשך שבועיים באמצעי התקשורת למרות „שלא היה שום בסיס לכך. הוא עבר חווייה קשה מאוד אך זהו הסיכון המקצועי של שרים ופוליטיקאים אחרים".

בר-לב דחה בתוקף טענות של אנשי ציבור כמו הרב נתן אשר האשימו את המשטרה בהדלפות ואמר — „הרב גורן הוא אצלי בר-סמכא בתורה אך הוא בהחלט אינו בר-סמכא בנושא הדלפות המשטרה".

יוסף מיכלסקי

כופר באשמה

פושע המלחמה הנאצי קלאוס בארבי כופר בחקירה המשפטית בכל הפשעים המיוחסים לו נגד היהודים. מועד משפטו מתקרב אך הוא נקט בקו הגנה זהה המושתת על הכחשת האשמות. עתון מקומי בליון פירסם אתמול את תוכן החקירה בשעה שבית משפט עמד להכריע אם להאשים את בארבי גם בפשעים נגד תנועת המחתרת הצרפתית. הפושע הכלוא מזה שנתיים בליון מכחיש עתה בחקירה כי פיקד על מעצר וגירוש של ילדים יהודים מאיזיה לאושוויץ. בחקירה הראשונה במה חודשים קודם הוא הודה כי קיבל פקודה מאייכמן לשלוח את הילדים למחנה ההשמדה. מעריכים כי בארבי כי בהשראת מגינו, עורך-דין ז'אק ורז'ס יכפור בכל האשמות במהלך משפטו שייקבע בימים הקרובים, המדברים על פתיחתו בפברואר או באביב.

מרעון קוק, פאריס

שומר אמונים

דיוקנו של יוהאנס ראו (בתמונה) ראש ממשלת צפון ריין וסטפאליה בן ה-54 שנבחר בשבוע שעבר רישמית כמועמד הסוציאל-דמוקרטית לתפקיד הקנצלר בבחירות הכלליות במערב גרמניה בינואר 1987, אינה מוכה בשושנים. האגף השמאלי במפלגה אינו מתלהב ממנו; „הירוקים" — השותף הפוטנציאלי היחיד של הסוציאל-דמוקרטים לקואליציה משמאל למרכז — עויינים אותו; ושיפור המצב הכלכלי ממילא נותן קלף טוב לממשלה הנוכחית לזכות בבחירות למרות שני מליון המובטלים. אולם בנאום הבכורה הפרוגרמטי שנשא ראו לפני ימים אחדים, בעיר אהלן, לא שכח להדגיש במילים מפורשות את מחוייבותו כלפי מדינת ישראל בכל תפקיד שימלא בעתיד ואת האחריות ההיסטורית כלפי היהודים. ראו, שבבירתו דיסלדורף שוכן מרכז קונצרן הזימון „ריין מטאל" אף לא שכח להזכיר את התנגדותו הנמרצת לייצוא נשק.

גם אם לא יזכה ראו בעוד שנה בתפקיד הקנצלר הוא המועמד בעל הסיכויים הטובים ביותר לרשת את וילי ברנדט כיו"ר המפלגה ב-1988. מבחינת היחסים בין הסוציאל דמוקרטים הגרמנים לבין ישראל אין מועמד טוב ממנו.

שלמה שפיר

חמשת היצחקים

בפגישתו המועדון המסחרי התעשייתי עם שר החוץ ביום ו' פותח נשיא המועדון אשר הלפרין (בתמונה) בהערכה על הממשלה והפרשנות שבנות על „ממשלת חמשת היצחקים": ראשון היצחקים, מי שהיה הנשיא החמישי בעל ולבת לחינוכו של העם והיום עוסק בחינוך הדור הצעיר — תמיד היה ונשאר נבון. יצחק השני מי שהיה ראש הממשלה רב אלוף מאהיר, רב את ריבנו היום כלפי חוץ היום כשר הבטחון — הלוא הוא יצחק רבין. רב אמיתי הוא שר הפנים יצחק פרץ, ויצחק הרביעי הוא גם חבר המועדון — יצחק מודעי שבתוקף תפקידו כשר האוצר הוא מודע להכנסות האזרחים כאשר הוא גובה מהם מס הכנסה. אחרון היצחקים הוא שמיר שלשמו יש, לפי המילון, שני מובנים שאחד מהם הוא „אבן קשה המסמלת בטחון", והוא השר היחיד בממשלה הבטוח בעתידו — בעוד עשרה חודשים ישוב ויחזור להיות ראש הממשלה.

הפרשנות זו סיים הלפרין את דבריו והזמין את יצחק שמיר לשאת את דברו.

אורח

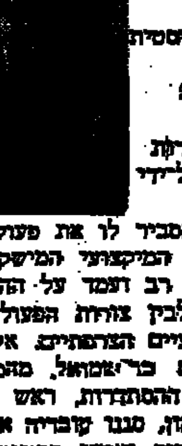

שארל ארנו (בתמונה) שהיה עד לפני זמן קצר שר ההגנה של צרפת, ונאלץ להתפטר בגלל פרשת אוניית „גרינפיס" שטובעה על ידי סוכנים צרפתיים בניו-זילנד, הוא עדיין בעל מעמד חשוב במפלגה הסוציאליסטית ובין השאר מכהן כראש עיריית הילרבאן. ביום ו' היה אורח ההסתדרות והתקבל לשיחה על-ידי מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר שהסביר לו את פעולת ההסתדרות בתחום המקצועי המשקי. האורח גילה עניין רב ועמד על ההבדלים בין ההסתדרות לבין צורות הפעולה של האיגודים המקצועיים הצרפתיים. אל ארנו נתלוו, אפרים בר-שמואל, מהמחלקה לקשרי חוץ של ההסתדרות, ראש עיריית בת-ים, אהוד קנמון, סגנו עובדיה אבן-חן ובן עוזרו הבכירים ואנשי תקשורת מצרפת.

שיץ

משלחת ותיקים

משלחת של חמישים מוותיקי תושבי חולון, בראשות ראש העיר מנחם אייזן (בתמונה) ומזכיר מועצת פועלי חולון, משה רינת, עלו בשבוע שעבר ללשכת הנשיא בירושלים ששם נערכה להם קבלת פנים חמה. חברי המשלחת, ועובדי שיטור ההסתדרות, העניקו לנשיא דגלון רקום בעבודת יד של המועצה. הנשיא הבטיח להשתתף בישיבה החגיגית של חברי מועצת העיר לקראת יובל החמישים של עירית חולון.

עמרם גבאי

על טהרת הטובה

מי שלומד לנגן על טובה, יודע שזו כלי הגורם לצרות עם השכנים. לא כך חושבים 300 נגני טובה שעמדו בכיכר רוקפלר בניו-יורק וניגנו את הקונצרט השנתי של טובה לחג המולד ביוזמתו של הרווי פיליפס, פרופסור למוסיקה ו„מסיגר" לטובה באוניברסיטת אינדיאנה. הקונצרט מתקיים מדי שנה מאז 1974 וצלילי ה„אומפה-פה" של כמות כזו של טובות בבת אחת, גורמת להתקהלות של אלפי אנשים, המוכנים להפסיק את קניותיהם לחג המולד ולהאזין לקונצרט על טהרת הטובה.

מילון יפאני-עברי כבר יש לנו, ובימים אלה נוסף עליו ספר דקדוק יפאני-עברי שנכתב על-ידי מורי תנועת ה„מקויה" ביפאן הדוברים עברית רהוטה. בסוף השבוע הוגש עותק ראשון של הספר לסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות **יצחק נבון** על-ידי ראש ה„מקויה" בארץ **יואש איטו** ומנהל המחלקה לחינוך מבוגרים במשרד החינוך והתרבות ד"ר **אברהם צביון**. בפגישה נמסר כי כ-400 יפאנים למדו עברית ותנ"ך באולפן „חפציבה" ולפני כשנה נפתח בלב טוקיו אולפן ללימוד עברית בו לומדים כעת כ-120 אישי ציבור ואקדמיה.

בתמונה: מימין, ד"ר אברהם צביון, יצחק נבון ויואש איטו.

צילום: רוני נעמן

ברה"מ מתעלמת ממחאה אמריקאית על הצבת טילי נ"מ „סאם 5" בלוב

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). בריה"מ התעלמה ממחאה אמריקאית על אספקת טילי קרקע-אוויר ארוכי טווח „סאם-5" ללוב, כך אישר שלשום דובר הסטייט-דיפרטמנט.

„וואשינגטון פוסט" דיווח אתמול, כי צוותים סובייטיים יאיישו את סוללות-הטילים, שיאיימו על מטוסי קרב, סיור ובקרה אמריקאיים, הפועלים מנושאות-מטוסים של הצי השישי, או מנמלי-תעופה מצריים. במימשל ריגן נדונו אמצעים צבאיים אפשריים נגד לוב — באורח עצמאי, או בשיתוף מדינות ב[...] — אם תביא הצבת הטילים להתלקחות.

טילי „סאם 5" שהוצבו לראשונה מחוץ לברית וארשה בסוריה, לפני 3 שנים, מיושנים וניתנים בנקל לשיבוש אלקטרוני, אך מטוסים איטיים המהווים מטרות מכים בולטות, דוגמת ה„אייוואקס" האמריקאים במצרים, חשופים יחסית לפגיעתם.

משמעות שיגורם של צוותים סובייטיים עם הטילים היא השארת הבקרה על הפעלת הטילים בידי בריה"מ. יחד עם היענות סובייטית להפצרות מועמר קדאפי להגדלת הסיוע. יצויין, כי ביקור קדאפי במוסקווה באוקטובר אופיין במחלוקת חריפה בין האורח לבין מארחיו.

„פוסט" דיווח, כי בניתוח החלופות הצבאיות בפנטגון עלה, כי מבצע צבאי אמריקאי נגד לוב עלול לחייב שיגור שש אוגדות, עד 90,000 איש. סיוטות המבצע נותחו בקיץ, למקרה של התקפה לובית על אחת משכנותיה (מצרים, סודאן, תוניסיה), או הוכחת אחריותה לביצוע טרור ראוותני.

שליח אמריקאי בכיר ביקר בקיץ בכמה מדינות האיזור ודן בתיאום אפשרי של פעולה צבאית נגד לוב, דיווח „פוסט". ישראל לא נזכרה בדיווח.

מקורות צבאיים מסרו ל„פוסט", כי הטילים החלו להגיע לנמל הלובי בחודש שעבר, וכי הם מוצבים בשני אתרים, בסיס האוויר האמריקאי לשעבר הוליאס שבפאתי טריפולי, וליד בנגאזי שעל חוף הים התיכון, במזרח לוב. אתר שלישי אפשרי הוא נווה המדבר קופרה, שליד הגבול המצרי, בדרום-מזרח לוב.

מחר יוחלט אם לעצור את גינדי עד תום ההליכים נגדו

מאת דוד שורר, כתב עתי"ם

מחר אמור השופט המחוזי בתל אביב יעקב מלץ להחליט בבקשת התביעה לעצור את הקבלן אברהם גינדי עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

ביום ו' העלו התובעות, עורכות הדין רחל שיבר ודורית שפירא, שורה ארוכה של טענות נגד גינדי, כדי לשכנע את בית המשפט שיש מקום לעצור אותו עד תום משפטו. הסניגוריה מצידה עשתה מאמץ לשכנע את השופט שאין טעם להחזיק את גינדי במעצר.

עו"ד שפירא ביקשה להסביר את פשר מעשה הרמאות שהתביעה מייחסת לנאשם: היא ציינה, כי כאשר בוטל ההסכם לרכישת קרקעות בישובים ברמים וקלעים יחד כסף ההחזר לגינדי, המשיך זה לדבריה למכור מגרשים במקום, ולגבות תשלומים מן הרוכשים. כמה מהם ביקשו לבטל את רכישת המגרשים ולקבל כספם חזרה, אבל החברה מצידה ניסתה להרגיעם ולעודדם להחזיק בהסכם הרכישה.

גינדי, הוסיפה התובעת, הוזהר על ידי מנכ"ל חברתו שלא יוכל למכור מגרשים לפני שנבדקת הבעלות עליהם וגינדי המשיך בכל זאת למכור אף כי ידע שאין בעלות ושהמצב אינו מרשה לו למכור מגרשים. כאן מצוייה לטענתה הכוונה להטעות את הציבור.

עוד הוסיפה התובעת כי המכתבים שקיבל מאבי צור, עוזר סגן שר החקלאות, היו לגביו תמריץ להשתמש בהם לפיתוי לקוחות. גינדי לדברי התובעת ידע שאין אישור ממשלתי לבנות. אחר כך פורסמו מודעות שיש אישור מן הממשלה וגינדי ידע שזה אינו נכון — הדגישה עו"ד שפירא.

השופט: זכותו של גינדי לקנות חלומות ולמכור אותם, אולם כל מה שהיה צריך לעשות זה לספר לקונים שהוא מוכר להם חלומות, לא מציאות. הסניגור עו"ד קרייב טען לעומתו כי גינדי נטל על עצמו ערבות אישית לגבי כל התחייבויות שהיו לו לקונים. גם ההחזרים לרוכשים נעשו מכספו.

השופט: נכון יותר לומר מן הכספים שהוא גבה מהרוכשים. נניח שכל מה שאמר הסניגור הוא אמת ויציב. כספים הוחזרו, אך ההגינות מחייבת לפרסם מודעה שהכל ברסל.

הסניגור: הוא לא המשיך למכור לאחר ביטול ההסכמים שעשה עם סוחרי קרקעות, לתביעה יש תלונה אחת בלבד של קונה שמכרו לו מגרש לאחר הביטול.

השופט: גם מקרה אחד זה משהו.

הסניגור הנוסף, עורך-הדין רם כספי הדגיש כי אין בנאים כאן את הכוונה לרמות. עוד אמר עו"ד כספי כי פליאה אלבק ממשרד המשפטים הזהירה את הציבור ממכר מגרשים בירוש. שלא לקנות שם מגרשים וכי כל הקונה זאת. שם את כספו על קרן הצבי עוד בטרם מכר גינדי מגרשים בשומרון.

הסניגור טען עוד כי אין כאן כוונת זדון. גינדי הפסיק לפרסם את המודעה עם המכתב של אבי צור ולרוכשים השונים צריכה היתה להספיק אזהרתה של גב' פליאה אלבק, שנמסרה גם בטלוויזיה.

אברהם גינדי וסניגורו ביום ו' בבית המשפט. (צילום: אנדרה ברוסטן)

„פרשת נאנט" הסתיימה בפשרה; המחבל המרוקאי יוחזר לארצו

נאנט („רויטר" עתי"ם וע"צ). שלושת הטרוריסטים המזויינים שהחזיקו שני שופטים כבני ערובה בבית משפט בנאנט נכלאו בבית הסוהר אתמול, לאחר שהסגירו עצמם בנמל התעופה של נאנט בלילה שבין יום שישי ליום אתמול.

השלושה החזיקו בשני השופטים 35 שעות, הם שיחררו את שני השופטים שלקחו יחם לבני ערובה לאחר משא ומתן ממושך עם מפקד היחידה ללוחמה בטרור. בעת המו"מ עמד הכן על המסלול מטוס מנהלים מדגם „מיסטר", שתוכנן היה להטיסם אל מחוץ לצרפת.

שלושת הטרוריסטים, שבראשם עמד ג'ורג' קורטואה, בן 39, שעמד לדין בבית המשפט של נאנט על שוד מזויין, הסגירו עצמם ללא-קרב. סיום פרשת החטיפה ללא שפיכות דמים נתקבל בהקלה רבה בצרפת.

שלטונות הבטחון הצרפתיים ראו בסיום המוצלח של הפרשה זו הישג מרשים ליחידה החדשה ללוחמה בטירור, שערכה בנאנט את פעולתה הראשונה. ראש היחידה רוברט ברוסאר עמד בראש המשא ומתן עם הטרוריסטים בבית המשפט.

ברוסאר ועוזרו קיימו לאחר-מכן בחשיכה משא ומתן ארוך עם הטרוריסטים המזויינים, שישבו בתוך מכונית כאשר שני השופטים בני הערובה צמודים אליהם.

אחד משני השופטים שנלקחו כבני-ערובה, ברנאר בורו, אמר לאחר ששוחרר: „מעולם לא חשבתי ברצינות שנמריא מכאן. כל מה שהם רצו היה להימלט. ההיבט הזה של פעולתם סרי כל, אולם. היה להם הרושם שהיה להם הישג בעצם הבריחה מבית המשפט בנאנט. מבחינתם, כבר הם ניצלו".

קורטואה אמר לאחר שהסגיר עצמו כי „במפגן גבורה" הוא הלך להסגיר עצמו כדי להציל את חייו של תאלקי, שלפי המסדר, כך מגן, יגורש ויוחזר למרוקו מולדתו.

תאלקי אמר, כי הוא מיליטאנט מוסלמי, אולם המשטרה תיארה אותו כפושע רגיל. בעל עבר של שוד מזויין, שהכיר את קורטואה בבית הסוהר.

שר הפנים בממשלת צרפת פייר ז'וקס ושר המשפטים רובר באדינטר דחו את הביקורת שמתחה האופוזיציה על הממשלה בגלל הטיפול בפרשת החטיפה ושיבחו את פעולתה של היחידה ללוחמה בטירור זאת קבע רוחם של בני הערובה.

דובר היחידה המיוחדת אמר, כי בסך הכל, נורו במהלך פרשת החטיפה רק 15 יריות.

ישראלית נהרגה בתאונה בארה"ב

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — מינרווה עציוני, רעייתו בת ה-44 של הסוציולוג אמיתי עציוני, נהרגה שלשום, כאשר איבדה את השליטה על מכוניתה. והתנגשה בעץ.

אמיתי עציוני הוא ישראלי לשעבר, השוהה בארה"ב שנים רבות, עד לאחרונה באוניברסיטת קולומביה בניו יורק, ולאחרונה בוואשינגטון.

השלג הראשון שירד שלשום על וואשינגטון הכביד מאוד על תנועת הנוסעים לקראת חג המולד, וגרם לפחות ארבעה תאונות קטלניות.

נשיא אמפ"ל התפטר מתפקידו

אפרים רנר, יו"ר מועצת המנהלים של החברה האמריקנית ישראלית אמפ"ל, הודיע ביום ו' כי נשיא החברה, מיכאל יפה, הגיש את התפטרותו אשר תיכנס לתוקפה בתחילת 1986. עם זאת יוסיף יפה לכהן כחבר במועצת המנהלים. כל הנראה תבחר מועצת המנהלים במחליף ליפה במושבה הקרוב, ב-29 בינואר.

שוחרר מנהל מחוז הדרום במינהל המקרקעין

אפרים קרון, מנהל מחוז הדרום במינהל מקרקעי ישראל, החשוד בעבירות מירמה וקבלת שוחד — שוחרר ביום ו' בבית משפט השלום בתל-אביב בערבות של 10 מיליון שקל.

נציג המשטרה אמר, כי חקירתו של קרון הסתיימה ולמשטרה אין התנגדות לשחרורו בערבות.

קרון, בן 44, מבאר-שבע נעצר ביום א' שעבר כחשוד בכך שנתן בשנת 1982 לקבלן סעד יחזי מבאר שבע התחייבות מהמינהל לצורך קבלת הלוואה מהבנק הבינלאומי לביצוע פרוייקט בנייה. בהתחייבות נאמר, כי מינהל מקרקעי ישראל מתחייב להעביר לבנק את כל הכספים ששולמו לו ע"י הקבלן במקרה של הסתבכות.

מתה רעייתו של איתן הבר

גילה הבר, רעייתו של יועץ שר הבטחון לתקשורת איתן הבר, מתה ביום ו' בביתה ברמת-גן. בת 37 היתה במותה.

גילה הבר, מהעובדות הבכירות של בנק הדם בבית החולים תל השומר, נבחרה לפני שנים לייצג את ישראל בפורום הבינלאומי של העתון „טריביון" בארה"ב.

הניחה בעל שני ילדים, הורים ואחות.

הלווייתה תצא היום בשעה 2 אחה"צ מבית ההלוויות העירוני בהדר דפנה לבית העלמין בנחלת יצחק (ע).

„סולתם" יאלץ לפטר מחצית מעובדיו

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

מפעל „סולתם" ייאלץ לפטר מחצית מעובדיו או להפחית את ימי העבודה — כך אמר מנכ"ל כתר ישעיהו גביש אשר הדגיש, כי במפעל הצטבר מלאי בשווי עשרות מיליוני דולאר בלא שנתקבלה כל הזמנה לשנה הבאה.

בהרצאה שנשא בחיפה אמר גביש, כי על הממשלה לתמוך בתעשיות הבטחוניות כדי למנוע בהן פיטורים המוניים. מנכ"ל כתר הוסיף, כי תנאי הריבית ועלויות העבודה בארץ מונעים את קידומו של הייצוא.

ביקורת בכנסת על עיכוב תקציבים ל„אמנות לעם"

מאת סופר „דבר" בכנסת

ח"כ אהרון הראל (מערך) פנה לוועדת הכנסת בעניין ביקורת המדינה בבקשה לדרוש ממבקר המדינה דו"ח מיוחד בנוגע לסמכותו של שר האוצר לעכב תקציבים שאושרו על ידי הכנסת. ח"כ הראל, שהגיש הצעה דחופה לסדר היום בנושא זה, אמר כי בעיכוב הסימון המוקצב ל„אמנות לעם" הכלול בתקציב שאושר בכנסת, גרם שר האוצר יצחק מודעי להפסקת פעולות התרבות באזורי פיתוח.

ח"כ הראל גם פנה לראש הממשלה וטענה כי שר האוצר פוגע בפעולות תרבות המובאות לערי הפיתוח על ידי „אמנות לעם" בלבד וכי יש בכך משמעות מיוחדת דווקא בתקופה שבה גוברת האבטלה באזורים אלה.

נבדק קשר בין רצח החייל משה לוי למקרי רצח בעבר

מאת נתן רוקח, סופר „דבר"

צוות החקירה המיוחד ביחידה לחקירות פשעים חמורים והצוות במשטרת פתח-תקווה העוסק בפענוח הרצח של החייל משה לוי ב-5 בדצמבר השנה בודק בימים האחרונים קשר בין רצח החייל למקרי רצח של חיילים בשנים האחרונות.

במהלך החקירה שוחזר עד היום מסלולו של החייל עד הגיעו לצומת-תעבורה סמוך לפתח תקווה שבה ירד, אך חסר לצוותי החקירה מידע על שארע בקטע הכביש בין צומת התעבורה לצומת שבו נמצא החייל ללא רוח חיים. חוקרי היחידה מחפשים, בימים האחרונים, נהג שהסיע את החייל מצומת התעבורה ועד לצומת שבה עלה לטרמפ, שבו נהרג, ונמצא לבסוף ללא רוח חיים.

בעיצומה של „פרשת-שריר", אשר הסתיימה בסוף השבוע, היה שר התיירות אורח בעמק-הירדן לכבוד חתימת אמנת התיירות בין העמק לירושלים. בכפר הנופש עין-גב מצא השר זמן לשחק מיני-גולף. (צילום: ליאון מינסטר)

התעשיינים מברכים על הוזלת מחירי המזוט

התאחדות התעשיינים בישראל, מברכת על החלטת שר האנרגיה, משה שחל, להוריד את מחירי המזוט לתעשיה ב-5 אחוזים. נשיא התאחדות התעשיינים, אלי הורביץ, שלח מכתב לשר האנרגיה, בו ברך על החלטת השר והדגיש, כי התאחדות התעשיינים רואה בהחלטה זו שינוי מגמה וחזרה למדיניות שננקטה בעבר ע"י משרד האנרגיה לשמירה על רמת מחירי מזוט בישראל, כבשאר העולם.

עם זאת, מזכיר נשיא ההתאחדות במכתבו, כי יש מקום להוזלה נוספת. מחיר גבוה למזוט בתעשיה הישראלית פוגע בכושר התחרות שלה עם התעשיה באירופה, ציין הורביץ, ולפיכך הציע להתאים את מחירי המזוט בארץ למחירים הבינלאומיים ולהוריד לשם כך את המחירים ב-12 אחוזים נוספים.

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד

ביום 25.12.85 תונפקנה סדרות מילווה קצר מועד לפי הפירוט הבא: –

מספר הסדרה	כמות מוצעת במליוני שקלים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0336 ג'	50.000	19.3.86	84
0236 ב'	100.000	19.2.86	56

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג' 24.12.85 (ערך יום ד' 25.12.85).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שיקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100.000 שקל שווי נקוב ותפדנה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות מסוג א', ב', ג') התשמ"ד 1984 — קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

דבר של היום
דבר חדש

מנוי נכבד

"דבר" פותח במבצע חידוש המנוי לשנת 1986.
בשנה החולפת השתדלנו להגיש לך עיתון פתוח ומגוון שבו משתקפת קשת רחבה של דעות, השקפות ונושאים.
שנת 1986 תעמוד אף היא בסימן של שיפורים בתוכן העיתון ובצורתו, תוך הישענות גם על חידושים טכנולוגיים בתחום הדפוס.
דווקא עכשיו בעת תהפוכות בכלכלה וחוסר וודאות בדבר יציבות המחירים, כדאי לך לנצל היום את ההזדמנות ולשלם את דמי המנוי במחיר קבוע וסופי לכל שנת 1986. כל שעליך לעשות הוא: לכתוב, לטלפן או לגשת לסניף הקרוב למקום מגוריך לקבל פרטים עדכניים על התשלום לשנת 1986.

כתובות סניפי דבר

תל־אביב, שינקין 45	טלפון 03-286141
באר־שבע, הרצל 42	טלפון 057-77043
חדרה, הרברט סמואל 66	טלפון 063-32296
חיפה, הנביאים 27	טלפון 04-642111
ירושלים, הלל 16	טלפון 02-231251
כפר־סבא, ויצמן 95	טלפון 052-23301
נתניה, הרצל 31	טלפון 053-23148
פתח תקוה, ההסתדרות 19	טלפון 03-914728
רחובות, הרצל 168	טלפון 08-453798
רמת־גן, ביאליק 49	טלפון 03-721322
טבריה, בנין רסקו	טלפון 067-20966
עפולה, ארלוזורוב 11	טלפון 065-93531

השתתפותנו הכנה באבלם הכבד של משפחות
בן־יקר משה וכוכב
מזרחי זהבה
וסימנסקי רחל
במות עליכם
האם ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום והעובדים

עם עדנה, המשפחה
והקבוץ גשר
על מות
הבת
אבל
בית שדה נחום

למשפחת בן־יקר משה וכוכב
מזרחי זהבה
וסימנסקי רחל
תנחומים על מות
האם ז"ל
המזכירות הארצית
של ארגון עובדי חברת החשמל לישראל

לשרה'לה
ואמנון קריגל
אתכם באבלכם
אהרן רובינשטיין
אירמה ואברהם רובינשטיין
משפחות רובינשטיין ופרח

לעדנה סולודר
באבלך הכבד במות
הבת
קבוץ בית גוברין

אנו משתתפים בצערם ובאבלם של משפחות
גוטסדינר עובדיה
ומשפחת שוורץ
על מות האם היקרה
מנוחה גוטסדינר עובדיה ז"ל
(לבית איידלמן)
תנחומינו לבני המשפחה והקרובים
ארגון יוצאי רדזין

במלאת שנה לפטירתו של חברנו
נפתלי גולומב
נתייחד עם זכרו
העליה לקבר ביום ג', 24.12.85 בשעה 14.00
אזכרה תתקיים בשעה 14.30 ב"בית הזכרון" של הקבוץ
המשפחה
קבוץ ניר דוד (תל עמל)

יחד עם המשפחה
אנו אבלים על מותה של חברתנו
ליבוביץ רחל ז"ל
חברה להשקעות
של בנק הפועלים
וחברת יציל
ההנהלה והעובדים

אבלים
על פטירתו של חברנו הותיק
אברהם גורביץ ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
מועצת פועלי תל־אביב—יפו
וחבר העובדים

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי אשרי
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשרי שבקיבוץ עברון הופקדה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' 2560 — מרכז תעשייתי הגליל המערבי", ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: חלקי גושים: 18242, 18244, 18245, 18249, 18252, 18254—18256, 18697.
עיקר מטרת התכנית: אתור שטחים לתעשיה ולמלאכה, למסחר, לשרותי תעשיה, לתחנת דלק, לבניני צבור, לשטח צבורי פתוח, למתקני הנדסה ולתעסוקה.
כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על־ידי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.

א' כסלו התשמ"ו
14 בנובמבר 1985

ישראל קניג
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — צפון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי מזכים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מזכים הופקד שינוי תכנית הנקראת: שינוי מס' 5 לתכנית מפורטת 5/138/03/8 כביש מס' 40 קטע צומת מלאכי.
ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי:
א. ליעד את השטחים המסומנים בצבע אדום לדרך וסלילת כביש.
ב. ליעד את השטח המיועד להקמת בשרים, בשרונים, תעלות, גדרות, קירות תומכים וכן לביצוע עבודות חפירה, מילוי והריסה הכרוכים בסלילת הכביש.
ג. סגירה וביטול דרכים כמפורט ע"י התכנית.
ד. הסדר הסתעפויות וצמתים.
ואלה השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 20 ד' בקירוב
חלק גושים: 2730, 2723.
כל המעונין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דינר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז הדרום

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל העליון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל העליון שבמועצה האזורית הגליל העליון, קרית שמונה — מופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא: תכנית מס. 5385 שינוי לתכנית מתאר (מס' 1632 — אולם ספורט אזורי, כפר בלום, ביחד עם תשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 13289.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח למבני צבור, הקמת אולם ספורט אזורי אשר ישמש את בתי הספר האזוריים שבסביבה.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

א' בטבת, התשמ"ו
13 בדצמבר 1985

ישראל קניג
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז צפון

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

קונצרט למנויים מס' 3
אנדרו דייויס
מנצח
בלה דוידוביץ
פסנתרנית
תל־אביב, היכל התרבות
8.30 בערב
סדרה 2: יום א', 22.12.85 — הערב
סדרה 3: יום ב', 23.12.85
סדרה 4: יום ג', 24.12.85
סדרה 5: יום ד', 25.12.85

מוסיקה קלסית קלה
קונצרט מס' 3
אנדרו דייויס
מנצח
בלה דוידוביץ
פסנתרנית
תל־אביב, היכל התרבות
יום ה', 26.12.85, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 4
צ'ונג־האן צ'ונג
מנצח
יפים ברונפמן
פסנתרן
תל־אביב, היכל התרבות.
8.30 בערב
סדרה 1: יום א', 29.12.85
סדרה 2: יום ד', 1.1.86
סדרה 3: יום ה', 2.1.86
ירושלים, בנייני האומה
יום ב', 30.12.85, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 3
מיונג־האן צ'ונג
מנצח
יפים ברונפמן
פסנתרן
חיפה, אודיטוריום חיפה
8.30 בערב
סדרה 4: יום ג', 31.12.85

פילוקלסיקה
קונצרט מס' 3
צ'ונג־האן צ'ונג
מנצח
עמנואל אקס ויפים ברונפמן
פסנתרנים
תל־אביב, היכל התרבות
מוצ"ש, 4.1.86, 8.30 בערב

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי, קרית גמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה ה־מקומית לתכנון ולבניה קרית, הוגשה בקשה להקמת מבנה בשתי קומות ויציאה לגג, ברחוב גוש חלב 9 קרית ביאליק, גוש 10445 חלקה 101.
מהות הסטיה הקלה: בגובה מבנה יציאה לגג.
כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' הציונות 5 קרית מוצקין תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה קרית

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי כרמיאל
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה לאשר את הפנים, לאשר שינוי תכנית מתאר הנקרא: "תכנית מס' 4349 שינוי לתכנית מתאר מס' 424 — (ג/18/12/1) — שכונת מגורים וחזית רות בכתף כרמיאל, שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 29/6 מיום כ"ב אייר התשמ"ג (5.5.83) עמוד 1767. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 18982, חלקות: 68, 69, 104, 136"124, 155, 162, 194, 207"198.
חלק. חלקות: 67—63, 70, 71, 100, 102, 163, 105, 117, 123—120, 147—143, 154—149, 193—186, 197, 208.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: קביעת אזורי מגורים, שטחים צבוריים פתוחים, שטחים למבני צבור, שטחים למסחר, שטח לתיירות ונופש ויעוד השטחים לדרכים חניה צבוריים.
השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו. הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, כרמיאל שבמועצה המקומית כרמיאל, וכל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ישראל קניג
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — צפון

חוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי בית שמש
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה באישור של הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקרא: תכנית מס' בש/78/א' שינוי לתכנית במפורטת מס' בש/78.
ואלה השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית הוא כ־222 דונם ברמה הדרומי בבית שמש בין קואורדינטות אורך 149.450—148.150, לבין קואורדינטות רוחב 128.000—127.600 הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
עיקרי הוראות התכנית:
א. שינויים במערך יעודי הקרקע שעל פי תכנית ת/5/32/46, ושינויים במערך ההקצאות לצרכי ציבור.
ב. קביעת בנוי הוראות בנוי בדברים כגון: צפיפות, הבניה, מספר יחידות הדיור בכל מגרש בניה, חומרי בניה וכו'.
ג. חלוקה למגרשי בניה.
ד. ביטול תכנית מפורטת הנ"ל בש/78.
הודעה על הפקדת השינוי האמור, פורסמה בילקוט הפרסומים מספר 2869 מיום 3.2.83 עמ' 933.
השינוי האמור בצורה שהועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם תשריט המצורף אליו, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים, וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. (מתי בנבנים העיר, רח' הלל 23, ירושלים; הועדה המקומית מטה יהודה, רח' רש"י 113 ירושלים; הועדה המקומית בית שמש, בבנין המועצה, בית שמש).

ד. לוי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז ירושלים

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי טבריה
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה טבריה שבעיריית טבריה — מופקד שינוי תכנית במפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס' 5250 — מרחצת טבריה, שינוי לתכנית מפורטת מס' 4447, ביחד עם תשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: חלקי גושים: 15062—15063.
עיקרי מטרת התכנית — יצירת שכונת מגורים באזור זה. המכונה מגורים ב'. שכונה זו תתוכן איכות חיים ברמה גבוהה.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ב' בכסלו התשמ"ו
15 בנובמבר 1985

ישראל קניג
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז הצפון

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר

דירות למכירה
● כתובות בטלפון! בריות, ... ודייגרס! 03-227117, 03-221896, 03-221560.

הצעות עבודה
● לנשים / גברים / ילדים! בהשכרה התרשמה לקטלוג דוגמנות לצילום ולקולנוע — 03-238853.
● דרוש מכונאי עם נסיון לטיפול בנופי דיזל 03-822879.
● לעבודה ביטיה באזור הרצליה ... 03-410518 לדייר גינה.
● קורס לשיבוץ יהלומים ... בנכנך המנוי — 591364.

מכוניות
● סובארו 1978 ד.ד. 1600 — אוטומטית + רדיו ... 03-203984.
● למכירה סובארו רקס 700 שנת 1982 בצבע כצויין ... 5,300,000 — ... 067-67127 גם בשבת.
● יעקב מיזליץ — "מכוניות הבוחר" אם כבוניתך ... 03-330142, 03-333054.

מציעים למכירה
● כ־1000 חביות פלסטיק של 150 ליטר כל אחת בבצב חדש בבוקר — 03-375545, אחה"צ 03-950711.
● מכיוור מדפים + עמודים + ארגזות + תיקיות ממתכת לחנויות, מחסנים ומשרדים — 252738, 259031.

רוצים לקנות
● יוסי קונה ירושות, מקררים, רהיטים, חיסולים ותכשיטים. 831494.
● משה קונה הכל, רהיטים, ירושות, מקררים, 836316, — 591838.
● ישראל קונה הכל !! ירושות 828567 ובערב — 876224, 958678.
● עזרא קונה רהיטים, מקררים, ירושות, 827011 ובערב 857920.
● ויצמן קונה הכל! רהיטים ירושות, מקררים, וחיסולים — 811136, 825908.
● ניסים קונה רהיטים, ירושות, ח'סולים 832354 ובערב 875099.

הלוואות
● הלוואות ניכיון צ'קים מסחריים לפרטיים ולעסקים — "תמיר" 03-237121.

פוליש ונקיון
● "המלסט" נקיון ופוליש + אחזקה, רשיון 5863 בטבע! 03-375458.
● "המבריקי" ניקיון ופוליש + אחזקה, רשיון 2250 באחריות 03-313599.

משלוחי מטען בינלאומיים
● א.ב. אוטופרייט מומחים באריזה ובהעברת תכולת דירות ומסחרי לעולם! 03-421381.

פרסום
● לבעלי ויזה, ישראכרט ו־דיינרס נקבל מודעותיכם ... טלפונים: 03-280666, 03-280943, 03-298662.

הברויות
● מעונינים לצאת מהשיגרה? ... 03-734755 (...) "רהיר".

ריפוי והרזיה
● "אקסטרוני" שרות עיסוי לגברים מצעירות בבית הלקוח, 03-338520.
● מבצע! מסבי כללי ומהנה ע"י מאסמטיסטיות 18,000 שקל לשעה 03-238063.

● צוות חדש מסבי + מאמנת ע"י מסג'יסטיות "קובבי" ... 26, 03-288618.
● נפתח קורס חדש לדוגמניות בהדרכת ... 03-227910.
● "הגברים!" קורס דוגמנים בהדרכת ... 03-227910.
● מסג' כללי ומהנה באווירה נעימה, ארלוזורוב 168, — 03-221022.
● "יוסי" !!! ... מסבי ... 03-230858.
● מסבי כללי ומהנה ע"י מסג'יסטיות 18,000 שקל לשעה 03-284513.
● מתנת? בוא לקריסטין!! אוליפנט 4 ... 66, 03-623113.
● מסבי מקצועי ע"י מסג'יסטיות + סאונה, בן־יהודה 26, 03-287740.
● בריאות והנאה, סאונה ומסבי, מסג'יסטיות, בן־יהודה 51, 03-234896.
● מסגים — 20,000 לשעה ע"י מסג'יסטיות, דיזנגוף 184, 03-338520.
● בריאות הנאה — סאונה ומסבי ב"אקוורים", שלמה המלך 46, 03-238685.
● מסבי מקצועי ומהנה אצל "לבי", יסוד המעלה 55, — 03-370057.

● שרות מסבי לבית הלקוח/ה ע"י מסג'יסטיות בגוף ברמה אקסקלוסיבית 03-701717.
● "סמיילי" עיסוי לגברים ולנשים בבית הלקוח/ה מצעירות 03-285237.
● "כיף!" בבית הלקוח/ה מסג' מנסות צעירות ונאות — 03-793173.
● שרות מסבי לבית הלקוח ב־רמה בינלאומית!! להזמנות — 03-266854.
● המהלה הושה מסבי מהנה ... ישראל 39 ... 03-825431.
● חדש בישראל! "בית התיכון" ... 12 ת"א.
● לנשים בלבד! שירות מסבי לבית מצעירים ונאים — 03-33520.

לישכת הרבנות באר־שבע
● דניאל שמואל בן מיכאל, רווק, טכנאי, באר־שבע; אילנה קוריני בת מרוס, רווקה, הודו, באר־שבע.
● פרץ יצחק, בן יעקב ז"ל, רווק, ישראל, באר־שבע; כהלי בת שלום, בת יוסף, רווקה, ישראל, באר־שבע.
● רחמ משה בן אלי, רווק, מרוקו, באר־שבע; ליבה עריס בת יעקב, רווקה, ישראל, עירק.
● אסולין גידה מאיר בן חיים, גרוש, מרוקו, אוטקים; ארנואן אליס בת דוד, רווקה, מרוקו, ירוחם.
● צורן גבריאל בן דוד, גרוש, קליקו, באר־שבע; אזול דליה בת סעיד, רווקה, ישראל, בת־ים.
● הגוד עמוס בן מאיר, רווק, ישראל, תיאיסן; בזוק טובה בת מאיר, רווקה, ציכית, באר־שבע.
● שפיצר ג'והא משה בן דוד, רווק, באר־שבע, באר־שבע; שלום ודר בת להוד, רווקה, טוניסיה, באר־שבע.

● מצליח משה בן דוד ברוך, רווק, מצרים, דימונה; יעקודי תקוה בת עבדללה, רווקה, ישראל, באר־שבע.
● אלקריאף ארמנד בן מרמנד, רווק, מרוקו, באר־שבע; סבג כוכבה בת דוד ז"ל, רווקה, ישראל, באר־שבע.
● סייב אליהו בן ליקסור ז"ל, רווק, טוניסיה, אשקלון; סבי דנית בת אוסף ז"ל, רווקה, טוניס, באר־שבע.
● קרמני בצר בן בקשי, רווק, פרס, באר־שבע; סריך אסתר בת חנניה, רווקה, מרוקו, ...
● סרור יהודה בן יעקב, רווק, ישראל, באר־שבע; פלס אילנה בת דוד, רווקה, ישראל, באר־שבע.
● עמאר דוד בן בנימין, רווק, ישראל, בת־ים; מתתיהו אורלי בת יחזקאל, רווקה, ישראל, באר־שבע.
● בלומנם הרצל בן סלומון, רווק, באר־שבע, באר־שבע; אלקסלסי תקוה בת מסעוד ז"ל, רווקה, ישראל, יבנה.
● עמלמי רוני בן חיים, רווק, ישראל, באר־שבע; אלמקיס דליה בת מאיר, רווקה, ישראל, באר־שבע.

לשכת הרבנות חדרה
● בורגלי שלום־אליהו בן סעדיה, רווק, חדרה; שגלי אהובה בת משה, רווקה, חדרה.
● חומרי גדעון בן שמעון, רווק, חדרה; ברזלי איריס בת נפתלי, רווקה, חולה.
● חוממי יעקב בן שמעון, רווק, חדרה; חיבזי שולה בת אברים, רווקה, פרדסיה.
● בן־שבת דוד בן חנניה, רווק, חדרה; סימיאן נעמה בת ציון, רווקה, חדרה.
● אבסקיר אברהם בן אוקיקאל, רווק, הדר־יוסף; שטרן אסתר בת דוד, רווקה, הוד־חדרה.
● נשלי דוד בן בנימין, רווק, חדרה; סמרי מרים בת שמואל, רווקה, חדרה.
● פרקובי שלמה בן הפולי, רווק, חדרה; הכס ממרה בת אלכסנדר, רווקה, חולה.
● סיון דוד בן מרדכי, רווק, בן־שמואל — תל־אביב; אקבוני ג. חנה בת שמעון, רווקה, חדרה — באר־שבע.
● רדוליס הנרי בן משה, רווק, חיפה, שיינברג ורד בת יהודה, רווקה, חדרה.
● חביב משה בן אברהם, רווק, חדרה; שניידר שולה בת מנשה, רווקה, חדרה.
● שמואלי ישראל בן אליהו, גרוש, רמוניה — פרדס־חנה; פורר בתיה בת שמואל, רווקה, בנימינה — קריית־ים.

לבי"ס תיכון באיזור תל־אביב
דרושה
פקידה
לשעות 7.15—14.30
ידע בהדפסה עברית הכרחי.
לפנות בכתב בצירוף פרטים אישיים
לת.ד. 26284 ת"א

לחברה במרכז תל־אביב
העוסקת בסחר־חוץ
דרוש
איש־מכירות
עדיפות תינתן למועמדים מתאימים, או בתחום במוצרי מתכות, כימיקאלים, ציוד כבד, שליטה בשפה האנגלית כולל כתיבה.
מועמד בעל רכב מלא תנאי הועדה ההוקה רכב מלאה תשולם.
נא לפנות בצירוף פרטים מלאים לת.ד. 2070 ת"א עבור "איש מכירות".
סודיות מובטחת.

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
אגף כח אדם בהוראה

הודעה מס' התשמ"ז/1
על משרות ניהול פנויות

אגף כח אדם בהוראה מודיע על משרות ניהול פנויות של מנהלים בבתי־ספר היסודיים ובחטיבות הביניים לקראת שנת הלימודים התשמ"ז.
התכונות הנדרשות מן המועמדים פורסמו בחוזר מנכ"ל מ"ג/5 כ"ז בטבת התשמ"ג (2 בינואר 1983), סעיף 131. המעוניינים להציג את מועמדותם ימלאו טופס בקשה למשרת ניהול שאפשר לקבלו בכל לשכה מחוזית של משרד החינוך והתרבות. הטופס ימולא בשני העתקים: האחד יישלח אל מנהל המחוז שבו נמצאת המשרה הפנויה, והאחר אל המפקח על בית־הספר שבו מועסק המועמד.
היום האחרון לקבלת בקשות בלשכות המחוזיות — יום שלישי, י"ט בטבת התשמ"ו (31 בדצמבר 1985).
רשימת המשרות:

א. מחוז המרכז — בנין הדר דפנה, שד' שאול המלך 39, תל־אביב 64928 טל' 03-254122
1. ביה"ס הממלכתי באודנית. 6 כיתות א'—ו'.
2. ביה"ס הממלכתי "תלי"י" בהוד השרון, 9 כיתות א'—ו'.
3. ביה"ס הממלכתי־דתי "רמבי"ם" בנתניה. 8 כיתות א'—ו', 2 כיתות ז'—ח', 3 כיתות קלט.
4. ביה"ס הממלכתי "מעברי אפקי" בעינת. 6 כיתות ב'—ו'. המשרה פנויה לשנה.
5. חטיבת הביניים הממלכתית "ביאף" ברחובות. 19 כיתות ז'—ט'.
6. ביה"ס הממלכתי־דתי "אוהל שלומי" בראש העין. 12 כיתות א'—ו', 3 כיתות לחינוך מיוחד.
7. ביה"ס הממלכתי "בן גוריון" ברמלה. 21 כיתות א'—ו', 5 כיתות ז'—ח', כיתה טיפולית אחת.

ב. מחוז חיפה — רח' פנם לוקס 7, חיפה 31009 טל' 04-520251
1. ביה"ס הממלכתי "אשכולות" בבנימינה. 13 כיתות א'—ו'.
2. ביה"ס הממלכתי "בסר אלזרקא ב'" ב בס'ר אלזרקא. 12 כיתות א'—ו', 10 כיתות ז'—ח'.
3. ביה"ס הממלכתי־דתי "בילו" בחדרה. 6 כיתות א'—ו', 2 כיתות ז'—ח'.
4. ביה"ס הממלכתי־דתי "מאור עם" בחדרה. 6 כיתות א'—ו', 2 כיתות ז'—ח'. המשרה פנויה לשנה.
5. ביה"ס הממלכתי־דתי "שילה" בחדרה. 6 כיתות א'—ו', 2 כיתות ז'—ח', 4 כיתות עולים.
6. ביה"ס הממלכתי־דתי "הלפיות" בחדרה. 2 כיתות א'—ו', 6 כיתות ז'—ח'.
7. ביה"ס הממלכתי "הדר" בחיפה. 13 כיתות א'—ו'.
8. ביה"ס הממלכתי המיוחד "מרכז לשיפור הלמידה", בחיפה. 8 כיתות א'—ו'.
9. ביה"ס הממלכתי־דתי "מורשה" בטירת הכרמל. 8 כיתות א'—ו'.
10. ביה"ס הממלכתי־דתי "בית יוסף" בקרית אתא. 8 כיתות א'—ו'.
11. ביה"ס הממלכתי "הבונים" בקרית ביאליק. 23 כיתות א'—ו'.
12. חטיבת הביניים הממלכתית "רבבים" בקרית חיים. 12 כיתות ז'—ט'.
13. ביה"ס הממלכתי־דתי "מצפה" בקרית מוצקין. 12 כיתות א'—ו'.
14. ביה"ס הממלכתי־דתי "הראי"ה" ברכסים. 6 כיתות א'—ו'.

ספרד

אהבה חופשית ושמן רותח

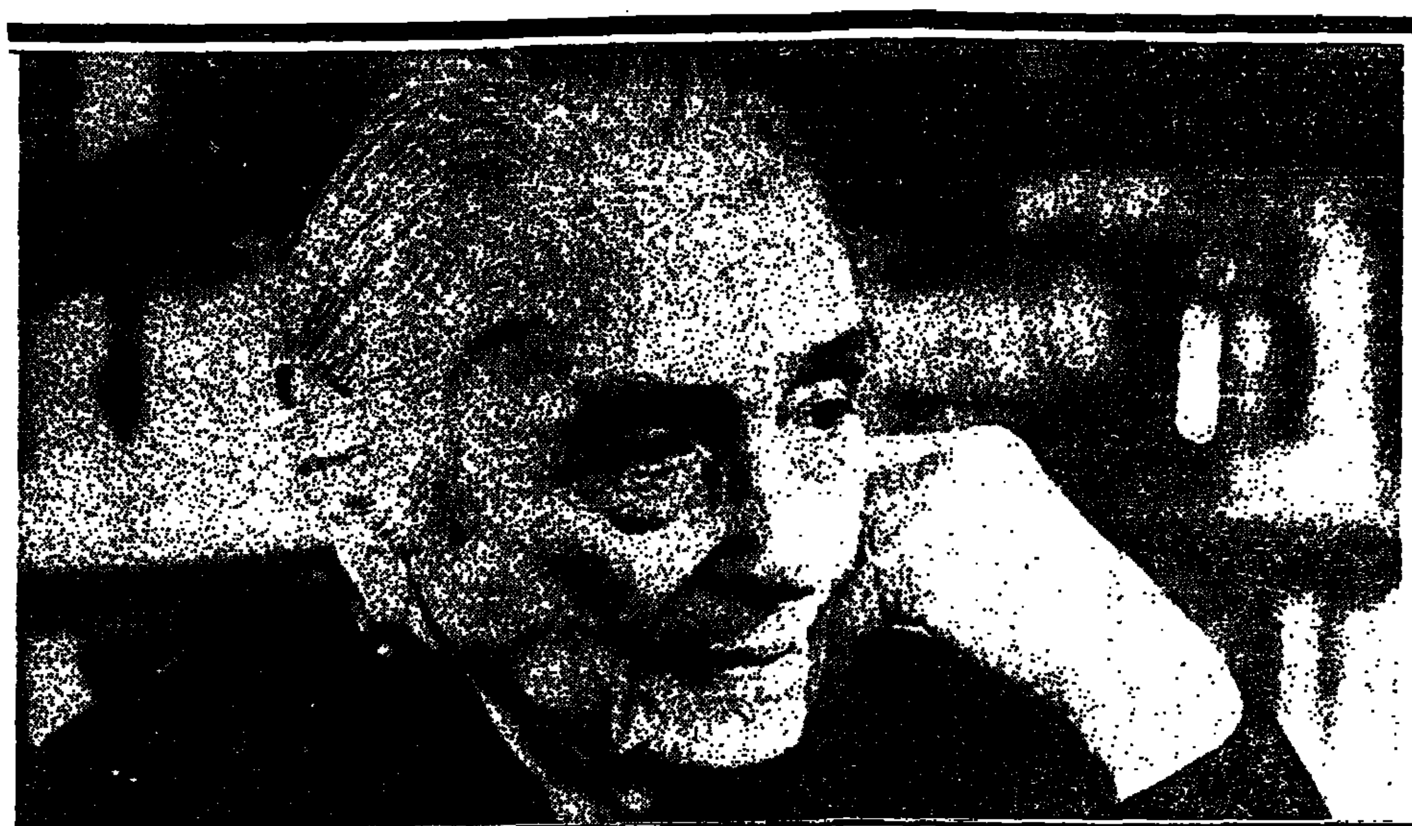

"אקונומיסט" מיוחד ל"דבר"

גיבורותיה של ספרד הן נשים רבות־פנים. כשנלכדה תרזה מאווילה, קדושה יהודית־קאתולית, בשספון, פנתה לאל בעזות־פנים: "אם כך אתה נוהג בידידיך, אין פלא שהם מעטים כל־כך". דולורס איבארורי, נערה קאתולית אדוקה, שהיתה הצירה הקומוניסטית הראשונה בפארלמנט של ספרד הרפובליקאית, עודדה בשנות ה־30 "אהבה חופשית", אולם משכה קהל עצום, בנאומים ובשידורים, שהטיפו לערכים מסורתיים.

ב־8 בדצמבר במאדריד, ביום הולדתה ה־90, היא היתה לבושה, כהרגלה, כזקנה כפרית, בשמלה שחורה ושערה אסוף במקלעת. היה אפשר לשכוח, שהיא נשיאת המפלגה הקומוניסטית הספרדית, עד שזימרה בקול צלול שיר מהפכני.

מסיבת יום־ההולדת נערכה בהיכל הספורט במאדריד השתתפו בה אלפי ספרדים, לא כולם קומוניסטים, ואורחים ממדינות רבות. "לה פאסיונריה", כפי שהיא מכונה, היתה לאגדה כבר לפני יותר מיובל שנים, כשנשארה במאדריד, תחת ההפצצות של כוחות פראנקו וקראה לנשי העיר לשפוך שמן רותח על הפולשים. רוב צעירי ספרד אינם מכירים את מוראות מלחמת האזרחים, אבל כולם יכולים לצטט את סיסמאותיה המפורסמות של "לה פאסיונריה": "הם לא יעברו" או "טוב למות על הרגלים, מלחיות על הברכיים".

"לה פאסיונריה" היתה נואמת מלהיבה, לא הוגת־דעות מקורית. היא אימצה את קו המפלגה, קו סובייטי בעיקרו, עד 1968. באותה שנה הצביעה עם הרוב במפלגה בעד גינוי הפלישה הסובייטית לצ'כוסלובקיה. בשובה לספרד, ב־1977, לאחר 40 שנות גלות, הצטרפה לקו האירו־קומוניסטי של מנהיג המפלגה הספרדית, סנטיאגו קארילו, אך נמנעה מביקורת על ברית־המועצות. בנה עדיין חי במוסקווה.

מאז 1977 ירדה קרנה של המפלגה הקומוניסטית הספרדית. מספר חבריה ירד מ־100,000 לכ־20,000. בבחירות הכלליות ב־1982 איבדה המפלגה 20 מתוך 23 הצירים שהיו לה בפרלמנט. הסיעות הפרו־סובייטיות והאירו־קומוניסטיות לא הצליחו לזכות בתמיכה רחבה. נדמה כאילו רק אירועים נוסטאלגיים, כדוגמת יום־ההולדת של "לה פאסיונריה", מסוגלים לרומם את רוח המפלגה. אך לא נשארו עוד מנהיגי מפלגה רבים בני תשעים שנה.

בריטניה

לא אנשים חלולים

"אקונומיסט", מיוחד ל"דבר"

"בשמת המשורר, הטבע האילם מבכה את זה שסגר לו", אמר וולטר סקוט. לא רק הטבע, אנגליה כולה מבכה שלושה משוררים מן הדרגה הראשונה, שמתו בתוך עשרה ימים. רוברט גרייבס, פיליפ לרקין וג'פרי גריגסון היו פופולאריים במידה מפתיעה – כמידת הרפסתה של שירה בבריטניה. הוצאה לאור של שירה איננה אמנם עסק משגשג, אך היא עניין מכניס למדי.

לדברי אנשי "פאבר אנד פאבר", הוצאת הספרים המובילה בתחום זה, מגיעה בדרך כלל ההוצאה הראשונה של מחבר ספרות יפה ל־1,500 עותקים. ספר שירה מאת משורר מפורסם עשוי להיות מופץ ב־4,000 עותקים. מכירות ספרי ה"כוכבים" מרקיעות שחקים: ספרו של לרקין, "חתונות ויטסאן", נמכר ב־77,000 עותקים בין השנים 1970־1983. ספרו האחרון, "החלונות הגבוהים", נמכר ב־25,000 עותקים בחמש השנים האחרונות. ספר חדש של טד יוז, "חתן השירה" הרשמי, יימכר ב־30,000 עותקים לשנה. קובץ שיריו האחרון של סימוס היני נמכר ב־44,000 עותקים בפחות משנה.

על המכירות הטובות ומיצוע הכשלונות

רוברט גרייבס

בהוצאה־לאור של שירה, מיתוספת "זכויות היוצרים", ההכנסה מפרסום שיר בקובץ או בכתב־עת. "פאבר" מינתה אדם במשרה מלאה לעסוק במשא־ומתן על זכויות אלה, שמחיריהן נעים בין 24 ליש"ט לעשרה טורים של ט.ס. אליוט, עד 14 ליש"ט לשיר של משורר צעיר, הבדל צנוע למדי, אך יש לזכור שאליוט החל להיעלם ממדפי חנויות־הספרים. אליוט פירנס יפה את הוצאת "פאבר". עוד בטרם הפך אנדרו לויד־וובר את "ספר החתול המעשי" למחזמר מצליח, נמכר הספר ביותר מ־500,000 עותקים.

אתיופיה

ותיקת מלחמות אפריקה

ממשלת אתיופיה עדיין נלחמת. גם המורדים האריתריאים. סודן עדיין מעורבת. המלחמה שהחלה ב־1952 עדיין ללא סוף.

"אקונומיסט" – מיוחד ל"דבר"

המלחמה הוותיקה ביותר באפריקה זכתה באחרונה בתווה לכל הדיים. גייסות אתיופיים – שלהם קדמו ענני מנשרים שהוצנחו מבטניהם של מפציצי "אנטונוב" סובייטיים – פתחו זה לא מכבר במתקפתם השנייה בתוך חודשיים נגד כוחות "החזית העממית לשחרור אריתריאה" ("א.פ.ל.פ."). שני הצדדים במלחמה בת רבע מאה זאת על גורל אריתריאה, חבל־ארץ בקצה הצפוני של אתיופיה, מתארים את עצמם כ"מארכסיסטים חילוניים". כל־הנשק שבידי כל צד הם מתוצרת סובייטית, כמעט בלי כל יוצאים מן הכלל: המורדים אומרים שהציוד שהם משתמשים בו – הכולל גם נגמ"שים – נפל שלל בידיהם מידי חיילים אתיופים שנטשוהו ונסו על נפשותיהם.

המתקפה האתיופית הראשונה, שהיתה באוקטובר, דוחקה את כוחות המורדים ממישור חופי ים־סוף, והתוקפים המשיכו להתקדם דרך עמק בארקה הפורה, במערב. נראה, שהמתקפה החדשה נועדה לתקוע טריז בתוך שטחיהם של המורדים. הגבעות ורצועות החוף שסביב עיר הגבול קארורה היו זירת קרבות בלתי־פוסקים השבוע: כל האספקה המגיעה לידי ה"א.פ.ל.פ." נאלצה לעבור את הגבול בנקודות שונות, שהלכו והרחיקו מזרחה.

בהרים הצחיחים, מתופרים הכוחות הנלחמים אלה באלה בקווי חפירות המרוחקים זה מזה, לעתים, ממרחק שאינו עולה על כמה עשרות מטרים. באגפים, מקום שם משתרעים המישורים עד לגבול עם סודאן, מוחזק הקו על־ידי יחידות משוריינות. ה"א.פ.ל.פ." מודה בכך שאגפיה פגיעים לשריון האתיופי ולכוחות הצבא העליונים במספרם. לכוחות המורדים אין כל מטוסים, ואך הגנה חלושה מפני מפציצי ה"אנטונוב" ומטוסי ה"מיג־21" שבידי הממשלה. אולם, ביולי עלה בידיהם לכבוש את נקודות היישוב העירונות בארנטו וטסני, מה שהיה – במידה מסויימת – הפגנת כוח בלתי־מבוטלת. אנשי הגבעות מסייעים לכוחות המורדים באזהרות רבות מפני התקפות ממשמשות ובאות של כוחות צבא הממשלה: הלוחמים מעבירים את הזמן במשחקי כדור־עף מאחורי החפירות.

העיר הגדולה היחידה שנותרה בידי ה"א.פ.ל.פ." היא נאפקה. בנייניה כולם נגרמו לאדמה בהפצצות התכופות. הגישה היחידה אליה היא במעלה מתלולי בכביש קראן, שבו על הטנקים האתיופים לנוע בטור, ועל־כן קל לעוצרם. כוחות המורדים האריתריאים טוענים, כי בנובמבר עלה בידם להדוף מספר התקפות מפסגת הר הוולש על הכביש. בניסיון לדכא את מוראל התושבים המקומיים, שיגרו האתיופים בלילות מפציצי "אנטונוב" שהטילו פצצות־מצרר, שאינן גורמות, אמנם, נזקים רבים, אך הן זורעות בהלה, בגלל השובל הזוהר שק־מתידות בשמי הלילה. כן השתמש הצבא האתיופי בפצצות נאפאלם, שהוטלו על מחנות שבהם שוהים אורחים שהנסו על־ידי הרעב. סוכנות הסיוע האריתראית, המעבירה מזון ל־23 מחנות, טוענת שחמישה מהם נפגעו בהפצצות אלה. כ־85 אחוז מן המזון מגיעים דרך סודאן. חלק מן המזון בא ממקורות אמריקאיים, בעיקר מן הארגון הלותראני הבין־לאומי, חלק מגיע מהקהילה האירופית, באמצעות הצלב־האדום. מאמינים, כי כ־130,000 טונות מזון מועברות מדי שנה בשנה דרך האזורים שבשליטת המורדים, אם כי המורדים מסרבים לומר כמה בני־אדם מתגוררים באזוריהם, כדי למנוע מן השלטונות האתיופים מלחשב כמה לוחמים יש בשורותיהם.

ממשלת סודאן מעוניינת ביחסים משופרים עם הממשלה האתיופית. אולם, אם תחליט לחסום את זרם המזון העובר בתחומיה, תהיה תוצאת הדבר זרם מחודש של פליטים בכיוון ההפוך (400,000 אתיופים כבר התגוללו במזרח סודאן). נראה, שהסודאנים מקווים לעסקה: אם יפסיקו האתיופים את תמיכתם באנשי הגרילה הנלחמים בצבא סודאן, תמנע סודאן מאספקת המזון מלהגיע דרך תחומיה לאזורים שבידי ה"א.פ.ל.פ.". אולם החילופין לא יהיו הוגנים, בכל מקרה. ה"א.פ.ל.פ.", התובעת עצמאות לאריתריאה מאז 1952, היא כוח לוחמה רציני הרבה יותר מן המורדים הסודאניים.

הקהילה האירופית

התשובה ל"מלחמת הכוכבים"

"אקונומיסט" מיוחד ל"דבר"

התכנית לשיתוף פעולה אירופי בנושאי טכנולוגיה מתקדמת, "אורקה", מתחילה לקרום עור וגידים. ב־6 בנובמבר פתח הקאנצלר קוהל בהאנובר ועידת שרים שעסקה בתכנית זו. משתתפי הוועידה קבעו רשימה בת עשרה נושאים – החל בלייזר ובמחשבים וכלה באמצעי, לאיבחון מחלת ה"איידס" – שבהם אמורה התכנית להתמקד. בפרוייקטים אלה ישתתפו מפעלים ומכוני מחקר מ־12 מדינות באירופה ומשש מדינות נוספות. הפרוייקטים ממומנים מכספים ציבוריים, במסגרת תקציבי המחקר הקיימים.

מאז הוועידה הראשונה, שהתקיימה בקיץ שעבר בפאריס, יישבו צרפת ובריטניה את חילוקי הדעות ביניהן. בריטניה חזרה בה מהתנגדותה להצעת צרפת, שצידדה במתן מימון נדיב לפרוייקטים נבחרים.

"אורקה" היא התשובה האירופית לאתגר האמריקאי והיפאני. היא נועדה גם למנוע "בריחת מוחות" מאירופה ועיסוק ב"מלחמת הכוכבים" של רייגן. אם כי בחודשים האחרונים פחת במידה רבה החשש של האירופים מ"יוזמת ההגנה האיסטראטגית" של נשיא ארה"ב – ראשית מפני שהקונגרס האמריקאי אינו שש להזרים אליה כספים, ושנית, מפני שמדינות אירופה מאמינות, כי גם הן יזכו בנתח מן השלל.

18 המדינות החברות ב"אורקה" עדיין ניצבות בפני קשיים ארגוניים רבים. אחד המכשולים העיקריים שעל דרך הסחר בטכנולוגיה גבוהה הוא העדר תקנים אחידים במדינות השונות. הפרוייקט האנגלי־צרפתי־איטלקי של "אורקה" לפיתוח מחשבונים לתלמידים בהתאם לתקן אירופי – הצלחתו של פרוייקט זה תעיד על מידת נחישותן של המדינות החברות להתגבר על המכשולים האלה.

מטוס קרב אירופי

צרפת שוקלת, ככל הנראה, מחדש את החלטתה לייצר את מטוס הקרב החדש שלה לבדה, בלא שותפים. היא לא חזרה בה אמנם מכוונתה לייצר מפציץ משלה, אלא שהיא רוצה חלק גם בפרוייקט האירופי המשותף – ייצור מטוס קרב – שנוטלות בו חלק בריטניה, גרמניה המערבית, איטליה וספרד. ב־8 בנובמבר הודיע נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, כי צרפת מעוניינת בחלק סמלי – 5 עד 10 אחוזים – מהיקף הפרוייקט. הכרזתו לא היה בה כדי להפתיע את מי שעקב מקרוב אחרי הדיונים בעניין מטוס הקרב האירופי, שנסתיימו בקיץ.

דיונים אלה עלו על שרטון כשהתעקשו הצרפתים על כך, שהמטוס המיועד יהיה קל ומותאם לתקיפת מטרות על הקרקע. האחרים דרשו מטוס קרב. הם התנגדו גם לדרישת צרפת כי חברה צרפתית תפקח על פיתוח המטוס ועל ייצורו. אפשר היה אמנם להסכים עם העיקרון שגורם אחד ירכז את ביצוע התכנית, אבל ארבע השותפות לא היו מוכנות להעניק לצרפת את היתרון הזה.

הארבע בוחרו איפוא עם מטוס הקרב, וצרפת פרשה בטריקת דלת כשבכוונתה לבנות את מטוס התקיפה "רפאל". אלא שצרפת זקוקה לחלקים המיוצרים בארצות אחרות – לדוגמא חלקים במנוע הסילון, העומדים בטמפרטורות גבוהות. ההצעה להשתתף בפרוייקט האירופי נראית, לפיכך, כאמצעי לענות על חלק מצרכיה אלה.

לא ברור עדיין מה בדיוק מציע מיטראן. האפשרות שצרפת תרכיב חלק מהמטוס האירופי, ובתמורה ירכיב התאגיד האירופאי חלק מה"רפאל" – אפשרות זו אינה קוסמת לאירופים, הם הסכימו לחלק בין ארבעתם את הוצאות הייצור של מטוס אחד. חלוקת הוצאות הייצור של שני מטוסים בין חמישה שותפים – תכביד על כל אחת מהן במידה ניכרת.

אפשרות אחרת, הפתוחה בפני מיטראן, היא להציע כי צרפת תקנה חמישה עד עשרה אחוזים מהמטוסים האירופים ובתמורה יקנו הארבע מטוסי "רפאל". נראה כי לכך רמז כשהשווה את שני המטוסים למשפחת מטוסי הנוסעים "איירבוס". אלא שההשוואה אינה במקומה. ההבדלים בין שני המטוסים אינם מצדיקים את רכישת שניהם גם יחד, על מכלול החלפים וחלקי העזר, הדרושים לאחזקתם. נראה, כי המטוס האירופי יוכל לעשות את כל מה שיוכל ה"רפאל", ואף יותר. גם אם יהיה יקר יותר, הרי מחירו לא יעלה על־זה של ייצור השניים באחד. דומה כי צרפת מנהלת מערכה אבודה, אלא אם כן תשכיל להעלות נימוקים מדיניים, שיהיה בהם כדי להאפיל על שיקוליהן הכלכליים של הארבע.

מזרח גרמניה

דיפלומטים אוכלים כשר

מאת ראובן עשור

עד האביב האחרון היה בווקהארד בלצר עובד של הקהילה היהודית בברלין המזרחית. לאחרונה הוא עבר לגרמניה המערבית ושידר חלק מרשמיו מעבודתו ברדיו. בית־הכנסת בברלין המזרחית יכול להכיל 2,000 איש, אך הקהילה כולה מונה רק חלק עשירי מכמות זו, כלומר 200 איש. היות ולא קיים רב בקהילה, פונים לפני החגים לקהילת בודפשט, אשר שולחת למספר ימים רב מקרבה. החזן נחמה, חזנה של קהילת ברלין המערבית, מבקר לעתים קרובות במזרח. כך הוא עומד למשל לבוא בקרוב ביחד עם מקהלת הכנסיה במאגדבורג לבית־הכנסת בברלין המזרחית.

על־פי תיאורו של בלצר מגיע שוחט מדי שבועיים ל־ברלין המזרחית. חלק מהבשר הכשר נמסר לבית־האבות בנידרשנהאוזן, בה מתגוררים עתה ארבעה יהודים בלבד. גם ליתר הקהילות היהודיות מסופק בשר, אולם העודף הנשאר מופנה לחוג לקוחות בלתי־שגרתי, לדיפלומטים מארצות ערב.

מבחינה חמרית אין אף יהודי שסובל עוני כלשהו. אולם הרגשה להיות כה מועטים, היא המדכדכת ומתסכלת את מרבית היהודים. קיים ביטאון של הקהילות היהודיות, אך מעט מאוד מקום מוקדש בו לנושאים אקטואליים. רוב העמודים מוקדש למורשת ברכה למוסדות המדינה או במקצת לתולדות העבר. בלצר מגדיר את הכתבות "הרבה סגנון ומעט תוכן".

מעניין לציין, כי העתונות המזרח־גרמנית נתפסת להזדמנויות, להעלות ולתאר את חיי היהודים והקהילות, בעיקר בקשר עם ציון העבר האנטי־פשיסטי. בלצר סיפר, שאפילו מחאות נגד פרסומים מצליחים. לפעמים הוא מתאר סיפור דלהל'ך: בספר אגדות לילדים היה כלול "סיפור פלשתינאי" ובו מתואר, כיצד נזרק ה"דרקון הציוני" לתוך הים. אחרי שראשי הקהילות מחאו על־כך, הוצא הסיפור מהספר.

גרמניה

בית קהילה ללא

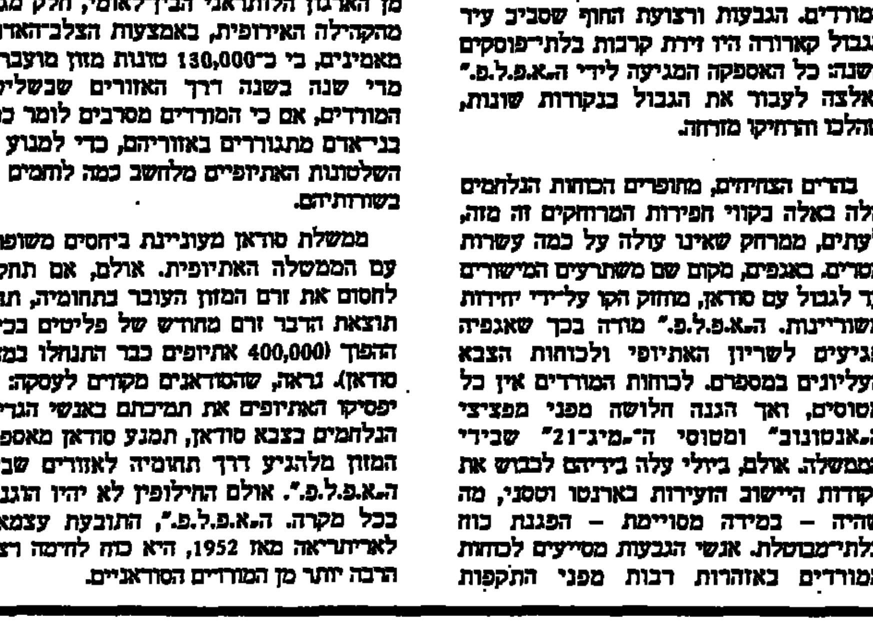

בניין הקהילה היהודית בברלין שנבנה בשנת 1959 על מקום בית הכנסת בפזאננשטראסה, שנהרס ב"ליל הבדולח". מעל לשער הכניסה שלובה קשת משער בית־הכנסת.

כדברי ג'וסף ג'אפה, אפשר לדבר על קיומה של מעין קהילה יהודית בגרמניה, אך קשה לדבר על קהילה יהודית של גרמניה. זו בעצם גם התחושה של רוב היהודים החיים כיום בגרמניה המערבית, על־פי נתוני משאל שנעשה לאחרונה, רק 15 אחוז מהם אמרו שהם מרגישים "בבית" בגרמניה; 80 אחוז מהמשיבים בהנהגת הקהילה טענו, כי אין להם תחושת שייכות במקום מושבם.

תחושה זו של ניתוק וארעיות היא, בעצם, מובנת אצל יהודים שבחרו לחיות בגרמניה בדור שלאחר השואה. אם כי, יהיו שימצאו היבט חיובי בכך שהיטלר נכשל במשימתו ל"נקות" את גרמניה מיהודים.

למרות נוכחותם של יהודים בגרמניה, אין ספק כי השואה סתמה את הגולל על סיפורה של אחת מן הקהילות המפוארות ביותר, של העם היהודי.

תהילתה של קהילת יהדות גרמניה היא, כפי הנראה, עוד במאה ה־9 לספירה. למרות מעמדם המשפטי הנחות, שימשו אז היהודים גורם חשוב בהתפתחות הישוב העירוני. מסעי הצלב והפרעות שנלוו אליהם במאות ה־11–13, דחקו את היהודים מן המסחר התקין לעבר מתן ההלוואות בריבית, והביאו להסתגרות הקהילה בתוך "רחובות יהודים" וגיטאות. הגאות הכלכלית של ה"מרקנטליזם" החזירה את היהודים לפעילות מסחרית בחסות השלטונות, ותנועת ההשכלה של סוף המאה ה־18 הביאה להתקרבות חברתית־תרבותית בין היהודים לחברה הגרמנית. לאחר מאבק ממושך, זכו גם יהודי גרמניה להשגי ה"אמנציפציה", נהנו משוויון זכויות משפטי מלא והשתלבו גם בחיים הפוליטיים, במפלגות השונות של הרייכסטאג הגרמני. מהמחצית השניה של המאה ה־19 ועד לעליית הנאצים לשלטון, תפסה יהדות גרמניה מקום מרכזי בהתפתחות ההיסטוריה היהודית, והשפעתה היתה ניכרת בכל תחומי החיים. את השפעת יהדות זו נוכל לתאר, בעצם, בכל כיווני התפתחות ההיסטוריה המודרנית: בתנועה הציונית, בזרם האורתודוקסי המשכיל ("תורה עם דרך ארץ"), בתנועה הרפורמית וגם בין המתבוללים.

מקהילה של 600,000 יהודים ב־1933, שנעקרה לגמרי, יש כיום 28,000 איש הרשומים ב־66 קהילות יהודיות ברחבי גרמניה המערבית, ועוד כרבבה או שתי רבבות, שאינם משתייכים למסגרת קהילתית. ב־1933 היה אחוז אחד מאוכלוסיית גרמניה יהודים, ואילו היום מספרם הם מהווים 0.05 אחוזים בלבד מכלל האוכלוסיה הגרמנית. הקהילה הגדולה ביותר נמצאת במערב ברלין, ומונה 6,500 יהודים (40 אחוז מהם יהודים מבריה"מ, שהגיעו בשנים האחרונות). יתר הריכוזים נמצאים בפרנקפורט (4,200), במינכן (3,800), בדיסלדורף (1,720), בהמבורג (1,640) ובקלן (1,280).

בסוף 1945, מיד לאחר מלחמת העולם השניה, היו בגרמניה 200,000 יהודים, אך זו לא היתה כמובן קהילה. היו אלה ניצולי המחנות ועקורי המלחמה, שקהילותיהם במזרח־אירופה נהרסו. הם מצאו את עצמם לאחר המלחמה בגרמניה, והגיעו לארה"ב, שהרי רוב מניין העקורים התרכז בדרום גרמניה, שהיתה איזור שליטה אמריקאי. כמעט כולם לא התכוונו להישאר בגרמניה, כי אם נשאו את עיניהם ל"ארץ המובטחת", ארה"ב או ישראל, כל אחד על־פי תפיסתו. גם אלה שנשארו בגרמניה התוודו בפני מראייניהם, כי לא ראו בגרמניה את ביתם, אלא היא שימשה מעין "תחנת מעבר בין מחנות הריכוז לבין הקבר", ושבה נתקעו בכל חולשת הדעת והנפש.

היו גם כאלה שחזרו לגרמניה באופן הדרגתי, מארצות אמריקה הלטינית ואף מישראל. אלה נתפתו לנצל באופן פסיכולוגי את "רגשי האשמה" של הגרמנים, שהשתדלו להעניק הגנה יתרה, לרבות תמיכה פיננסית של קצבות השילומים, למתי מעט היהודים שהתרכזו בה לאחר המלחמה. עד לעצם היום הזה אין כופים על היהודים, אם אינם רוצים בכך, להתגייס לצבא גרמניה.

קשה לזהות בקהילה היהודית של גרמניה היום את העבר המפואר מלפני המלחמה: קהילה מרשימה ומשגשגת, שהשתלבה בדרגים הגבוהים ביותר של חיי הכלכלה, הפוליטיקה, המדע והרוח של גרמניה. לפני עליית הנאצים לשלטון היו היהודים רבע מכלל הזוכים הגרמנים בפרסי נובל. אינטלקטואלים יהודים ורבנים ופרופסורים זיהו את עצמם כגרמנים לכל דבר, בנים למורשת ולתרבות הגרמנית. כיום היהודי ה"טיפוסי" בגרמניה לא בנקאי, שופט, פרופסור, פוליטיקאי, מנהל בכיר, או עורך עיתון. הוא, כפי הנראה, יהיה בעל חנות תכשיטים או בוטיק בגדים, או יעסוק בקבלנות בניין או תיווך נכסי דלא ניידי. אם יהיה עשיר, הוא לא יהנה ממעמד חברתי גבוה, משום שאינו משתלב בסביבתו החברתית. חבר הקהילה היהודית הטיפוסי לא מקיים מגע חברתי הדוק עם סביבתו הנוכרית, ומבלה את חופשתו, על־פי רוב, בפסח בישראל ובחורף באתרי סקי כמו סט. מוריץ, בעיקר כדי למצוא שידוך לבנו או בתו. ג'אפה מצטט את השבועון "די צייט" על צעירים יהודים בגרמניה, האומר כי למרות השתלבותם בגימנסיה ובאוניברסיטה הגרמנית, נותרו עדיין מחיצות בלתי נראות היוצרות גטו פסיכולוגי.

למרות ההגבלות החמורות מצד השלטונות, נאלצת הקהילה היהודית בגרמניה להתמודד עם גילויי אנטישמיות. ב־1984 נרשמו 52 קבוצות ניאו־נאציות בגרמניה ובהן 180,000 חברים. יש לקהילה היהודית גם בעיות ארגוניות, הנובעות מן הפיזור של הריכוזים היהודיים, הקטנים כשלעצמם; הגדול שבהם, בברלין, מצוי למעשה במובלעת בתוך מזרח־גרמניה. מעבר לכך, נתקלים מנהיגי הקהילה בקושי חברתי לגשר בין מרכיביה, שהם בעלי רקע שונה וחסרים עבר ומסורת קהילתית משותפת. לאוכלוסיה הטרוגנית זו של הקהילה היהודית נתוספו בשנים האחרונות שתי קבוצות מהגרים חדשות: הנושרים מבריה"מ והיורדים מישראל, קבוצות המתקשות להשתלב במסגרות הקיימות הרופפות.

נוכח מציאות כה מורכבת ומול המטען המעיק של העבר הקרוב, מלאכתו של יו"ר המועצה המרכזית של יהודי גרמניה, הרבר נחמן, היא קשה ומסובכת. הרבר נחמן שנולד בגרמניה ב־1925, למשפחה שאבותיה הגיעו לשם ב־1712, חזר ב־1945 ושיקם את עסקי המשפחה. הרבר נחמן מרבה לבקר בישראל, הוא פעיל גם במסגרות יהודיות אחרות ומשמש כסגן נשיא הקונגרס היהודי העולמי באירופה.

הצעד האחרון שנותר לנו – השבתת כל המגזר הערבי - אומרים ראשי הרשויות

מאת יצחק פרידור, סופר „דבר״

רק כמה אלפי אזרחים השתתפו אתמול בצהריים בהפגנה שכונסה ע״י ועדת הרשויות המקומיות הערביות כמחאה על מצוקתן הכספית המתמשכת. ה־הפגנה נועדה להיות „הפגנת חירום״, אך היא אוכזבה מבחינה זאת את מארגניה.

ראשי הרשויות הערביות בכל הארץ השביתו את בתי הספר ה־תיכוניים וקראו לתלמידים ולמורים לבוא ולהפגין בנצרת. אך ה־צעירים העדיפו כנראה לנהור אל מגרשי הכדורגל.

ההפגנה התקיימה ברחוב הראשי של נצרת, רחוב פאולוס השישי, והמפגינים נשאו כרזות בנוסח „שוויון ולא פחות משוויון״, „הרי־סת הבתים היא הריסת הדמוק־רטיה״, „אזרח יהודי שווה לישראל חמישה אזרחים ערביים״, „נגד מדיניות הפקעת האדמות״.

ראש עיריית שפרעם איברהים ניקר חטיין, שהוא יו״ר הוועד הארצי של הרשויות הערביות, אמר שמצב האפליה והקיפוח של ה־רשויות המקומיות הערביות הוא [illegible]. האזרח הערבי ב־ישראל מתוקצב ב־60 דולאר לשנה של תקציב מוניציפאלי רגיל, ל־עומת 300 דולאר לשנה שמקבל האזרח היהודי בתקציב הרשות שלו. הרשויות המקומיות הער־ביות מקבלות 30 מיליון דולאר לשנה, לעומת 1.3 מיליארד דו־לאר הניתנים למגזר היהודי. ה־מגזר הערבי מהווה 12 אחוז מכלל האוכלוסיה בישראל, אך מקבל רק 2.3 אחוזים מכלל התקציבים המוניציפאליים. „נותנים לנו תק־ציב פיתוח של 5 דולאר לשנה לנפש, וזה סכום עלוב, שאין לנו מה לעשות בו. וזאת בזמן שה־אזרחים הערבים בישראל משל־מים 400 מיליון דולאר מס הכנסה לשנה, פי עשרה ויותר מכלל ה־תקציבים הניתנים לנו״, אמר ה־דובר.

ראש עיריית שפרעם הנואמים האחרים אמרו, שאם השביתה וה־הפגנה לא יעזרו ואם גם הפגישה שתתקיים ביום ד׳ עם ראש ה־ממשלה לא תביא לתוצאות, בדעתם לנקוט את הצעד האחרון ש־נותר להם והוא השבתה כללית של המגזר הערבי בישראל.

משרד החינוך מחמיר הביקורת על גביית תשלומים מההורים בבתה״ס

משרד החינוך והתרבות החליט להחמיר את הביקורת על גביית תשלומים מההורים בבתי־הספר. הנהלת המשרד הורתה על כך ליחידת הביקורת של המשרד. היחידה נתבקשה לבדוק במיוחד את חוקיות התשלומים שההורים נדרשים לשלם, וכן את דרך ניצול הכספים.

ההחלטה נתקבלה בעקבות דיון בנושא זה, שקיימה הוועדה המשרדית הפועלת במשרד החינוך לשיפור ה־שירות לציבור. בדיוני הוועדה הוסבר, כי המשרד בודק כעת כמה תלונות, שהוגשו נגד בתי־ספר שגבו סכומים גבוהים מההורים, בניגוד להוראות, ועשו שימוש לא נכון בכספים.

הורים שפנו לוועדה לשיפור השירות לציבור טענו, כי עליהם ועל ילדיהם מופעלים לחצים כבדים מצד הנהלות בתי־הספר וועדי ההורים לשלם כספים למטרות שמשרד החינוך לא התיר לגבות כספים בעבורן (רכישת ציוד לבתי־הספר, קישוט כיתה וכו׳).

משרד החינוך חזר והדגיש, כי על־פי הוראות הקבע של המשרד בכל דרישה לתשלום מההורים יש לציין את סוג ההיתר לכך (שפורסם בחוזרי המנהל הכללי) ולפרט את העלויות שלפיהן הגיע בית־הספר לסכום הנדרש.

נמסר, כי אפשר לחייב הורים לשלם רק בעבור אגרת שירותים נוספים, לפי שיעורים מרביים, שנקבעו על־ידי המשרד, וכן בעבור תוכנית לימודים נוספת, שאושרה על־ידי המשרד והופעלה בהסכמת ההורים.

תרומות ההורים מוגבלות השנה ל־3,500 שקל לילד אחד. חל איסור על בתי־הספר, או על ועדי ההורים לבקש מההורים תרומות בסכומים גבוהים יותר, למעט תרומות לצורך לימודי מחשב. לפי ההוראות אחראי מנהל בית־הספר על משק הכספים בבית־הספר ואין הורים רשאים לגבות כספים, אלא באישורו.

בירורים או תלונות על דרישות לתשלומים חריגים אפשר להפנות למשרדי מנהל החינוך של משרד החינוך (טל. 02־278452־4) או למרכז המידע הטלפוני של ה־משרד (טל. 02־278222).

טוהר המידות ב„אגד״ לקוי ועבריינים חומקים מעונש – מוחה ועדת הפיקוח

מאת אריה ארד, סופר „דבר״

ועדת הפיקוח של „אגד״ מת־ריעה על ריבוי המקרים של פגיעה בטוהר המידות בקואו־פרטיב, ואומרת, שכמות המקר־ים [illegible] לתהליך צור אבות. בראיון בבטאון „אגד״, „ביננו״, [illegible] חברי ועדת הפיקוח, כי המצב הכלכלי הקשה, הקשיים והעבודה של „אגד״ יוצרים פיתויים גדולים מדי. בין העבירות שחשפה הוועדה מקרי „גניבה ממש״, רישומים כוזבים והגשות לא נכונות לחברות הביטוח.

חברי הוועדה קובלים על שיתוף פעולה מוגבל מצד חברים רבים, המעדיפים „לשחק ראש קטן״ ולא להתערב בעניינים שאינם נראים כשרים. „כשכבר נתפס מי שנתפס ומוגשת המלצה להעמידו לדין, באים יושבי־נפש שונים ומסנגרים עליו ומפעילים לחץ על מקבלי ההחלטות כדי לחלצו מן המיצר״, טוענים חברי הוועדה.

חברי הוועדה מביעים תסכול נוכח העובדה, שגם כאשר חבר מורשע ונגזר עליו עונש, לעתים אין העונש הזה מתממש בגלל ה־מבנה [illegible] הפנימי של „אגד״.

חברי הוועדה מביעים את דע־תם, כי הליך קבלת חברים חד־שים לאגודה לוקה בחסר. [illegible]

חברי הוועדה תובעים לאפשר לה לפעול גם בחברות־הבנות של „אגד״. [illegible]

בסיכום אומרים חברי הוועדה: כי האגודה בתקופה הנוכחית קשה באכיפת משמעת. עם זאת הם מדגישים, כי „החברים ברובם הגדול אנשים הגונים ו־[illegible]... אך אין זה מתפקידה של ועדת פיקוח [illegible] לשבח.״

נהגי „אגד״ ידוממו המנוע בזמן חניות ממושכות

מאת אריה ארד, סופר „דבר״

הנהלת „אגד״ הורתה לנהגיה לדומם את מנועי האוטו־בוסים בזמן שהם חונים בתחנות סופיות או בתחנות ביניים [illegible] — נודע לסופר „דבר״.

ההוראה הוצאה לאחר שהתברר, שנהגים ממשיכים להפעיל את מנועי האוטובוסים גם בזמן שהם חונים חניות ממושכות יחסית, ואפילו כשהם יורדים לשיחה עם חבריהם הנהגים. נוהג זה גורם לבזבוז רב של דלק, שכן גם בהילוך סרק צורך כל אוטובוס ליטר דלק בכל שלוש דקות. כן הגיעו תלונות רבות מתושבי תל־אביב, בעיקר מאלה הגרים סמוך לתחנה המרכזית, על הרעש וזיהום האוויר המיותרים.

תלונה למשטרה על הפרעות הימין בעצרת באוניב׳ ת״א

מאת סופר „דבר״ בתל־אביב

פרופ׳ מנחם פרי ויו״ר חיים גנץ מאוניברסיטת תל־אביב הגישו ביום ו׳ תלונה במשטרת רמת־גן נגד ראש סניף „התחיה״ באוניברסיטת תל־אביב, גבר גב׳ פאני אנגלרד וגבר אדם נוסף, שהתפרעו ביום ג׳ שעבר בעצרת שאורגנה באוניברסיטה נגד פסילת מחזהו של יצחק לאור על־ידי הצנזורה.

לטענת המתלוננים, התפרעו השלושה במהלך העצרת, הפריעו להרצאתו של פרופ׳ אסא כשר וניסו לפגוע באנשי שמאל שנכחו במקום.

אנשי הימין באוניברסיטה הגישו ביום ו׳ תלונה נגד אחת המשתתפות בעצרת, אילנה קורן, בטענה שהיא דרכה על דגל המדינה וביזתה אותו.

חותמות פלואורסצנטיות למבקרים בבתי־הכלא

(ע). — המבקרים בבתי־הכלא בישראל יוחתמו בחו־תמת זוהרת על היד, במטרה להגביר את סדרי הבטחון בבתי־הכלא. זאת גילה נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר רפי סוויסה.

נודע, כי שירות בתי־הסוהר הזמין באנגליה מכשיר מיוחד להטבעת החותמת הזוהרת. מכשירים אלה יוצבו בכניסה לבתי־הכלא בישראל, ומבקרים אשר יגיעו אליהם יוחתמו בחותמת הזוהרת הבלתי־נראית, אשר תסכן את מעמדם כאורחים ותעכב אישור ליציאתם בתחום הכלא.

ארגוני עובדים הקימו חדרי ספורט לחיילים

במבצע אימוץ מקיף השלימו בסוף השבוע עובדי התעשייה האווירית ועובדי עיריית תל־אביב, המשתייכים לאגודה למען החייל, הקמת שורה של חדרי כושר בנפני, מועדונים ומגרש ספורט ביחידות השדה של צה״ל בחרמון, במרכז הארץ ובנגב.

קבוצה של מתנדבים מעובדי התעשייה האווירית הת־קינה במשך יומיים מועדון מרווח לחיילים, המשרתים במוצב החרמון, בתנאי אקלים קשים. המועדון צוייד בריהוט מודרני, בטלוויזיה צבעונית ובווידיאו להנאת חיילי היחידה. כן נחנכו חדר כושר וחדר קרב־מגע ביחידה ללוחמה בטרור (ימ״ם) בבסיס משמר־הגבול.

האורח עשה „פרצופים מפחידים ותנועות מבהילות״

(ע). — „הוא עשה פרצופים מפחידים ותנועות מבהילות בידיים״, ותלונה תושבת ערד במשטרה. היא סיפרה, כי צעיר תמהוני פרץ לביתה ביום ה׳ בלילה והבהיל אותה ואת שני ילדיה הקטנים.

הצעיר נעצר בהשטרת ערד וביום ו׳ הוארך מעצרו במקודת שופט שלום בבאר־שבע. השופט גם הורה ל־משטרה להביא את החשוד לבדיקה פסיכיאטרית.

בבית המשפט סיפר נציג המשטרה, כי החשוד, בן 26, מערד הגיע ביום ה׳ בלילה אל ביתה של חיה בראון ודפק בחוזקה בדלת. היא סירבה לפתוח את הדלת, אך הוא לא ויתר והבט בדלת עד שפתחה לו. הוא נכנס לדירה, ועל־פי עדותה של חיה בראון החל להסתובב בה והאיר את פינותיה כמנסיכים. אחר כך עיוות הצעיר את פניו באופן משונה, והבהיל ועשה תנועות משונות בידיו, שהבהילו אותה ואת שני ילדיה הקטנים.

„אגד״ יגבה עמלה מעובדיו המשלמים מזונות משכרם

מאת אריה ארד, סופר „דבר״

הנהלת „אגד״ החליטה באחרונה לגבות עמלות מחברי הקואופרטיב, המיישבים סכסוכים משפחתיים באמצעות ניכוי דמי מזונות משכרם.

לסופר „דבר״ נודע, כי באחרונה רבו הסכמי הגירו־שין, שבהם מתחייבים עובדי „אגד״, חברים ושכירים, להורות לאגודה לנכות את דמי המזונות משכרם ולהע־בירם ישירות למשפחה. מזכירות „אגד״, שדנה באחרונה בתופעה זו, הגיעה למסקנה, שהסדרים כאלה גורמים טרחה מרובה לעובדי הגזברות וכרוכים בהוצאות שונות לאגודה.

הפגנה נגד גל הקרקעות בגדה נערכה ביום ו׳ בכיכר דיזנגוף בתל־אביב.

425 הודעות פיטורים נרשמו בלשכות במשך חודש דצמבר

מאת חיים ביאור, סופר „דבר״

מראשית חודש דצמבר ועד יום ו׳ שעבר החליטו מפעלי תעשייה שונים לפטר 425 עובדים — כך עולה מהנתונים ש־בשירות התעסוקה.

מספר המפוטרים הגדול ביותר — 164 — נרשם בנצרת (ענפי תעשייה ובניין). במפעל „אל־סינט״ במעלות פוטרו 91 עובדים. במפעל „מיב־טובי״ בחיפה פוטרו 85. במפעל „ברוגריף״ לערגול ברזלים לבניין בחיפה פוטרו 36. ב„סלכור״ בפתח תקווה פוטרו 33. במפעל „בלדבנד״ פוטרו 16 עוב־דים.

יצוין, שבנתוני דצמבר לא נכ־ללה כוונת „כור״ לפטר מאות עוב־דים במפעל „סולתם״ ביוקנעם, כיוון שטרם נמסרה הודעה על־כך לשירות התעסוקה.

בשירות התעסוקה מעריכים, ש־בחודש דצמבר כולו יירשם מספר הודעות פיטורים נמוך מאשר בכל אחד משני החודשים הקודמים. ב־נובמבר התקבלו בשירות התע־סוקה הודעות על פיטוריהם של 1,454 עובדים, ובאוקטובר התקב־לו הודעות על פיטורי 1,212 עוב־דים.

מכתבי־פיטורים ל־100 עובדי מלונות „מרינה״ בת״א ובת־ים

מאת סופר „דבר״ לענייני התיירות

המלונאי חיים שיף סגר למ־עשה את בתי המלון שלו „אדג־ביל״ ו„הנשיא״ בירושלים והוא עומד כנראה לסגור גם את בתי המלון „מרינה״ תל־אביב ו„מרינה״ בת־ים.

כ־100 עובדים של בתי המלון „מרינה״ קיבלו מכתבי פיטורים, ולסופר „דבר״ נודע, כי בכוונת המלונאי חיים שיף להפעיל בשניהם יחד רק 30 חדרים, מתוך 300, כדי לעמוד בהתחייבויות. עם זאת ממשיכה רשת השיווק של מלונות שיף לקבל הזמנות לאכ־סון בבתי־המלון „מרינה״ לחוד־שים מארס־אפריל 86 ואילך, ב־תקווה שמצב התיירות ישתפר לקראת האביב והקיץ.

כזכור, פרסם חיים שיף לפני זמן מה מודעות על כוונתו למכור את בתי המלון „אדגיל״ ו„ה־נשיא״ בירושלים. אך עד כה לא נמצאו להם קונים.

סופר „דבר״ חיים ביאור מוסר:

בינתיים נמסר, כי 300 העוב־דים בשלושת בתי המלון שבבע־לות חיים שיף: „מרינה״ ת״א, „מרינה״ בת־ים, ו„ירושלים״ תל־אביב — ישבתו החל מיום א׳ במחאה על כך שכספים אשר נוכו ממשכורותיהם לא הועברו לקרן „מבטחים״ ולקרן השתלמות.

תלמידי 2 בתי־ספר באשקלון גירשו את כהנא שבא לביקור

(ע). — נסיון של הרב מאיר כהנא להיפגש עם קומץ תומכיו בקרב תלמידי בית הספר התי־כון „אורט״ באשקלון ובית הס־פר התיכון המקיף ע״ש אריה הגר — סוכל ביום ד׳ על ידי מאות מתלמידי שני בתי הספר. במוסד של דבר הובל הרב כהנא עד מכוניתו בהגנת אנשי מש־טרה והסתלק מן המקום.

באותו יום ה׳ נתקבל מברק ב־משרדו של מנהל בית הספר ע״ש הגר, בנימין ולר ובו הודיע הרב כהנא, שהוא עומד לבקר בבית־הספר למחרת. קודם לכן הופץ בקרב התלמידים כרוז מטעם תנו־עת „כך״, ובו קובל כהנא על שאין מאפשרים לו להיפגש עם התלמידים, בעוד שנציגי תנועות אחרות מגיעים לפגישות דומות.

מנהל בית־הספר הורה לנעול את שערי הכניסה למוסד, והחל משעה 10.00 החלו להתקהל ליד השער עשרות מפגינים מתומכיו של כהנא. למקום הגיעה גם ניידת משטרה.

בשעה 10.45 בערך הגיע כהנא למקום עם קומץ מחסידיו. כאשר ראו את ההתקהלות בכניסה לבית הספר ע״ש הגר החליטו להיכנס לבית־הספר הסמוך, התיכון המק־צועי „אורט״. כאן לא היתה כוו־נת לבואו והוא הצליח להיכנס לתוך המוסד, כשמאות המפגינים רצים אחריו. גם תלמידי „אורט״ החלו לצאת מהכיתות וצעקו לעב־רו „נאצי, נאצי״ וקריאות גנאי אחרות.

מנהל „אורט״ דב בריזר הזמין את כהנא ללשכתו, ואחרי שיחה קצרה סיכמו, שהרב כהנא יפנה בכתב ויבקש רשות לבקר במ־קום, ואז תינתן לו תשובת ה־מוסד. תוך כדי השיחה התפרצו כמה מפגינים ללשכה, וכן הגיעו למקום קצינים ושוטרים, ובהסוואה עזב כהנא את המקום.

לאיתן והילדים

המומים וכואבים את צערכם בהילקח יקירתכם

ג י ל ה

הרעיה והאם

לאה ויצחק רבין
ועובדי לשכת שר הבטחון

במלאת שנה לפטירתה של יקירתנו

מלכה מניב-פולונסקי

נעלה לקברה בבית העלמין בכפר סמיר — חיפה
ביום שני י״א בטבת תשמ״ו — 23.12.85 בשעה 15.00.

נפגשים בכניסה.

המשפחה

לאיתן הבר

אתך אנחנו באבלך הכבד

חבריך ב„דבר״

למוחמד חלילה ולמשפחתו

משתתפים באבלכם
על מות

האב

בית „דבר״

למשפחה ומשק יגור

יחד אתכם אנו מבכים את מותו של

שלום פרידמן

ידיד אמת שפעל רבות לקידום ופיתוח ביתנו
יהיה זכרו ברוך

קבוץ נוה ים

חברי ארגון הדקלאים

אבלים
על מות אחד ממקימי ופעילי ענף התמרים בארץ,

חברנו **יהודה גלזנר**

ומשתתפים באבל המשפחה
ובית כפר רופין

מבטחים — מוסד לבטוח סוציאלי של העובדים בע״מ
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל.

מועצת מבטחים

מתכנסת היום, יום א׳ 22.12.85 בשעה 15.00 באולם הכנסים במרכז מבטחים רח׳ אבן גבירול 30 תל־אביב.

בהשתתפות:

חה״כ ומזכ״ל ההסתדרות — הח׳ **ישראל קיסר**

על סדר היום:

1. פתיחה הח׳ **יהושע ורשצ׳ינא** — יו״ר המועצה.
2. המדיניות הכלכלית חברתית של ההסתדרות — הח׳ **ישראל קיסר** חה״כ ומזכ״ל ההסתדרות.
3. מבטחים ופעולותיה — הח׳ **עמוס ערן** מנכ״ל מבטחים
   א. דו״ח — המנכ״ל
   ב. סיכום שנת 1985
4. שונות.

לחברנו וידידנו

שלום שוהם

ברכות לבביות

לקבלתך תואר אקדמאי במדעי הרוח ועיטור „יקיר ההסתדרות בחולון״

מחבריך, תלמידיך

לודזיה

חברה לטקסטיל בע״מ

מזמינה בזאת להודעה על אסיפה מן המניין של החברה אשר תתכנס ביום א׳ 12 בינואר 1986 בשעה 11.00 במשרדי החברה ברח׳ המנור 2 אזור התעשיה חולון.

על סדר היום: קבלת החלטה מיוחדת לאשר את הסכם המיזוג בין החברה לבין טריקו רוטלוי בע״מ ויונייטד סוקס אנטרפרייזס בע״מ. אם תוך חצי שעה מהמועד שנקבע ל־תחילת האסיפה הנ״ל לא יהיה מניין חוקי תידחה האסיפה לשבוע הבא באותו מועד ו־באותו מקום. בעל מניות הרוצה להיות מיוצג ע״י מיופה כוח יפקיד יפוי כוח מתאים ב־משרדי החברה 48 שעות לפני מועד האסיפה.

מזכיר החברה

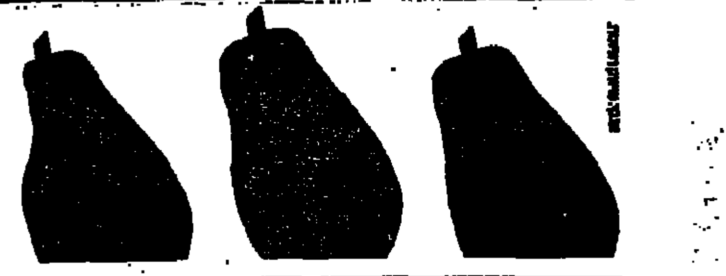

אבוקדו זן פוארטה עד 1350 (1490) ש׳ לק״ג

מחיר מכסימלי לצרכן. המבצע נערך בחנויות קו-אופ, שופרסל, היפרשוק - תנובה, היפרקואופ, היפרכל ובכל החנויות שיצטרפו למבצע.

יובל ה־25 למועצת הפירות

דבר היום

סוף טוב (כמעט)

משני עברי האוקינוס, בירושלים ובוואשינגטון, אומרים עתה כי המתיחות שנוצרה ביחסי ישראל וארה"ב בעקבות פרשת הריגול שנחשפה — חוסלה. זו היא גם הרוח של ההודעה הרשמית שפרסם הסטייט דיפארטמנט ביום שישי עם שובו של צוות החקירה האמריקאי מישראל, לאחר תישאול ממושך למדי של הישראלים שהיו מעורבים בפרשה.

אכן, ממשלת ישראל עשתה כמיטב יכולתה כדי לאחות את הנזקים שנגרמו לישראל הן בממשל והן בדעת הקהל של ארה"ב עם גילוי פרשת הריגול. היא הודיעה על פירוק היחידה שהיתה אחראית לפרשה. היא הסכימה לצעד חריג של תשאול מעורבים בפרשה. והיא הסכימה לצעד חריג עוד יותר של החזרת המסמכים אשר הגיעו אליה מידי המרגל. זה הותנה, והמגעים רגילים גם יותר מדי. אך בנסיבות שנוצרו זה היה המוצא הרע במיעוטו, כדי לא להשאיר פצע פתוח ביחסים עם מעצמת-על שהיא משענת חיונית לישראל.

עתה נותר רק לבדוק, בתוכנו פנימה, מה היו הסדרים שלפני ההודעה הישראלית לארה"ב איפשרו לאנשים לפעול ללא סמכות בעניינים רגישים ביותר, ולסתום את הפרצות, אם נשארו כאלה. אשר לפולארד: נראה לנו כי אם אכן יש לו בעיות כספיות למימון הגנה משפטית, כפי שעולה מידיעות שונות, כן הראוי שישראל תעמיד לרשותו הגנה משפטית כזו באמריקה.

דמוקרטיה מחוזקת

הוועדה המרכזת החדשה של ההסתדרות כנראה לא תהיה מצומצמת בהרכבה המספרי מקודמתה. בכל אופן לא בהרכבה. אף-על-פי-כן היא תישא עליה את חותם החידוש, ולא רק בשל הפנים החדשות שיהיו בה — אלא, בראש וראשונה, בגלל הדרך אשר בה נקבעו החברים בה: הרוב הגדול של חברי הוועדה המרכזת הם נציגי מפלגת העבודה, בהתאם ליחסי הכוחות שהבוחר יצר בקלפי. הנה, מפלגת העבודה ביוזמתו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר החליטה כי נציגיה לוועדה המרכזת שוב לא ייקבעו בוועדת מינויים, אלא ייבחרו בחירה אישית בקלפי ע"י מרכז העבודה על-ידי יותר מאלף חברים. הבחירות נערכו ביום חמישי שעבר, ומהוות חידוש רצוי, המגביר את הדמוקרטיה, מחזק את הזיקה האישית בין הציבור לבין נציגיו בוועדה המרכזת. לכל אלה שנבחרו שלוחה ברכת הצלחה במילוי תפקידם.

המעוסים

אם לשפוט לפי תמונת הפתיחה, או רשימת המעוסים (בעי"ן ובסמ"ך, כמובן) עשויה להיות מכובדת למדי. המעוסה מספר אחד – שר הבריאות מוטה-גור. מעורסל וחייכני הוא שוכב בין אצבעותיה של מעסה הולנדית חייכנית, מכוסה כספה ומגולה ספחיים. קשה להבין איך השר פרץ, למשל, יהיה מוכן להמשיך ולשבת עימו בממשלה אחרי תמונה נטולת-מעצורים שכזאת.

יהיו הראי שיגידו, איך הוא מוצא זמן להצטלם, חייכני, באמבטיה חמה, כשלעשרות מאושפזיו אין שמיכה נוספת ללילה. אבל אני דווקא מעלים עין מן האספקט הזה ותוהה, ביני לביני, מה בדיוק קרה לו, לשר בישראל, כשהוא מפקיד גופו לאצבעותיה המשומנות של בלונדית כזו שהגיעה מעבר לים. מצד אחד יש כאן אולי הכנה והכשרה לבאות – "כי מה בעצם נותר ודרוש לו יותר מאשר להיות חלקלק ואלסטי ככל האפשר-קצת מטאמורפוזה, שיכול להתאים עצמו לכל תנאי ומצב, להופיע היום כך, מחר אחרת, אולי אפילו מתפצל עם הזמן למספר גופים וראשים, מצהיר כאן נוסחה אחת ושם בדיוק את היפכה. מצד שני, זו גם נקודת התורפה: ההתמסרות הזו לאמנות ההתגמשות היא בדיוק מה שמעורר כבר מזמן מיאוס, ומי שמעמיד עצמו בראש המעוסים, עשוי לנדוד במנוצה, אפילו בלי משים, אל עבר מחנה המאוסים.

המטאמורפוזה הזו תהיה עצובה ומביכה מאוד. לכן צריך לקוות שלטיפולים-החשמל המצולמות הללו לא עלו לו, למוטה, לראש. ימים יגידו.

הגמורים

"הגמורים" יותר מכל הם כנראה המורים. על זה מספר סקר, שתפרסם השבוע בעתון. הם שחוקים, הם מתוסים, הם עייפים, הם גמורים. גם מכאן אי-אפשר לסלק להלוטין אסוציאציות ארוטיות, אבל רצינות העניין מחייבת דווקא כובד-ראש.

צריך בהחלט להאמין למורים, ואולי אפילו להסיר בפניהם את הכובע. מנסיון אישי אני יודע וקובע, שהמלאכה הזאת היא מן השוחקות וה"גומרות" ביותר. מי שלא התנסה, לעולם לא יבין. השחיקה הנפשית עצומה. ההתייצבות היום-יומית מול חבורת ילדים/נערים, שעקרונית חותרת בדיוק אל ההיפך ממה שאתה תובע ממנה, ובכלל הסיטואציה הבסיסית של מפגש מורה ותלמיד טמון בה, אם נרצה ואם לאו, גרעין קשה של ניגוד אינטרסים ושל "משיכה" אל כיוונים מהפכים. אין פלא שהיא רוויה מרכיבים מאיצים מאוד של שחיקה מן הסוג הקשה ביותר. אפשר לספר סיפורים רחבי-יריעה, אפשר לכתוב רומנים קודרים ממש על התרכובת הבלתי-אפשרית הזאת, האבסורדית, הפרדוקסאלית. והאבסורד הגדול מכולם, שבמקום להוסיף ל"סקטור" הזה תוספת שחיקה – לא על השכר אלא על הנפש – מציבים אותו בתחתית סולם הדירוג, מכאיבים ליוקרתו, מפנים לו עורף.

בעתון כתוב שהעניין כולו ייבדק. תקום ועדה, תוציא מסקנות. מין תגובה מצחיקה, אבל זו בעצם הדרך היחידה המוכרת במקומותינו לפתרון בעיה שאין לה פתרון.

המאושר

המאושר באדם הוא ר' אורי זוהר. כך הוא מכריז בטלוויזיה ואני משתדל להאמין לכל הנאמר בטלוויזיה. לכמה כשהמדובר באורי זוהר. היתה בזמנו כנות רבה בהומור שלו, ומתקשר ממנה חוט של אמינות גם כשהוא מרצין כולו ומשדל אותנו לדעת ששום פעילות מיסיונרית לא מסתתרת מאחורי החזרה בתשובה. הכל רק סוגסטיה של דרכי-נועם. אבל אני, משום-מה, מתקשה לראות כן את המאושר באדם. להיפך, כשמסתיים הראיון עמו אני נאנח וקובע, ביני לביני, שלפני דווקא סיפור עצוב. לא יודע למה. הבעיה ודאי שלי.

לי הוא נראה בסופו של דבר כשחקן, המשחק היטב תפקיד ארוך וממושך, אבל אני יודע שהוא יכחיש זאת בכל תוקף. בעיני מלאכת השכנוע הפנימית שלו עלתה יפה רק על פני השטח. הגרעין הפנימי (ביטוי חביב כל-כך על סביבתו הנוכחית של ר' זוהר) איננו גרעין של "אושר אמיתי".

הוא יצחק עלי צחוק גדול ויאמר שמעולם לא היה יפה כמו עכשיו, מבורך ומבוכים, ואני אתעקש לקבוע שזהו יופי עצוב. רגע ההתפכחות האמיתית עוד לפניו. הבעיה, בסופו של דבר היא שלי, כמובן.

דן שביט

כללי משחק חדשים

מאת דן אבידן

אסד לא רוצה ולא יתן לישראל חופש פעולה מחודש בלבנון, באויר ביבשה ובים. איך ימנע זאת – שאלה. התשובה שאפשר לתת עכשיו תלויה בנסיבות פוליטיות. טילי הסאם־2 ישארו, כנראה, בגבול סוריה־לבנון.

מאז הפילו מטוסי חיל האויר ב־19 בנובמבר שני מטוסי קרב סוריים מסוג מיג 23 מעל איזור נבך בצפון סוריה – התפתחה מתיחות בין סוריה לישראל. הסורים ראו בהפלת המטוסים התגרות ישראלית. שכן המיגים, לפני הפלתם, טסו בתחום האווירי של סוריה. העיתון הסורי "אלבעת" כינה את הפלת המטוסים הסוריים "פרובוקציה מצד ישראל ועניין חמור שארה"ב אפילו לא טרחה לגנות אותו".

בעקבות תקרית זו נקטו הסורים שני צעדים. ראשית, הציבו בכמה "אזורים שולטים" במזרח הלבנון ובמרכזו סוללות טילי נ.מ. מטיפוס סאם־6 וסאם־8. סוללות שפונו לאחר זמן קצר, כנראה בעקבות פעולת תיווך שקיים השליח האמריקאי ריצ'ארד מרפי. שנית, הציבו שש עד שמונה סוללות טילי נ.מ. מטיפוס סאם־2 בכמה אתרים לאורך גבול סוריה־לבנון. הם גם עיבו את מערך טילי הנ.מ. באיזור דמשק בטילים נוספים, שחלקם הועברו לאיזור הבירה ממרחב חומס.

טילי סאם־2 הם טילים מטיפוס ישן יחסית, שנועדו ליירט מטוסים מגבהי רום. אלה הוכיחו את יעילותם, למרות יושנם, ביירוט מטוסי הפצצה אמריקאיים במלחמת וייטנאם.

קידום סוללות הטילים לקו הגבול הסורי־לבנוני ולאיזור דמשק עלול להגביל את חופש הטיס של מטוסי חיל האויר מעל שמי איזור הבקעה בלבנון – כי הם יימצאו בטווח טילים אלה.

במשך שבוע ימים הוטל איפול על פרשת הזזת סוללות הטילים הסוריים. כשניתן בישראל פירסום לפרשה זו, הגיבו על כך הסורים באמצעי ההסברה שלהם, וטענו, כי עיבוי מערך טילי הנ.מ. לאורך הגבול הסורי־לבנוני נועד לשרת שתי מטרות: להעניק הגנת נ.מ. טובה יותר למטוסי חיל האויר הסורי הטסים במרחב הגבול הסורי־לבנוני, להגן ביתר יעילות על אגן דמשק בכללותו ולצמצם את חופש הפעולה של מטוסי חיל האויר הישראלי הטסים מעל שמי לבנון.

בהקשר זה הציגה ההסברה הסורית עמדה שהשתמע ממנה, כאילו סוריה איננה מוכנה להשלים עוד עם המשך טיסות מטוסי חיל האויר מעל שמי לבנון. העתון הסורי "אלבעת" אף הפנה אזהרה לישראל לבל תמשיך בטיסות אלה "כי הן מהוות פעילות תוקפנית שסוריה לא תוכל להבליג עליה". כן רמזה ההסברה הסורית שדמשק לא תיענה לשום פניה להסיג את טילי הסאם־2 מעמדותיהם החדשות לאורך גבול סוריה־לבנון, כי "זוהי זכותה של סוריה לנקוט במסגרת גבולותיה את כל אמצעי ההגנה ההכרחיים להגן על אדמתה, מימיה ושמיה". ואכן פניות מצד האמריקאים לסורים להסיג את סוללות הסאם־2 מהגבול הסורי־לבנוני הושבו ריקם.

ההסברה הסורית טענה כי ישראל ניפחה מעבר לכל פרופורציה את פרשת הזזת הטילים "כדי ליזום הרפתקה צבאית נגד סוריה" בשעה שמאמצי הסורים לקידום הסדר פנימי בלבנון קיבלו תנופה חדשה, ובשעה שסוריה החלה משתחררת מבידודה בזירה הערבית על־ידי התקרבותה לירדן. הסורים האשימו גם את ארה"ב שהיא נותנת גיבוי לישראל בפרשת הטילים.

ממכלול טיעוני ההסברה הסורית מתברר, שההחלטה על עיבוי מערך טילי הנ.מ. הסורי לאורך גבולה עם לבנון התקבלה, בראש ובראשונה, משום שאסד חש עצמו נפגע מהפלת מטוסי המיג. כמנהיג תקיף המתיימר להוביל את המאבק הערבי נגד ישראל – לא יכול היה אסד להבליג על "פרובוקציה" זו, והוא ראה עצמו מחוייב להגיב עליה. יחד עם זאת ברור כי הזזת הטילים לא נבעה רק מתחושת העלבון של אסד אלא היתה גם צעד במסגרת מדיניות ארוכת הטווח שנועדה למנוע מישראל דריסת רגל באדמתה, במימיה ובשמיה של לבנון, הנחשבת לאיזור השפעה סורי מובהק ולשטח חיוני לבטחונה האסטרטגי.

מבחינה זו צמצום חופש הפעולה האווירי של ישראל מעל שמי לבנון משתלב בשורה ארוכה של צעדים שאותם נקטו הסורים מאז מלחמת לבנון במטרה למנוע מישראל השפעה ומעורבות כלשהי בלבנון, כגון: ביטול ההסכם הישראלי־לבנוני מ־1983, הושטת סיוע לארגוני השמאל והארגונים השיעיים הלבנוניים הנלחמים נגד צד"ל במטרה לפורר את רצועת הבטחון הישראלית בדרום לבנון, וניסיונות ליצור הבנה חדשה בין העדות הלבנוניות השונות על בסיס עמדה עויינת לישראל.

בעצם הצבת הטילים לאורך הגבול הסורי־לבנוני חייב עצמו אסאד, לפחות בטווח הקרוב, להפיל מטוסים ישראליים שיטוסו בטווח טילים אלה. אולם אם ישראל תימנע מעימות עם הסורים בשאלה זו ותצמצם בטווח הקרוב את טיסותיה מעל לבנון, המתיחות הנוכחית עם סוריה תפוג. אם כעבור זמן תיאלץ ישראל לשגר מטוסים מעל לבנון בטווח ידי סוללות הסאם־2, בשל הצורך להפציץ בסיסי מחבלים בבקעת הלבנון – תגובת אסד במקרה כזה תהיה, יש להניח, יותר שקולה וזהירה מאשר בימים אלה: אך גם בעתיד היותר רחוק עלול אסד בתנאים מסויימים להפעיל את סוללות טילי הסאם־2 נגד מטוסי חיל האויר הטסים בשמי לבנון, אם יעריך שמצבו הצבאי איתן ושהצבא הסורי יוכל להתמודד בהצלחה נגד תגובות צה"ל על הפלת מטוסי חיל האויר.

ההחלטה אם ליירט את מטוסי חיל האויר תהיה מושפעת גם ממצבו של אסד בזירה הבין־ערבית. אם ההתקרבות בין ירדן לסוריה תגיע לדרגה שבה ייחתמו הסכמים צבאיים בין שתי המדינות לפיהם יפעל הצבא הירדני נגד ישראל במקרה של התנגשות בין הצבא הסורי וצה"ל – הרי

(המשך בעמ' 8)

שריון דה לוקס

מאת ישראל לנדרס

מתגברים והולכים הלאה. כך חברי הכנסת בכל הקשור לביקורת המושמעת נגד חסינותם המופלגת. הם יודעים שדעת־הקהל איננה מתמקדת לאורך ימים בנושא אחד. החסינות כולה שלהם והיא חסינות־יתר.

קל יותר להרגיל גבר למזון צמחוני מאשר לשכנע את הח"כים לוותר על זכויות החסינות המופלגות שלהם. המאבק לצמצום החסינות הפרלאמנטרית המוגזמת לא התחיל אתמול ואף לא לפני שנה. ביקורת על היקף החסינות נשמעה כבר ב־1950, כאשר נדונה הצעת חוק החסינות, שביקשה להעניק לח"כים זכויות יתר, שאין דומה להם בשום מדינה דמוקראטית בעולם. כבר אז ביקשו כמה ח"כים לסייג את החסינות ולהחיל אותה רק על פעילותו הפרלאמנטרית של הנבחר. גם בן־גוריון התנגד לחסינות המקיפה וטען שאין הצדקה מוסרית למתן זכויות־יתר לח"כים, שאינן קשורות במילוי תפקידם הפרלאמנטרי. אך בסופו של דבר ניצחו חסידי החסינות הנרחבת ומאז ועד היום נהנים הח"כים משריון הגנה דה לוקס.

השריון המגן על הח"כים מורכב משתי שכבות: הראשונה, חסינות עניינית או מקצועית, הפוטרת את נבחרי הציבור מאחריות אזרחית ופלילית לכל מה שעשה למען מילוי תפקידו הפרלאמנטרי. זוהי חסינות מוחלטת, שאין אפשרות לבטלה והיא מגינה על הח"כ לא רק במשכן הכנסת אלא גם מחוץ לה; השכבה השנייה, חסינות נוהלית, המגינה גם על מעשים שעשה הח"כ שלא למען מילוי תפקידו. למשל, אם חשוד הח"כ בגניבה או בקבלת שוחד, אי־אפשר לתבוע אותו לדין ככל אזרח. כדי שאפשר יהיה להעמידו למשפט נקבע נוהל מיוחד להסרת חסינותו זו. תחילה חייבת ועדת הכנסת לאשר את ההצעה להסרת החסינות ואחר־כך על המליאה לחזור ולאשר את ההצעה. ואין זה אישור פורמאלי גרידא. זה לא כבר ביקש היועץ המשפטי לממשלה להסיר את חסינותו של ח"כ שלמה עמר מסיעת "יחד", בקשר לעבירה על חוק האזנת סתר. ועדת הכנסת דחתה את בקשת היועץ המשפטי. הח"כ עמר לא הועמד לדין. העבירה שהואשם בה לא היתה קשורה למילוי תפקידו הפרלאמנטרי. המקרה עצמו קרה לפני שנבחר לכנסת. אילו היה עמר אזרח סתם היה נתבע לדין ובית־המשפט היה פוסק אם יש יסוד להרשעתו. אבל החסינות הנוהלית, המגוננת על הח"כ, מנעה את העמדתו של עמר לדין.

תוצאה כזו מסלפת את מטרתו המקורית של חוק החסינות. החוק לא נועד להגן על ח"כ כיחיד, אלא להבטיח את פעילותו התקינה של בית־הנבחרים. יוזמי החוק חששו, שרשות מינהלית או שיפוטית תתנכל לחברי כנסת מטעמים זרים ותנסה להפריע להם במילוי־תפקידם. שוטר עלול לעצור ח"כ בתואנת שווא, כדי למנוע השתתפותו בהצבעה חשובה בכנסת. בגלל לחצים פסולים של גורמים שמעוניינים לסלק מהבימה יריב פוליטי, עלולים להגיש תביעה משפטית נגד ח"כ וכדומה. שריון החסינות הדו־שכבתית מבטיח, שהח"כים יוכלו למלא את תפקידם הציבורי ללא חשש מפני התנכלות של הרשות השלטון. אך הנסיון המצטבר מעיד, שאין הצדקה לחסינות כה נרחבת. במקרים מסויימים מנצלים את זכות החסינות לא לשם מילוי השליחות הציבורית של הח"כ, אלא כדי למנוע בירורה של אשמה פלילית, שאין לה שום קשר לתפקידו הפרלאמנטרי.

הכנסת דנה מדי פעם בהיקף החסינות. ב־1971 הזמינה מחקר השוואתי על החסינות הפרלאמנטרית בארץ ובמדינות דמוקראטיות אחרות. צוות החוקרים, בראשותו של פרופסור קלוד קליין, מהפאקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית, מצא, כי חסינות הח"כים בארץ רחבה יותר מאשר במדינות האחרות שנסקרו. החוקרים הציעו לכווץ את שריון החסינות והביעו את דעתם, שצמצומו לא יפגע ביכולתם של הח"כים למלא את תפקידם. גם חמישה משופטי בית־המשפט העליון (וביניהם שלושה מנשיאיו בתקופות שונות – משה לנדוי, יצחק כהן ז"ל ומאיר שמגר) מתחו ביקורת על היקף החסינות. בפסק־דין מ־1981 הם הזכירו את "הדעה המקובלת", שבקביעת החסינות הדיונית (או הנוהלית) "הפליג המחוקק הישראלי מעבר לדרוש, למוצדק ולמקובל ברוב המדינות בעלות משטר פרלאמנטרי".

אבל עד עתה לא התרשמו רוב הח"כים מדברי הביקורת על החסינות המוגזמת. למרות רגישותם לדעת־הקהל הם יודעים, שהיא איננה מסוגלת להתמקד לאורך ימים בנושא אחד. הם דוחים איפוא את ההכרעה עד שישוכו גלי הביקורת ובינתיים הם מוסיפים ליהנות מזכויות־יתר שאין להן צידוק. כך נהפכה החסינות לפריווילגיה, שכת יחוסנית העניקה לעצמה לטובת עצמה.

המרוץ לכנסת החל

מאת יורם פרי

מעמדה היציב של הנהגת מפלגת העבודה איפשר לה להישאר בלתי־מעורבת, ישירות, בבחירות לוועדה המרכזת. דור הביניים וצעירים עולים למעלה. הסיבוב הבא – בחירת המועמדים לרשימה לכנסת.

הבחירות שנערכו אך ליום שישי האחרון במרכז מפלגת העבודה קבעו את פניה של הוועדה המרכזת החדשה, אבל היתה להן משמעות מרחיקת לכת מעבר לכך. זה נשמע אולי מגוזם־משהו, אבל הן ביטאו כניסה של המפלגה לתקופה חדשה.

הגורם הישיר לכך הוא העובדה שהיו אלה בחירות ישירות, ללא ועדת מינויים. 18 חברי הוועדה נבחרו מתוך 60 מועמדים שהציגו עצמם בפני מרכז המונה יותר מ־1000 איש. "מה הולך פה" העיר אחד מוקני התנועה שראה את הנעשה באולם הקונגרסים בתל־אביב, "הדמוקרטיה משתוללת".

אבל מי שמסוגל לעקוב אחרי חוטי המכלב ידע לראות גם את הסדר, העקרונות והשיטה שמאחורי "השתוללות" זו. הבחירה ומה שקדם לה חשפו כמה תהליכים מעניינים במפלגה.

ההנהגה. הנהגת המפלגה לא נטלה חלק בבחירות אלה. ולא מפני שהגוף אליו נבחרו – הוועדה המרכזת – אינו חשוב. היעדר העניין של ההנהגה ביטא את העובדה שמעמדה יציב ומבוסס, והיא אינה זקוקה לבנות את המחנות שלה.

מאידך, היא לא מנעה התחזקות שכבת פעילים מרכזיים בשורה השניה. אמנם חלק גדול של השרים בא להצבעה, אבל רק השר שחל גילה ענין של ממש בבחירות ופעל למען אנשי חיפה. רגישות זו לא תזיק לו בעתיד במרוץ הפרטי שלו.

דור הביניים. הבחירות חשפו את העובדה, כי המכונה המפלגתית מתבססת עתה בידי דור הבינים, גילאי סוף ה־40 פלוס מינוס. מה שקרה בשבוע שעבר ביחס לבחירות לוועדה המרכזת יקרה ביחס למוסדות המפלגתיים החדשים שייבחרו בוועידה הקרובה בראשית אפריל. לאחר תקופת נזילות מתחילה הנהגת העתיד של "העבודה" להתגבש וזה תהליך שראוי לעקוב אחריו.

קבוצות לחץ. בחודשים האחרונים פעלו באופן נמרץ קבוצות־הלחץ במפלגה כדי להבטיח את בחירת נציגיהם. נעמת, החק"ם, מחוזות גדולים כמו ירושלים וחיפה, חוגים כמו דור ההמשך "ערכים־תמורות" ו"לשילוב". הצלחתן של קבוצות מאורגנות כמו שתי הראשונות מובנת מאליה, מעניינת יותר הצלחת החוגים, הבולט שביניהם – לשילוב.

לפני מספר שנים היה כבר מי שניסה להספיד חוג זה. עתה התגלה החוג כגורם פוליטי משמעותי ביותר במפלגה. צוות מיומן בראשות ח"כ מיכה חריש ושמוליק בהט השיג תמיכה לא רק למועמד הישיר שלו כמו מאיר גת, אלא גם ברשימה ארוכה של כתריסר מועמדים אחרים לגביהם עשה לשילוב הסכמים עם קבוצות אחרות.

גם דור ההמשך יצא מן הבחירות מרוצה, ואפילו חוג רעיוני אחר, שעד כה עסק בעניינים אידיאולוגיים בלבד, "ערכים", הפועל עתה במשותף עם "תמורות", החל לצבור בסיסי כוח פוליטיים, כשמועמדו פיני שומר נבחר ברוב נאה.

כוכבים. תוצאות הבחירות במרכז גילו כי לקבוצות מאורגנות יש אמנם כח, אבל עד גבול מסויים. הן אינן יכולות להעביר את כל מועמדיהן. לעומת זאת מועמד טוב, גם אם אינו זוכה לתמיכה מאורגנת, יכול להצליח.

יורם אוברקוביץ, נציג איגוד מקצועי חזק, נכשל, כפי הנראה זוכרים לו חברי מרכז רבים את עמדותיו בסכסוכי עבודה אחרונים. ברמיה פרן, מזכירת איגוד האחיות, לא הצליחה אף היא לעבור את משוכת הבחירה על אף שהסתייעה במכונה.

לעומתם נבחרה למשל שרה אלספקטור, שלא קיבלה סיוע של גוף מאורגן, ואפילו אהרון ברנע, המוכר בהסתדרות כמי שעניינו ועיסוקו באידיאולוגיה תנועתית, אמנם לא נבחר אך קיבל קרוב ל־200 קולות.

פרצוף חדש. תוצאות הבחירות הוכיחו, כי כאשר ניתן לחברי המרכז חופש לבחור כרצונם משפיע הדבר לטובה על הרכב הקבוצה הנבחרת. כמו "חרות", גם "העבודה" עשויה רק להרוויח מבחירות דמוקרטיות.

ללא שריון מלאכותי נבחרו בין החברים החדשים שני צעירים (השריון הבטיח רק אחד) ושלוש חברות. הגיעו לממשלת ההסתדרות נציגים אוטנטיים של פועלים והבולטת שבהם היא אמירה אודיאנב. אשה צעירה זו צמחה תוך תקופה קצרה מקו היצור של מפעל טקסטיל בעיירת פיתוח, דרך ראשות איגוד עובדי הטקסטיל, עד לוועדה המרכזת.

הרבה חברי מרכז ישבו בסוף השבוע האחרון ולמדו את משמעות האירוע שהתרחש בשבוע שעבר ב"עבודה". אם 60 מהם רצו לוועדה המרכזת, פי כמה וכמה החליטו אתמול לרוץ לכנסת. המרוץ נפתח.

חמאה על הראש

מאת מאיר בראלי

לא ערבים נגזלו אלא יהודים – אמר השר הורביץ. ובכן, לרמות יהודים מותר? ומדוע מערבבים שמחה בששון, פלילים באידאולוגיה?

במאבקם של חברי הכנסת הליכודיים רוני מילוא וחיים קאופמן למניעתה, עיכובה או לפחות ריכוכה של חקירתם של חברים ב"חרות", הם חשבו שהם יכולים לאיים על שר המשטרה בעניינים הקשורים, כאילו, במפלגתו. השטות שלהם בעניין זה היא כפולה.

ראשית, חיים בר־לב לא היה מעדיף בשום פנים אינטרס מפלגתי על פני חובותיו כשר המשטרה. מבקריו בתוך מפלגת העבודה טוענים עליו שהוא "מרובע" ו"לא גמיש" וכיוצא באלה. גם הם מודים כי תכונות אלה עומדות לו דווקא בתפקיד שהוטל עליו בממשלה זו.

שנית, אין להם במה לאיים. מפלגת העבודה מעוניינת מאוד ש"פרשת בלס" תבורר עד תומה. אין למפלגה כל עניין, לא לה ולא לתק"ם, בהעלמת מעילות, הברחות או כל פשע אחר. ההיפך הוא הנכון. לתנועה הקיבוצית נגרם נזק ניכר מפעילות בבורסה, פעילות שאסור היה להתחיל בה לא מטעמי חוקיות, אלא מטעמים רעיוניים שמילוא וקאופמן לעולם לא יבינו אותם. מי שקיווה להרוויח כסף בשביל קיבוצו – הפסיד. אם יתברר שחקירה תוכיח כי חלק מן הכסף האבוד נגנב ואפשר להחזירו – תק"ם תשמח ואתה מפלגת העבודה.

אשר ל"פרשת לוינסון", גם אם היה בה היבט ציבורי – יעקב לוינסון המנוח חיסל אותו כשקיפד את פתיל חייו. עתה נותרו בעיות (אם נותרו) שאין להן זיקה ישירה לחיים הציבוריים, וודאי שאין בהן כדי לסבך את מפלגת העבודה.

אם הליכוד יצליח לעשות מזה עניין שיש לו, לכאורה, זיקה למפלגות, ייווצר מצב שיגדיל את העניין הציבורי בזירוז החקירה. אם היא תוזרז או לא תוזרז – הדבר אינו נוגע למפלגת העבודה או לאישיה ועסקניה. היא בהחלט יכולה להישאר אדישה מבחינתה היא.

לחקור את פרשת בלס – בבקשה. לחקור את ספיחי פרשת לוינסון (במידה שאין חוקרים את לוינסון, אדם שאין שום רשות לחקור את עניינו, כי הוא אינו יכול להתגונן) – בבקשה. רק אל יעלה על דעתו של איש שבתביעה זו ובחקירות אלה אפשר למנוע, לעכב או לרכך את החקירה בדבר הגזילה שגזלו מאנשים שקיוו להשתכן מעבר לקו הירוק.

אכן, נכון שלא ערבים נגזלו אלא יהודים. צדק בדבריו בעניין זה השר יגאל הורביץ. אז מה? לרמות יהודים מותר? נכון גם שהכנסת העניין המדיני איננה מוצדקת. הוא העניין – אנשי "חרות" מנסים להעלות יוקרה רעיונית על עניין פלילי. האם זה מפני שיש למפלגתם חמאה על הראש?

על ניאו־שמרנים וליברלים

מאת שלמה שפיר

רבים מן האינטלקטואלים היהודים השמרנים מפרסמים בכתב העת "קומנטרי". רבים מן הליברלים ב"ניו־יורק רוויו אוף בוקס". "מומנט", עשר שנות הופעה ומאה חוברות, נוטה לדמוקרטים וכוחות ליברלים אמריקאיים ותומך ביונים בישראל.

המפנה השמרני בארה"ב, הנותן אותותיו בפוליטיקה האמריקאית וגם בתחומים שונים של חיי הרוח, אינו משתקף במלואו בהתנהגות הפוליטית הציבורית של יהודי ארה"ב, שנסחפו עם המפנה פחות מחוגי אוכלוסיה אחרים. ההבדל, שעליו הצביעו משאלים אקדמיים שונים, אף מצא ביטוי בולט בהצבעה השונה בבחירות לנשיאות לפני שנה. לבד מהכושים, שכ־90 אחוז ממצביעיהם תמכו במועמד הדמוקראטי לנשיאות, הצביעו היהודים בלבד ביחס של שנים לאחד, אם לא יותר, בעד וולטר מונדייל. זאת על־אף היחס הידידותי של ממשל רייגן, ובייחוד של הנשיא הקשיש עצמו, למדינת ישראל – ידידותי אולי יותר משל כל קודמיו.

אך גם אם מספרם של היהודים האמריקאים המוסיפים לראות עצמם כליבראלים לא־רדיקאליים (הערה סמאנטית: הכוונה לפרוגרסיבים, לא ל"ליבראלים" בנוסח הליכוד) גדול ממספרם של אמריקאים כאלה מקבוצות אתניות ודתיות אחרות, השפיעה רוח הזמן גם עליהם, על חלק מארגוניהם ובטאוניהם. לפעמים, אם כי לא תמיד, עולה תזוזה זו ימינה בקנה אחד עם גילוי הבנה או אהדה רבה יותר לליכוד בישראל. תזוזה כזו במישור הקהילתי מתבטאת, למשל, בעמדות ובהתבטאויות של ראשי "הליגה נגד אפליה", שהוא בלי ספק אחד האירגונים החשובים ומאפיל זה כבר על הארגון־מולידו "בני ברית". יש בכך אולי כדי להסביר גם את הקו שנקט קנת ביאלקין, היו"ר התורן של ועידת הנשיאים, שהוא גם הנשיא הנוכחי של "הליגה נגד אפליה", בעת הביקור האחרון של משלחת הוועידה אצלנו.

בולטת הרבה יותר היא ההזדהות של המחנה היהודי האורתודוכסי, מהציונים הדתיים ועד לחרדים הקיצונים, עם הימין במדיניות האמריקאית והישראלית. רוב ניכר מבין האורתודוכסים הצביע אשתקד בעד בחירת־מחדש של הנשיא רייגן; בדעותיהם הם קרובים יותר לעמדות השמרניות נגד ההפלה המלאכותית ונגד המתירנות; גם עקרון ההפרדה בין דת ומדינה, המקובל על הריפורמים והשמרנים, אינו מקודש אצלם. הקשר בין פרוטסטנטים פונדאמנטליסטים לממשל הרפובליקאי אינו מרתיע אותם במיוחד. המדובר במחנה שחלקו ביהדות ארה"ב גדל מבחינה מספרית, קודם־כל בגלל הילודה הרבה.

בתחום האינטלקטואלי התופעה הבולטת ביותר היא התמסדות המגמה השמרנית בקרב האינטלקטואלים היהודים הניאו־שמרנים, מסביב לירחון "קומנטרי", בעריכתו של נורמן פודהורץ. מאז יסודו, לפני ארבעים שנה, עבר "קומנטרי" כברת־דרך ארוכה. לאחר שבמשבר שנות הששים מילא תפקיד קונסטרוקטיבי בבלימת "האנטי־אנטיקומוניזם" הראדיקאלי, נהפך בשנות השמונים לנושא הדגל של מעין מהפכת־נגד שמרנית. זה מתבטא לא רק באנטי־קומוניזם ובאנטי־סובייטיזם קיצוני של כמעט כל הכותבים בתחום הפוליטי, אלא גם בחשיפה בלתי־פוסקת של ליקויי הליברליזם בכל תחומי החיים, התרבות והחינוך. גם אם קשה להשוות את מעמדם של אינטלקטואלים ניאו־שמרנים יהודים אלה עם מעמדם של האינטלקטואלים הניו־יורקים בה"א הידיעה, הליבראלים והראדיקאלים, מסוף שנות השלושים ועד שנות הששים, הרי עצם קיומם ופעילותם הוא עובדה בעלת משקל בזירה היהודית האמריקאית. מבחינה זו אין זה מעלה או מוריד אם הרבה אינטלקטואלים ואקדמאים יהודים קוראים את "קומנטרי" בחריקת שיניים ואף מוסיפים להתווכח עם עורכיו וכותביו במדור היוקרתי של מכתבים למערכת, שרמת התגובות בו אינה נופלת מרמת המאמרים. הירחון הציוני "מידסטרים", שכעבר הרחוק קיווה להתערות ב"קומנטרי", הידרדר והלך ימינה, בעיקר מאז "המהפך" הליכודי בישראל, אך בו לא נשמרת אפילו הרמה הגבוהה של הירחון הניאו־שמרני רב־היוקרה.

* * *

אין להסיק מזה שביהדות המאורגנת של ארה"ב לא נותרו גורמים ליבראליים חשובים. על אף תזוזה מסויימת, איגוד הקהילות הרפורמיות הוא עדיין גורם ליבראלי רב־חשיבות, כפי שאפשר היה ללמוד מדיוני ועידתו הדו־שנתית האחרונה. "הוועד היהודי האמריקאי" מרגיש, שאין הוא מזדהה עם "קומנטרי", המופיע בחסותו. הרבעון המייצג ביותר נאמנות של הלכי־הרוח בארגון יהודי חשוב זה, "פרזנט טנס", הוא ליבראלי יותר. "הקונגרס היהודי האמריקאי", המפרסם את ה"קונגרס מאנתלי", ניצב משמאל ל"וועד היהודי האמריקאי", וכן יש בטאונים ליבראליים של תנועת העבודה הציונית ("ג'ואיש פרונטיר") ושל כמה ארגונים נוספים.

רבים מהעורכים, הכותבים והקוראים של בטאונים ליבראליים כלליים, הם יהודים, וכדאי להזכיר בהקשר זה את "ניו־יורק רוויו אוף בוקס", השומר אמונים לקו הליבראלי, גם אם זנח זה כבר את הרדיקאליזם המתנסים מסוף שנות ה־60. אולם כל אלה אינם תחליף לבטאון

(המשך בעמ' 8)

מכתבים למערכת דבר

לזכרה של גולדה מאיר

במלאת 7 שנים לפטירתה של הגב' גולדה מאיר ז"ל העריכו רבים את דרכה הפוליטית והמפלגתית של האשה הדגולה, אבל אף אחד לא מצא לנכון להזכיר את יחסה של הגב' מאיר לדת, למסורת וכו'.

בראיון בשנת 1970 היא אומרת: „אינני מקפידה בשמירת המצוות, אבל כשהייתי שנתיים בשליחות בארה"ב וילדי היו בגיל חמש ושש וחצי נסעתי כאלף מיל עד לדטרויט – ובאוטובוס – כדי להשתתף בסדר מסורתי בליל־הפסח אצל חברה, שאביה שוחט, כי בארה"ב גרתי במשפחת חברים שלא שמרו מסורת. אני נהגתי כפי שהמנוח דוד רמז היה אומר: ,אפיקורסות – מילא, רק לא עם־הארצות'. עד היום ילדים שלי ושל אחותי, בכל ליל שבת, שרים זמירות שבת ולעתים מתכנסים יחד, קוראים את ה„הגדה", שרים ונזכרים בהנאה בליל הפסח המסורתי. יש לרחם על אותם שאפילו אינם יודעים במה אינם מאמינים..."

באותה שנה כאשר פנה בן־גוריון לחכמי ישראל בשאלת „מיהו יהודי" הצדיקה הגב' מאיר את קבלת ההגדרה ההלכתית של יהודי: „למנוע שמישראל ייצא היתר לנישואי תערובת" („דבר" 29.1.70).

במסיבת עיתונאים בירושלים ב־9.11.71 דחתה רה"מ גולדה מאיר בתוקף תביעה להנהגת נישואין אזרחיים, ואמרה ליהודים רבים, וגם לא־דתיים שיימנעו מלהשיא בניהם ובנותיהם לאלו שנולדו מנשואין אזרחיים. „אני מתנגדת בתוקף לנישואי תערובת וכל מי שמדבר על כך בעל ,גישה נועזת' פשוט אינו יודע מהו שח. הדור השני מנישואי תערובת אבוד ליהדות, ואין אני רוצה לאבד יהודים".

באותו זמן סירבה לקבל עצומה מידי המשמרת הצעירה של הליברלים בעד חוק נישואין אזרחיים. בתשובה לפנייתם ענה שמחה דיניץ שהיה אז ראש לשכת ראש הממשלה: ראש הממשלה מבקשת להפנות את תשומת לבכם לסעיף הסטטוס־קוו בעניינים דתיים מתוך הסכם קואליציוני שעליו חתמה גם מפלגתכם שבו נאמר: „יישמר הסטטוס־קוו בענייני הדת בנישואים וגירושים ובכל שאר ענייני הדת".

בישיבת הממשלה בינואר 72 דיברה הגב' מאיר בחריפות רבה גם נגד „ספרות התועבה" ונגד מחזות שיש בהם כדי להשחית את הטעם הטוב, היא דיברה בלהט רב ותבעה להפעיל את הצנזורה על המחזות.

נראה לי, שניתן היה למנוע הרבה מריבות, מתחים ועימותים לוא היו מאמצים את דרכה וגישתה לענייני דת ומסורת, של אשה גאה ואמיצה זו.

משה אבי־שלום
רמת גן

מיהו יהודי וחוק השבות

ראש הממשלה הסביר, כי שינוי החוק „מיהו יהודי", עשוי לגרום לפילוג בעם. ראשי אירגונים יהודיים מארה"ב הכריזו, כי שינוי החוק ישלול את זכותה של המדינה לפנות לקבלת תמיכה, או לקרוא לעליה. (לפי איזה הגיון?) ריבונו של עולם, כיצד אנשים שוגים בטעותו הבעיה אינה כלל בנוגע לעם היהודי, המחלוקת היא על גיור של מספר גויים וזה נראה להם כל כך חשוב בשביל העם היהודי ולדת עד כדי איום בפילוג בעם.

האם אנחנו עם של מיסיונרים? האם עם ישראל, שכיום הוא ברובו חילוני, האם הוא כת דתית? כיצד יהודי חילוני הוא דתי? לא בטבע בעולם שעם עשוי להתפלג בגלל נוסח של מיסיונריות. האם הצטרפות של מספר גרים היא חיונית לעם? אם ארגונים יהודיים מאיימים בפילוג, צריך להסביר להם את טעותם. הן הם היו פעם גם אנטי־ציוניים עד שנסתבר להם ושינו את דעתם.

העם היהודי אינו כת דתית, ושייכות החילוניים, שבהרבה מאוד מקרים אין להם מושג מתרבות יהודית ומדת יהודית, נקבעת על פי המוצא מאבות יהודים. גם לאומיותם של צרפתים, גרמנים ואחרים נקבעת לפי המוצא ולא לפי הדת. את הדת והתרבות יכול אדם ללמוד, לבחור ולשנות, אך אין יכולת לשנות את המוצא. אדם מבחוץ יכול להצטרף לדת ולכת, אך אינו יכול להצטרף למוצא בשל מיעוט שיקול־דעת, נאבקים אצלנו חילונים מובהקים כדי להכניס גרים לעם היהודי דרך שער הדת. האם גם הם מיסיונרים? השם יתברך – מלוא כל הארץ כבודו, כמו שהיהודים עבדו את השם בכל ארצות הגולה, כך מותר גם לגרים הדבקים בשם יתברך להקים בתי כנסת ולעבוד את השם בכל מקומות מגוריהם בגרמניה, ברומניה, ביפאן ובארה"ב. אין חובה לעבוד את השם רק בירושלים, ואין חובה להעניק לגרים באופן אוטומטי זכות השבות המיועדת רק לאנשים ממוצא יהודי, אם הם חילונים או דתיים.

רק המוצא צריך לקבוע את זכות השבות ולא שום כרטיס מרב נטורי קרתא או רב רפורמי. קבלת השקפה קתוליסטית אינה מעניקה זכות השבות לרוסיה וקבלת הקתוליות אינה מעניקה זכות השבות לואתיקן. ארץ ישראל היא ארץ היהודים ולא ארץ הדתיים. ויש להיזהר מאד ולהימנע מהענקת זכות השבות למי שאינו יהודי במוצאו. יום אחד עשויים הפלשתינאים ואש"ף להבין את האפשרות ליהנות מחוק השבות על־ידי הגיור במיליונים. מבחינת הימנעות מגזענות לא נוכל לסרב להם ואז „תיפתר" בעיית הציונות ומדינת ישראל. על כן חשוב הניסוח, כי זכות השבות מוענקת רק לאנשים ממוצא יהודי, וכל המתגייר הדבק בדת, שיתפלל לאדון העולם בכל מקום שכבוד השם מלא עולם.

אשר לרשות הקובעת מחלוקת ופילוגים – היו לנו תקדימים. רבי יהושע בן חנניא החכם הגדול נכנע מפני מרותו של בן גמליאל. הנוצרים הרפורמים לא קיבלו את מרות מנהיגות העם של הפרושים ופרשו. האם היו הפרושים צריכים לקבל את מרות הנוצרים? והאם היו מוצדקים גורמי פרישתם ופילוגם של הקראים? וכיום, האם נוסח גיורם של מספר גויים הוא עילה מוצדקת לאיום בפילוג העם? מניעת חוק השבות מאדם שאינו ממוצא יהודי, עשויה לפתור את בעיית הגיור שלא יהיו הרבה מועמדים.

משה מוסקאט
בית זית

יותר ספרים

ברשימה „לעשות ספרים בשקט" שהתפרסמה ביום שישי שעבר חל שיבוש. מספר מינויי „הספריה לעם" הוא 16,000 ולא 10,000 כפי שהתפרסם. מחיר מינוי לשנת 1986 הוא 59,000 שקל.

עליה פנימית

ברצוני לחזק את דבריו של ח"כ מאיר כהן־אבידב בכנסת („מבט" 4.12.85) בנושא הגברת הילודה הטבעית שלנו. עליה פנימית זו תוכל למלא את החוסר בשנים של „יובש" בעליה מן הגולה. העובדה, שאנו חיים בתוך אוקיינוס ערבי עוין העולה עלינו בכמותית כמה מונים צריכה להדאיג אותנו. גם הנשק והציוד החדשני והמתוחכם שנרכש על ידם בהתמדה והסוגר את הפער האיכותי שבינינו צריך להדיר שינה מעינינו. מה גם שהן הפער הכמותי והן הפער האיכותי הולך ומשתפר עם הזמן לטובת הערבים ועלינו להתייחס לעניין זה ביתר רצינות וביתר דחיפות. את הפער האיכותי איננו יכולים לבטל אבל את הפער הכמותי אנחנו חייבים להקטין ולבטל אפילו אם יקח הדבר מספר דורות. פעם צריך להתחיל.

ביטול החוק של רבנו גרשם מאור הגולה, חוק שהיה לנו לרועץ במשך דורות רבים והשאיר אותנו מעטים, קטנים וחלשים, יכול לתרום תרומה ניכרת לעניין. אילולי לאה, רחל, בלהה וזלפה לא היו לנו שנים עשר שבטים.

עדיף שבת ישראל תשמש אפילו כאשתו השניה של יהודי כשר ותוכל למלא את מצוות פרו ורבו מאשר תישאר רווקה וחשופה לנישואין עם ערבי ולדת לו ילדים ערבים. גם דוד בן־גוריון ז"ל חשש מאפשרות כזו ועודד משפחות מרובות ילדים על־ידי מתן פרסי ילודה. לצערנו הרב, יש עדיין יהודים רבים שלא מבינים את עומק הבעיה ועד כמה שהיא חשובה לשמירת העם ומעדיפים לגדל ילד אחד ושלושה כלבים, ולחבר כנסת מאיר כהן־אבידב יישר כוח.

מתי אלון
ירושלים

היהודים שנותרו בתימן

פוליטיקאים ועסקנים בני העדה התימנית, הפעילים בוועד להצלת היהודים שבתימן, הופיעו בימים האחרונים בכלי התקשורת הישראליים ומסרו ידיעות ממקורותיהם בלבד, על יהודים שנרצחו וראשיהם נערפו, על נשים וילדים שנחטפו ועל סכנת כליה ושמד שנתרגשו ובאו על היהודים שעדיין חיים בתימן הצפונית.

הפעילים גם קיימו ב־1.12.85 כנס חירום בקרית עקרון בו הורו ביתר חרדה על דברים שכבר השמיעו לכלי התקשורת. דבריהם לא הסתמכו על מקורות ישראליים מימסדיים, או על מקורות זרים אמינים, אלא על קטעי פרטים בלתי־ברורים משלהם. הם אף סתרו זה את זה בדבריהם (בכנס החירום) בחוסר אחריות חמור מאוד.

למרבה הצער נתפסו עתונים לדברים לא מוסמכים אלה ויצאו בכותרות ובכתבות, שזיעזעו את כל האוכלוסיה בישראל, ובפרט את יהודי תימן, ועלולים לפגוע באורחות־חייהם התקינים של היהודים שעדיין יושבים בתימן.

טוב יעשו אותם פוליטיקאים ועסקנים שמינו את עצמם להיות „ועדה הצלה ליהודים שנותרו בתימן", אם יניחו את ענין היהודים שעדיין בתימן, לטיפולם של אנשי אמת, בני סמכא ובעלי אחריות במסגרת גושפנקא מימסדית.

מירה שער, חנה אלישיב
(אחים למען יהודים שעדיין יושבים בתימן)
רחובות

החקירה אינה מפלגתית

על ההאשמה שכחבר המערך חקר השר בר לב את מכירות הקרקע בגדה מתוך כוונות מפלגתיות היה השר מיטיב לעשות לו השיב רק שההאשמה אינה נכונה.

מה הניע את אנשי הליכוד להאשים? לא קשה להסביר, הרי זו דרך קלה לנקום במערך. זה מגלה גם את החרדה שלהם לפגיעה בכבוד הליכוד ובכבוד הרעיון שבשמו בוצעו העבירות.

לטענה שאת חברי המערך אין חוקרים צריך היה להזכיר מקרי ידלין, עופר ולוינסון. אלה שהתאבדו הרי עשו זאת מיאוש, אכזבה מחבריהם למפלגה שרחקו מהם ולא נחלצו לטשטש את ההאשמות. התקפות שמראים אנשי הליכוד היא גילוי של חולשה.

ישעיה כרמיאל
תל־אביב

שאלה לשר האוצר

אדוני, שר האוצר, איך מסתדרת העובדה שהכבירים ובני משפחתם מקבלים שירותי בריאות בארץ ובחו"ל על חשבון המדינה ובו בזמן מנכה שר האוצר מס הכנסה מגימלאים שמעל לגיל 70 מהקצבה של ביטוח לאומי עליה כבר שולם פעם אחת מס הכנסה.

אם המדינה נמצאת במצב כה קשה צריכים הכבירים, שמצבם הכלכלי יותר טוב מהגימלאים שמעל לגיל 70 שנה לקצץ קצת מההטבות שלהם ואז יוכלו הגימלאים לוותר גם כן.

מרדכי לנדיס
קרית אונו

כללי משחק חדשים

(המשך מעמ' 7)

שהדבר יחזק את החלטתו של אסד לירות את מטוסי חיל האויר. שיפור אפשרי ביחסים בין סוריה לעיראק – והסיכונים כאלה נעשים כיום – יתרום אף הוא את תרומתו להחלטת אסד לירות מטוסים של חיל האויר מעל שמי לבנון. לא כל שכן, אם יתברר, כי היחסים בין מצרים וישראל מידרדרים וחל ביניהם קרע.

קיימת גם אפשרות שאסד ינסה, על־ידי פגיעה במטוסי חיל האויר, לשבש מהלכים אמריקאיים לקידום השלום באיזור שאינם על פי תפיסתו. לסיכומו של דבר יש לזכור, שמדיניותו של אסד לטווח הארוך היא למנוע מישראל מעורבות וחופש־פעולה צבאי כלשהם בלבנון וכי הוא מתכוון באחד הימים לממש מטרה זו. בכל מקרה, את טילי הסאם־2 שאסד הציב בגבול סוריה־לבנון אין הוא מתכוון לפנות, ועובדה זו יוצרת כללי משחק חדשים בין ישראל לבין סוריה בזירה הלבנונית.

דן אבידן

על ניאו־שמרנים

(המשך מעמ' 7)

ליבראלי פרוגרסיבי יהודי, המשקיף על הזירה הפוליטית והתרבותית בארה"ב ובעולם בראש ובראשונה בעיניים יהודיות. ירחון יהודי עצמאי כזה, שבניגוד ל„קומנטרי", שנושאים יהודיים הם רק חלק מעיסוקו, מוקדש כולו לעניינים יהודיים, הוא הירחון „מומנט", בעריכת ליאונרד פיין מבוסטון, שחגג בימים אלה עשור לייסודו.

בניגוד ל„קומנטרי" שולל „מומנט" את הימין בזירה האמריקאית ובישראל כאחת, נוטה בדרך כלל לדמוקראטים ותומך בכוחות הליבראליים בזירה האמריקאית. בתחום המדיניות הישראלית נתונה אהדתו לכוחות היונים ול„שלום עכשיו". ישראל, על בעיותיה החברתיות והתרבותיות, תופסת בו מקום חשוב. עם משתתפיו נמנים סופרים ישראליים ידועי־שם (התפרסמו גם כמה חוברות מיוחדות על היצירה הספרותית בארץ). פיין עצמו, שמקורו בתנועת העבודה הציונית ושהיה בשנות השישים אחד מראשי „המוסד האמריקאי הציוני לנוער", מבקר בארץ תכופות. בדומה לעמיתיו היוניים בארץ מעסיק גם את „מומנט" הנושא הפלשתינאי. אך לעומת המצדדים במו"מ עם אש"ף מצאתי שם באחרונה גם מאמר של מנהיג יהודי יוני בולט כמו סר מאן, נשיאו הנוכחי של „הקונגרס היהודי האמריקאי", שעמד בראש משלחת לירדן ולמצרים, והוא שולל משא־ומתן כזה. לגבי המאבק בכהנא ובכל גילויי הגזענות בארץ ובעולם אין, כמובן, חילוקי־דעות בירחון.

אין חלקו של „מומנט" עם בעלי התחזיות הפסימיות בדבר הצטמקות מרחיקת לכת של יהדות ארה"ב במאה הבאה, תחזיות הזוכות תכופות להבלטה אצלנו. מאמר, שהתפרסם בחוברת דצמבר של הירחון, מותח ביקורת על אי־הדיוקים בסקרים ובאומדנים הסטאטיסטיים הפסימיים ומתנחם בכך, שהיקף ההתבוללות מהיהדות בגלל נישואי התערובת, קטן מכפי שהעריכו בעבר. אולם במאמר פרוגרמטי בגליון העשור, שהופיע בנובמבר, תוהה פיין על עתיד הנסיון היהודי־האמריקאי, שהוא פרי המפגש בין המסורת היהודית והרעיון הפראגמטיסטי של הפלורליזם האמריקאי, כי הגנה על אינטרסים קבוצתיים איננה בסיס מספק לתרבות יהודית. במישור הכלל־יהודי, שגם ישראל כלולה בו, סבור פיין כי בשביל הדור היהודי הנוכחי השאלה הדחופה ביותר איננה איך להגן על היהודים מפני האויבים מבחוץ, אלא איך להגן על היהדות מהתפוררות פנימית ומהשחתה. הסכנה העיקרית כיום, לדעתו, איננה שהיהודים ייכחדו, אלא שהמשמעות והבשורה של היהדות יישכחו או יסולפו.

גם מי שאינו מוכן לקבל את כל העמדות והתגובות של „מומנט" ועורכו, יכול לברך מקרב לב על קיומו של גשר חשוב זה לאינטליגנציה היהודית האמריקאית הליבראלית, מקרב הדור הצעיר והדור הממשיך, ולאחל לו עוד הרבה עשורים פוריים.

שלמה שפיר

בבית משפט המחוזי בחיפה
(תיק פירוק חברות)
2049/85
בענין: פקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג — 1983
בענין: ע.ב. ברזל לבנין — חברה לעבוד ושווק בע"מ, ח.פ. 9644, חיפה.
ובענין: משה פינקר, ע"י באת כוחו עו"ד שרה מינצלברג מרחוב שמריהו לוין 6, חיפה 31446
המבקש
מודעה בדבר בקשת פירוק
נמסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל על ידי בית המשפט המחוזי של חיפה הוגשה היום 20.10.1985 לבית המשפט הנ"ל על ידי משה פינקר וכי ניתנה הוראה שבקשת־פירוק זו תבוא לדיון בפני בית־המשפט היושב לדין בחיפה, ביום 20.1.86 וכל נושה או משתתף של החברה הרוצה לתמוך במתן צו, בענין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך־דין שלו, וכל נושה או משתתף של החברה הרוצה הדורש העתקה מן הבקשה, הוא יקבלנה מן החתום מטה בתשלום את התשלום הקבוע בשביל העתקה.
עדנה מינצלברג, עו"ד
רח' שמריהו לוין 6, חיפה
הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק, חייב למסור או לשלוח ע"י הדואר, לידי החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפורשו השם והכתובת של האיש או, אם זוהי פירמה, השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או ע"י עורך הדין שלו או שלה (אם יש להם עורך־דין) וצריך למסרה או — אם היא נשלחת על ידי הדואר — צריך לשלחה באופן שיספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת אחרי הצהריים של יום 19.1.86.

שר הכלכלה והתכנון
גד יעקבי
יהיה הערב אורח מסיבת העתונאים השבועית בקול ישראל
ינחה: יצחק גולן
השידור יהיה אחרי חדשות 18.00 ברשת ב'

אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וכחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב:
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טלפונים 03־433300, 03־433500.
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב:
רחוב בר־כוכבא 49 תל־אביב – 03־284649 בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערבי חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הנמל 26, קומה ב' – 04־523666 יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.
אלמקס לכל המשפחה!

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ
בתי־מרקחת
תל־אביב
כבי – דיזנגוף 174 – 222386
קופת חולים כללית – אמסטרדם 7 – 225142
ירושלים
מרפאת רוממה – הצ"ב 28 – 523191
חולון
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
סופרפארם – שטרא 43 – 909030
בני־ברק־רמת־גן
ירושלים – ירושלים 62 בני־ברק – 884854
בת־ים־חולון
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
ד"ר חורי – סוקולוב 20 חולון – 842433
מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר

מנת דם חיים לאדם
זכור!
תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם עצמי למשפחתך ולך.
להתרומת דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.

מודיעין

טלוויזיה

5.30 „ילדי הפלא" – שם הפרק: „תבורת סוכריה על מקל".
6.20 „יש לי סיפור" – „סבתא סורגת" מאת אורי אורלב.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 „גיבור מעולם אחר" – שם הפרק: „אבודים בחלל" (תרגום ערבי־עברי).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „עד סופי" – עם הזמרת ארתה פרנקלין, שכונתה „מלכת שירי הנשמה" של שנות ה־60 ושכעת היא חוזרת אל עולם המוסיקה; שירים של כוכב הרוק הקנדי, בריאן אדמס; הצמד „תאנדר" ושיר חדש של אחד מצמד זה מרק אלמונד. מגישים: ענת דולב, מנחם גנעת.
9.00 מבט לחדשות ומוסף „שער ראשון".
9.45 „חיילים יקרים" – פרק שני: על דרך פעולתם של המתווכים הבינלאומיים ועל־סבך הבעיות בתוך ארגוני המחבלים. הסרט, כדוגמה, עוסק בג'בריל המכין את הקרקע למיקוח עם ישראל בהסתרת שני שבויים. המאמצים לחשיפת השבויים אצל ג'יבריל נושאים פרי. הפרק השלישי ישודר ביום חמישי, 26 בדצמבר.
10.25 „נשי הוליווד" – פרק שלישי: מאמציו של השחקן המתחיל באדי הרסון להשיג תפקידים ולפרנס את עצמו ואת אשתו מביאים לפירודו מאשתו. ג'יל גריי נכנע ללחץ של ג'ינה ג'רמיין ומשיג לה מבחן בד לתפקיד הראשי בסרט „מפגש סופי". כחלק ממאמציה להשיג לבעלה, הכוכב המזדקן, תפקיד בסרט עושה איילין קונטי מסיבה ענקית, ומוזמנים אליה כל „המי ומי" בהוליווד.
11.10 מה השאלה?
11.50 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד, שנים אוחזין היכי דמי 2.
08.40 מסך לספרות (יסודי): בשם יהי.
09.00 אנגלית ד'.
09.20 השעה שלנו: אני אוהב לצייר.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 פרפר נחמד: אני גנבתי.
11.00 חשבון זה: מספרים מוזרים.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה זה כפר דייגים בהודו.
12.00 ספרות (על יסודי): סיפור קצר מהזה.
12.25 אנגלית ט'.
1.00 אנגלית י'.
2.00 גם אנו שותפים: העתון – סרט על מערכת עתון של התלמידים בבית־ספר תיכון חקלאי.
2.30 שלם והעולם: של הצוות?
2.50 מאה ציורים מפורסמים: תמונתו של רמברנדט, דיוקן עצמי, „כתור השליח פאולוס".
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: מעולם הכימיה: אמנות בעידן הטכנולוגי, קארל אפל.
4.00 רחוב סומסום: המקהלה.
4.30 תבונה ורגישות: פרק ה'.
5.00 ערב חדש. מנחה: דן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 בוקר טוב
7.30 שחרית מוסיקלית – שוסון: פואמה, לכנור ותז' (י' פרלמן / תז' פאריס / ד' ברנבוים) דיקא: סימפוניה בדו מג'ור (התז' הפיל' מלונדון / ד' הלרד); ראבל: ציגאן, לכנור ותז' (י' פרלמן / תז' פאריס / ד' ברנבוים), קופלנד: אביב בהרי האפלצ'ים (התז' הפיל' מניו־יורק / ל' ברנשטיין); גרשווין: אמריקאי בפאריס (התז' הפיל' מלונדון / ג' פרטר).
09.30 קונצרט בוקר – שוברט: „מסע החורף", מחזור שירים (ד' פישר־דיסקאו־בריטון / ג' מור, פסנתר); בטהובן: קונצ' מס' 4 בסול מג'ור, לפסנתר ותז', אופ' 58 (מ' פוליני / התז' הפיל' מוינה / ק' בהם); ברהמס: רביעיית פסנתר בסול מינור, אופ' 25, בתזמורו של ארנולד שנברג (התז' הפיל' הגרמנית הצעירה / הנס צנדר)
12.05 אמנים באולפן – דן צמת, פסנתר, בטהובן: סונטה ב פה מינור, אופ' 1 / 2 תמי רן, מצו־סופרן / רות הפק, פסנתר – מבחר שירים מאת רם דה־עתה, זהב זמיר ובטהובן.
13.00 קונצרט צהריים. – צ'ייקובסקי: מרש סלבי אופ' 31. בטהובן: קונצ'רטו לכנור ברה מג'ור, אופ' 61 (פ' הירשמן / תז' פיל' מוינה / ג' סל); רחמנינוב: שני שירים לפי פושקין (א' מודי־סופרן / ר' אשכנזי, פסנתר); שמבנייה: שקנה ד' אנגלבר: קברו של שמבנייר (ק' גילברט, צ'מבלו); מנדלסון: 4 קטעי מקהלה: אופ' 50 (מקה' רדיו לייפציג / ה' נוימן); פורה: 4 קטעים (א' תלמי, חליל / י' תלמי, פסנתר); בריטן: מבוא לתז' לבני הנעורים, אופ' 34 (תז' מינסוטה / נ' מרינר); ורדי: נבוקו – 2 פרקי מקהלה (זמרים אמברוזיים / תז' פילהרמוניה / ר' מוטי); צ'ייקובסקי: גופק (תז' סימפ' של לונדון / צ' מקרס).
15.05 הזירון המוסיקלי (ש.ש.)
16.00 קונצרט מנחה – באך: קנטטה מס' 11 (סולנים / אנסמבל כלי וקולי מלוזאן / מ' קורבוז); ראר מה: סוויטה (י' אטלינגר קלרנית / פ' זלצמן, פסנתר) רודריגו: פנטסיה לג'נטילומו, לגיטרה ותז' (פ' רומרו / הסימפ' מלונדון / א' פרבק); דביסי: סונטה לחליל, ויולה ונבל (מ' מלצר / מ' הרן / ע' הר־עוז); סזאר פרנק: „פסיכה", פואמה סימפונית לתז' ומקה' (מקה' רדיו בלגיה / הסימפ' ליר / פ' שטראוס).
18.30 מוסיקה ליום ראשון – באך: חלקים 4, 5, 6 של אורטוריית חג המולד (א' אוזר סופרן / ק' מר קוהיים, סופרן / י' המרי, אלט / פ' שרייר, טנור / ור' שונה, בס / זמרי גשינגן / קולגיום באך משטוטגארט / ה' רילינג); צרור שירים לחג המולד (משפחי המתכת הקבריים עם ג'והן ריידי, אורגן).
20.05 ערב טוב – באך: סונטה במי במול מג'ור לחליל וצ'מבלו (א' ניקולה / ק' ריכטר); ויואלדי: קונצ'רטו בדו מינור, לשני כנורות ותז' כלי־קשת (ד' אויסטרך / א' סטרן / נגנים מתוך תז' פילדלפיה / י' אורמנדי).
20.30 הקונצרט הקמרי – שלישיית קאמרטה עם דוד חן, כנור ויד לה – מוצרט: שלישיה במי במול מג'ור, ק' 498 („קגלשטט"); בטהובן: שלישיה בסי במול מג'ור, אופ' 11 שוברט: שלישיה בסי במול מג'ור, אופ' 99.
22.30 מסורות מוסיקליות בארץ.
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק.

רשת א'

11.30 השכלה הדעת לכל – צרפ־תית למתחילים: שעור מס' 8.
12.05 שירים מזרחיים.
14.06 תכניות לילדים – „שירים הם חברים של ספורים"; „ברלה בר־לה צא החוצה" מאת פנינה קז; „מלקיים של כסף" מאת מרי מייפס־דודג'; לקראת שידור.
14.45 חתול בשק.
15.30 עולם הבריא (ש.ש.)
16.05 השבוע שלי (ש.ש.)
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – יהודה ורומא: מרד בר־כוכבא.
18.06 הוי דתי ומסורת.
19.05 המשפט העברי.
22.05 תפוח ועץ.

רשת ב'

10.05 חדשות בענייני חברה ורווחה.
15.05 חדשות בענייני דתות.
18.06 מסיבת עתונאים.
18.45 היום בספורט.
19.35 ענינים יהודיים בעולם.
20.05 אומר בשבוע.
22.05 תזמורות כלי־נשיפה.
23.05 צלצול שלישי.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק.

גלי צה"ל

06.30 אוניברסיטה משודרת – שיחות על המוסיקה של המאה ה־20: שנים עשר טונים ותיאוריה במוסיקה. מרצה: המלחין פרופ' יוסף טל.
17.30 כותרת.
17.50 יומן ספורט.
18.05 רדיו ספורט.
20.05 שירי עמים.
23.05 „שעת ערבית" – עם האליד צארק (ש.ת.)
00.05 ציפורי לילה נודדות.

בתי קולנוע

תל־אביב

אסתר: שוטר עם כבוד 9.30, 7.15, 4.30
אורלי: חזרה לעתיד 9.30, 7.15
אלנבי: סדי המשוטטים 9.30, 7.30, 5
בן־יהודה: הבז והאיש השלג 9.30, 7
גורדון: אגרה 9.30, 7.30
גת: אגם הברבורים 9.30, 7, 4.30
דקל: האיש בעל הנעל האדומה 9.30, 7.15
דרייב־אין: בגידות בטריאסטה 9.30 7.15
חצות – רוצה גבר
הוד: המטרה אמריקה 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין: אפוקליפסה עכשיו 10.00
חן 1: שנת הדרקון 9.45, 7, 4.15
חן 2: רומן על בטוח 9.45, 7.20, 5
חן 3: בי"ס לאסירים מתחילים 9.45, 7.20, 4.45
חן 4: הנוקם 9.40, 7.20, 4.45, 1.30
חן 5: הגנבים 7.20, 4.40, 1.30; קאל 9.45
לימור: הכבוד של פריצי 9.30, 7, 4.30
לב 1: גודל 9.30, 7.30, 5, 1.45
לב 2: גשר צר מאד 9.40; אמדיאוס 6.30, 3.30
מוזיאון תל־אביב: לרקוד עם זר 9.30, 7.15
מוגרבי: מושלם 9.30, 7.15
מקסים: הנינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 1: הבוזז הגדול 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 2: אני יודע שאת יודעת שאני יודע 9.30, 7.15, 4.30
סטודיו: חברים 9.30, 7.15, 4.30
פאר: רכבת תחתית 9.30, 7.15
פריז: ברדי 9.30, 7.15
צוותא: נגוע + כמו חלום 8.00
צפון: המפתח 9.30, 7.15
תמוז – רמת־אביב: בריאן כוכב עליון 9.30, 7.30
שחף: שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15, 4.30
תכלת: קאמילה 9.30, 7.15, 4.30
תל־אביב: מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15, 4.30

יפו

התיה: הישראלית רציחות פשוטות 10.30

ירושלים

אדיסון: מכרות המלך שלמה 9, 6.45, 4
אוריון: סגוד לדגל שיפוצים
אורנע: בי"ס לאסירים מתחילים 9, 7, 4.30
בית אגרון: כלבת הים המוהבת 5.30
מנשי פייטון חוגגים בהוליווד 5; ראובן ראובן 7.30; הניצול 9.45
חצות – השוטר מבוורלי הילס
האולם הקטן בבנייני האומה: ראסטי ג'יימס 9.15, 7.15
הבירה: המטרה אמריקה 9, 7, 4.30
גיל: אור רומן על בטוח 9, 7, 4.30
כפיר: הכבוד של פריצי 9.15, 6.45, 4.15
סמדר: הבז ואיש השלג 9.15, 7
עדן: מושלם 9, 7, 4.30
רון: נשים בעורף 9, 7, 4.30
סינמטק: שושנת קהיר הסגולה 9.15, 7.15

חיפה

אורה: הכבוד של פריצי 9.15, 6.45, 4.00
אורלי: מועדון הכותנה 9.30, 6.45
אמפיתיאטרון: הנינג'ה האמריקאי 9.15, 7, 4.30
ארמון: תלמידה מחשמלת 9, 6.45, 4
בית אבא חושי: שליחות קטלנית 9.15
עצמון: מכרות המלך שלמה 9, 6.45, 4.30
חן: קוד השתיקה 9, 6.45, 4.30
מאר: מושלם 9, 6.45, 4.30
מוריה: אירית עירית 7.15; רציחות פשוטות 9.30
קריאטר: רכבת תחתית 9.15, 7.15
רבגור 1: שנת הדרקון 9.15, 6.00, 3.45
רבגור 2: ברדי 9.15, 6.45, 4.15
רון: המטרה אמריקה 9.15, 7
שביט: הר הכרמל, שושנת קהיר הסגולה 9, 6.45
טממי הער 9, 7

קרית־ביאליק

סמיר: אמדיאוס 9.30, 6.30
סביון: שוטר עם כבוד 9.30, 7

קרית־חיים

בית העם: הנינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15
היובל: חף מפשע 9.30, 7

קרית־ים

ציון: הבוזז הגדול 9.15, 7.15

קרית־מוצקין

אורות: תרגיל למרגל מתחיל 9.15, 7

רחובות

בית העם: הבוזז הגדול 9.30, 7.15
הדר: חזרה לעתיד 9.30, 7.15
חן: המטרה אמריקה 9.30, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

אלמור: כנת הדרקון 9.30, 6.50
ארמון: מושלם 9.30, 7.15, 5
לילי: הכבוד של פריצי 9.30, 7, 4.30
הדר: הבוזז הגדול 9, 7.15, 4.30
רבגן 1: שוטר עם כבוד 9.45, 7.20, 5
רבגן 2: ברדי 9.40, 7.20, 5
רבגן 3: יער האזמרגד 9.40, 7.20, 4.30
רבגן 4: רומן על בטוח 9, 7, 4.30
שבים: קיקן 9.30, 7.15

רמת־השרון

כוכב: סואן מאוהב 7; להתאהב 9.30

רעננה

אורות: בי"ס לעבירות תנועה 8.30

אשדוד

אסתר: הנינג'ה האמריקאי 9.15, 7
אשדוד: מושלם 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: קוד השתיקה 9.30, 7.15, 4.30
מאור: בעל אחד יותר מדי 9.15, 7.15
רחל: בי"ס לעבירות תנועה 9.30, 7.15

באר־שבע

חן: המטרה אמריקה 9.30, 7.15

בת־ים

אורנים: הבוזז הגדול 9.30, 7.15
עצמאות: מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15, 4.30

גדרה

בית רחל: מקום טוב כלב ב־8

גדרות

בית העם: נוכל בצמרת ב־8

הרצליה

היכל: מכרות המלך שלמה 9.15, 7.15, 4.30

חולון

ארמון: פלמינגו קיד 9.30, 7.15; שאגת הדרקון 5.00
מגדל: שוטר עם כבוד 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת: גנבי 9, 6; בייבי 4.00
סבוי: מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15, 4.30
ריגה: רומן שהחל במלחמה 9.30, 7.15

טבריה

אביב: הער 9.30, 7

טבעון

יובל: אורי פנטסיה 9.30, 7.15

כפר־סבא

עמל: מעבר להודו 9.30, 6.30
חן: רומן בהמשכים 9.15, 7

לוד

אורלי: המאפיה בסיציליה 9.30, 7
נוה זית: נקמת היורמים 9.15, 7.15

נהריה

הדר: מקס רוקן שב הביונה 9.15, 7.15

נתניה

סטודיו: אל נורטה 9.15, 7
אסתר: המטרה אמריקה 9.15, 7
שרון: קוד השתיקה 9.15, 7, 5

פתח־תקוה

שלום: מקס הורס וכיפת הרעם 9, 7

קרית־שמונה

שניר: בי"ס לעבירות תנועה 9.30, 7.15

קרית־מלאכי

צמרת: 7 שנים בכלא 9.30, 7

ראשון־לציון

נעמן: יער האזמרגד 9.30, 7.15
ראשון: הנינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15

נצחונות חוץ לשתי הגדולות

מכבי חיפה – באר־שבע
שמשון ת"א – הפועל י־ם 1:2
מכבי שעריים - מכבי יבנה
הפועל ת"א – בית"ר י־ם 2:3
כפר־סבא – מכבי ת"א 0:1
מכבי פ"ת – מכבי יפו 1:4
מכבי נתניה - הפועל פ"ת 2:2
הפועל חיפה – בני־יהודה 0:0

עוד בטרם המחזור השליש הראשון, יצרו קבוצות מכבי חיפה והפועל ת"א ראש חץ בצמרת. לפחות בשלב זה המאבק על התואר הוא בין השתיים, שהכיתו אתמול את יריבותיהן בנצחונות חוץ נאים.

החיפאים לא הרשימו בבירת הנגב, אך למרות זאת גברו על הפועל באר־שבע בתוצאה 1:2 ושמרו על פער ארבע הנקודות — ביניהם ובין התל־אביבים. את תעודת השליש הראשון הם כבר הבטיחו לעצמם.

ה"אדומים" באו לאיצטדיון ר"ג כדי להאבק בסגנית האלופה, בית"ר ירושלים, ויכלו לה, לא לפני שפיגרו פעמיים. הנצחון במקום (2:3) מיקם את הפועל במקום השני ואת הבית"רים — להם היה זה הפסד שני ברציפות בר"ג — דחק למקום הרביעי.

את הדרדרותה של בית"ר ירושלים ניצלה קבוצת בני יהודה. היא אמנם תיקו אפס מהפועל חיפה והקפילה למקום השלישי. ושוב לב הפרש שערים 4—2 וזה מספיק כדי להיות בשלישיה המובילה.

הפועל כפ"ס לשתות את הקבוצה הגדולה ביותר. סיימון העניק לה שער נצחון על מכבי ת"א (0:1) והעלה אותה מהמקום השמיני לחמישי. מכבי ת"א ירדה מהמקום החמישי לשישי.

את הנצחון הגרשים של השבת רשמה לזכותה מכבי פ"ת, שהכתה בבית את מכבי יפו (1:4) ועלתה מהמקום ה־12 למקום התשיעי. הפועל פ"ת חזרה עם נקודה מנתניה, לאחר תיקו (2:2) מול מכבי המקומי.

את המגרש הנתנייתי ניצלו דווקא שחקני שמשון ת"א, שבמשחק מוקדם רשמו לזכותם נצחון בכורה העונה — 1:2 על הפועל ירושלים.

בנצחון בכורה זכו גם שחקני מכבי שעריים, שגברו בביתם בתוצאה זהה (1:2) על מכבי יבנה, שגם המאמן החדש, ליאון קרמטמן־פינובסקי, לא הועיל לה.

24 שערים הובקעו אתמול בשבעה משחקים (בשמונה לא הובקעו שערים) בהם חזו 30,000 צופים, מהם רבבת בבאר־שבע ור"ג בה בר"ג.

הליגה הלאומית

	משׂ'	נצח'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1. מכבי חיפה	9	7	2	—	5—17	23
2. הפועל תל־אביב	9	5	4	—	8—20	19
3. בני־יהודה ת"א	9	4	4	1	2—4	16
4. בית"ר ירושלים	9	4	3	2	11—17	15
5. הפועל כפר־סבא	9	3	4	2	12—13	13
6. מכבי תל־אביב	9	3	3	3	12—15	12
7. הפועל באר־שבע	9	3	3	3	8—10	12
8. הפועל פתח־תקוה	9	2	5	2	12—12	11
9. מכבי פתח־תקוה	9	3	2	4	16—15	11
10. הפועל ירושלים	9	3	2	4	14—11	11
11. הפועל חיפה	9	2	4	3	10—5	10
12. מכבי נתניה	9	2	3	4	10—11	9
13. שמשון תל־אביב	9	1	6	2	15—11	9
14. מכבי שעריים	9	1	5	3	8—5	8
15. מכבי יבנה	9	2	1	6	13—3	7
16. מכבי יפו	9	1	1	7	18—7	4

הניחוש הנכון

1. הפועל חיפה — בני יהודה x
2. מכבי פ"ת — מכבי יפו 1
3. בית"ר י"ם — הפועל ת"א 2
4. כפר־סבא — מכבי ת"א 1
5. מכבי שעריים — מכבי יבנה 1
6. שמשון ת"א — הפועל י"ם 1
7. מכבי נתניה — הפועל פ"ת x
8. באר־שבע — מכבי חיפה 2
9. בית"ר חיפה — בית"ר ת"א 1
10. הפועל טבריה — חולון ?
11. בית שמש — הכח ר"ג 2
12. הפועל ר"ג — רמת עמידר x
13. הפועל עכו — רמת השרון 1

במחזור הבא בלאומית

● בני יהודה — מכבי חיפה
● הפועל פ"ת — באר־שבע
● הפועל ירושלים — נתניה
● מכבי יבנה — שמשון ת"א
● מכבי ת"א — מכבי שעריים
● הפועל ת"א — כפר־סבא
● מכבי יפו — בית"ר ירושלים
● הפועל חיפה — מכבי פ"ת

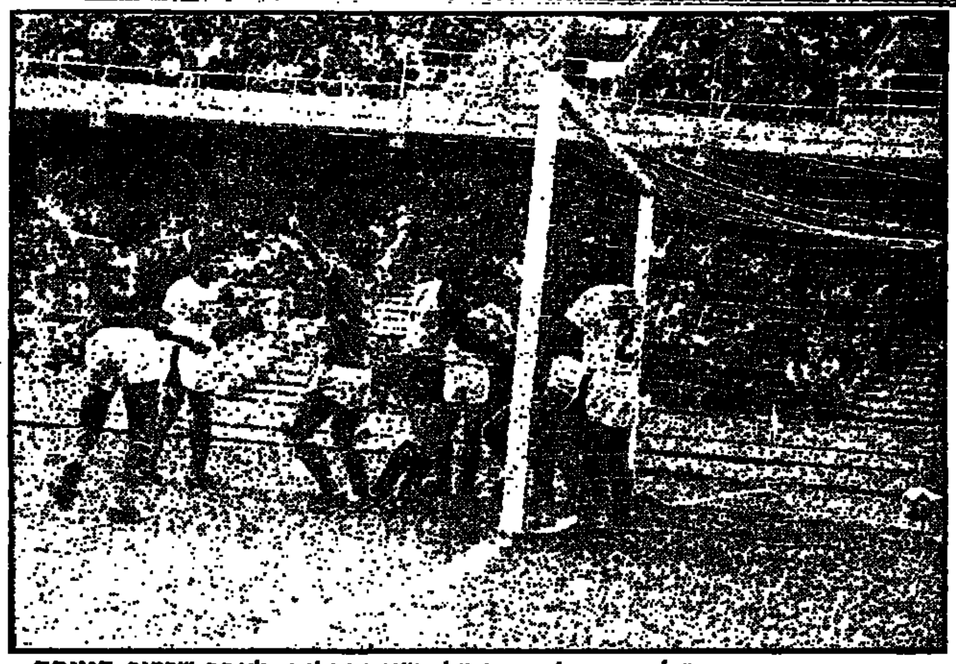

שער המשווה הראשון של עמר. חלוצי הפועל ת"א צוהלים, לאחר שכדור הנגיחה של עמר חודר לרשת בית"ר ירושלים. לסוויסה, שוער בית"ר ירושלים, טענות כלפי חבריו להגנה

ה"אדומים" ניצלו היטב חולשתו של השוער סויסה

חולשה מרהיבה של אורי סויסה, השוער המחליף של בית"ר ירושלים ויכולת טובה של אריה אלתר, שוער הפועל ת"א, חרצו אתמול את גורל מיפגש הצמרת המרתק, שהסתיים בנצחון ה"אדומים" בתוצאה 2:3 (2:1).

גם אתמול לא האיר איצטדיון ר"ג את פניו לבית"רים, שאומנם זכו בהכנסה כספית שמנה, אך נאלצו לרדת מנוצחים בתום 90 דקות מרתקות.

הבית"רים סבלו כאמור מחולשתו המרהיבה של שוערם אורי סויסה, שנכנס לשחק בדקה ה־15, במקום יוסי מזרחי שנפצע.

למרות נצחונם שיחקו ה"אדומים" מתחת לרמתם. רק אריה אלתר, בין הקורות, ויהודה עמר, במרכז המגרש, הציגו יכולת מניחה את הדעת.

המשחק נפתח בסערה. וכבר בדקה ה־1 עלו שחקני ה"מנורה" ליתרון: אורי מלמיליאן הגביה כדור מדויק לאבי גולדר, שמ־7 מ' נגח היסב לרשת — 0:1.

הבית"רים המשיכו בלחצם, אבל השער נפל ברשתם: בדקה ה־28 הגביה משה סיני כדור קרן מסובב שחלף בין ידי השוער לרשת. יהודה עמר המשיך בנגיחה מקרוב. אבל הכדור כבר עבר את קו השער — 1:1.

הבית"רים לא נשברו ובדקה ה־40 עלו ליתרון שני במשחק. לאחר ששמי מלכה קלט כדור מ־אוחנה ומ־12 מ' קבע בבעיטה נאה — 1:2.

במחצית השניה הצליחו ה"אדומים" לנצל שתי טעויות גסות של סויסה ולחולל מהפך דראמטי. בדקה ה־53 הגביה משה סיני כדור קרן מסובב, שחלף מעל ידיו של השוער. בושסות של סויסה, הגיע לראשו של יהודה עמר שקבע בנגיחה — 2:2. כעבור 2 דקות ניצל מוריס זאנו מבוכה בהגנת בית"ר, הגביה כדור מדויק לעבר אלי כהן, שבנגיחה חלשה קבע — 2:3.

שפט סילינגר לעיני 10,000 צופים.

משה כהן

● הפועל ת"א: אלתר 7; שוקרון 6, זאנו 5, אוקהריה 6, למרי 5; עמר 7, א. כהן 6, סיני 6; זאנו 5, יאני 5 (קרמר), ש. לוי 4 (לבדאי 3).

● בית"ר ירושלים: מזרחי (סויסה 3); שירזי 6; ח. אוזלאי 6; בן־יהודה 5, ד. אוזלאי 5; י. מזרחי 5 (ששון), קדוש 5, פ. מלכה 6, מלמיליאן 6; גולדר 5, אוחנה 5.

רוני רוזנטל הביא למהפך והאלופה זכתה ב־3 הנקודות

שער יתרון, בו זכו שחקני באר שבע, נמחק בגלל חוסר מילוי הוראות המאמן, דבר שנוצל היטב ע"י האלופה, מכבי חיפה, כדי לזכות בנצחון חוץ — 1:2 (0:0).

שחקני בירת הנגב אירחו אתמול קבוצת כדורגל משופעת כוכבים, שלא הצליחה במחצית הראשונה לבטא את יתרונה האיכותי לשפת השערים.

שתי הקבוצות שיחקו במערכים אחידים, במחצית הראשונה שמרו הבאר־שבעים היטב על סלקטר, רוזנטל וארמלי. ובמחצית השניה היתה זו הפועל באר־שבע, שתקפה את שער האלופה.

בדקה ה־58, לאחר לחץ רצוף, העביר יוסי שושני כדור מדויק ש־חלף מעל שחקני חיפה והגיע ליובל אוחנה, שבבעיטה אדירה קבע — 0:1.

שחקני עיר־הכרמל לא נואשו, ובסיוע חילופים מוצלחים של המאמן שרף, שהכניס למשחק את גבעול ואוסמו הקטן, הצליחו לחולל מהפך.

בדקה ה־64 פרץ רוני רוזנטל לעבר השער והוכשל ע"י זהאן. לאחר ויכוחים ממושכים בעט ציון מרילי את כדור העונשין מ־11 מ' ללא דופי — 1:1.

האלופה המשיכה להלום ובדקה ה־79 היה זה שוב רוזנטל, שפרץ היטב לעבר השער ומול זהוביצקי, קבע את תוצאת המשחק — 1:2.

שפט משה אשכנזי לעיני 4,000 צופים בבאר־שבע.

רונן ברילב

● מכבי חיפה: רן — 8; אהרוני — 4, אוסמו הגדול — 5, א. כהן 3 (גבעול — 6), מרילי — 7; אבוקרט — 5, סמן — 4, מלכה — 4 (אוסמו הקטן — 5), סלקטר — 4, ארמלי — 5, רוזנטל — 6.

● הפועל באר־שבע: זהוביצקי — 5; ברזמו — 5, דהן — 5, אילוז — 6, אוחן — 5; עורן — 5, אבוטבול — 4, שושני — 4; דהרי — 4, ויצמן — 5, אוחנה — 5.

בגלייבטר לא הותיר שום סיכויי לחניכיו של ליאון

יכולת טובה במשך 20 דקות של שני כוכבי קבוצת מכבי פ"ת, איל בגלייבטר ודורון רבינזון, הספיקה להביס את מכבי יפו בתוצאה 1:4 (1:1).

לכאורה מרמזת התוצאה הגבוהה על משחק חד־צדדי ויכולת עדיפה של הקבוצה המנצחת, אך לא כך היו פני הדברים במגרש.

ה"בולגרים" היו עדיפים במחצית הראשונה, אך יכולת דלה של החלוצים מנעה מהם לעלות ליתרון. מסכת השערים נפתחה בדקה ה־24: איל בגלייבטר הגביה כדור קרן והמגן אזובל נגח לרשת — 0:1.

היפואים לא נשברו ובדקה ה־40 הצליח דוד אמיגה להשוות את התוצאה מול מרכוס — 1:1.

במחצית השניה התעוררו שחקני "אם המושבות" ובדקה ה־74 פרץ רפי כהן לעבר השער, מסר כדור מדויק לבגלייבטר, שקבע בבעיטה שטוחה — 1:2.

בדקה ה־75 היה זה שוב בגלייבטר, ששוטט כדור במרכז המגרש ומסר לדורון רבינזון. זה פרץ לעבר השער ובבעיטה שטוחה קבע — 1:3. כעבור 2 דקות שוב היה זה בגלייבטר, שגנב כדור מדוייק לרפי כהן שקבע מקרוב את תוצאת המשחק — 1:4.

שפט יצחק יתבס לעיני 500 צופים בפתח־תקוה.

ע. רוזנברג

● מכבי פ"ת: מרכוס — 5; אוחנה 6, נחריאל — 5, ח. יחיאל — 5, אל־הוזאייל — 5, א. לוי — 5, תמיר — 5, בגלייבטר — 6; ר. כהן — 5 (ירדוחם), בנית — 5, רבינזון — 6.

● מכבי יפו: קוזניצקי — 4; סלימן — 5, פרי — 5, בוטביקה — 5, כהן צדק — 4; אקולוטברה — 4, ליפארד — 4, אמיגה — 5; ציפורס — 5, דנמר — 4, מזרחי — 4.

ארביב העניק נצחון בכורה

מול טוב, שמשון ת"א זכתה אתמול בנצחון ראשון העונה — 1:2 על הפועל ירושלים.

שמשון לא השיגה בקלות את הבכורה. משחקה היה נמרץ אמנם, אך החלוצים התקשו ממצבים קורצים. גיבור המשחק היה הקשר הבין־לאומי, אפרים ארביב, אשר סוף סוף חזר לעצמו מאז מסע הנבחרת לאוקיאניה. ארביב הבקיע שני שערים נדירים ביופים מטווח רחוק.

השער הראשון הושג בדקה ה־34: ויקי פרץ הוכשל סמוך לנקודת הקרן. ארביב הגביה לרחבה, אך ההגנה הדפה לצבדו, וארביב המשיך את ה"ריבאונד" בבעיטה אדירה. נוסה בני לם לפינת השער הנמוכה מבלי שבודגר הספיק להגיב עפעף.

המחצית השניה נמשכה בסימן התקפות שמשון, אבל השער נפל בצד השני. בהתקפה ירושלמית מקרית, הוכשל תא־שמע. כיעקב דיין שיגר כדור עונשין לא חזק במיוחד, אך במפתיע חדר לרשת. 1:1. המאמן השמשוני קודש מיהר להחליף את שוערו. שמשון לא ויתרה וארביב קנה את עולמו בדקה ה־82. הוא בעט ברגל שמאל ב־18 מ', שטוח וחזק לפינת השער. 1:2.

שפט רחמים דינצי לעיני 2000 צופים במגרש מכבי נתניה.

מאיר לוי

● שמשון ת"א: חזיד — 4 (קוני סמנטין); עובדיה — 6, אלי כהן — 5, אורי כהן — 5, שטינגרט — 5; דהרי — 5, מזרחי — 6, ארביב — ח, מ. שלום — 5 (שוקרון); דמתי — 5, פרץ — 6.

● הפועל ירושלים: בודגר — 4; שפירא — 5, תא־שמע — 6, חג־מאס — 5, בסון — 5; דיין 6, ש. מלכה — 6, אוחנה — 5, שכטר — 5, חלפון — 5, בוזגלו — 5 (נגר).

מלך השערים

1. מוטי איוניר (מכבי ת"א) 7
2. זאהי ארמלי (מכבי חיפה) 6
— אלי כהן (הפועל ת"א) 6
3. מישל דיין (הפועל י"ם) 5
— דורון רבינזון (מכבי פ"ת) 5

נבחרת המחזור

1. ארי אלתר (הפועל ת"א)
2. אילן שוקרון (הפועל ת"א)
3. גדעון סימון (הפועל כפ"ס)
4. חנן אוזלאי (בית"ר י"ם)
5. ציון מרילי (מכבי חיפה)
6. יהודה עמר (הפועל ת"א)
7. רונן גבאי (מכבי נתניה)
8. אפרים ארביב (שמשון ת"א)
9. איל בגלייבטר (מכבי פ"ת)
10. מיקי בן שטרית (שעריים)
11. רונן הלל (הפועל פ"ת)

כוכב השבוע

יהודה עמר

אומרים כי הרכש הטוב ביותר שביצעה השנה הפועל ת"א, הוא המאמן דוד שווייצר. הקבוצה מתפקדת היטב. אם לשפוט על פי כשרוניה האחרונים, הרי ש"הרכש" שווייצר, ביצע בעצמו רכש מצויין: השוער אריה אלתר ושני שחקני עורף תוקפים כאילן שוקרון ויהודה עמר. אתמול היה עמר, יליד בית שאן, במיטבו. נע על פני שטחים נרחבים, בלם את מיתקפות בית"ר ירושלים, סייע להתקפתו ואף גבה את השער השני.

● במשחקי המחזור החמישי בליגה הלאומית ברוגבי הושגו התוצאות הבאות: הפועל יזרעאל — הפועל כפר־הנשיא 0:24; אס"א ירושלים — אס"א ת"א 0:18; סביון חיפה — הפועל גליל עליון־קרית שמונה 4:14.

ההכנסה: 70 מיליון שקל במחירים עממיים בב"ש

יו"ר ההתאחדות שאול סוויר נתבקש לאשר שיתוף שחקן בלי כרטיס ● שברים באצבע מונעים שיתוף איוניר ● מתנגדים לאפשר למרימוביץ לאמן נגד אנגליה ● כל המי ומי נכחו באיצטדיון העירוני ברמת־גן — הפגנת שבת?

●●● קופה של אלופה. הפועל ב"ש הפסידה אתמול בביתה, אבל בואת של האלופה מחיפה, הכניס לקופת באר־שבע רווח נאה של 70 מיליון שקלים. לפחות, נצחון כספי. אלפיים בני נוער רכשו כרטיסים מוזלים, במחיר 3000 שקל הכרטיס. ר־7000 מבוגרים רכשו כרטיסים במחירים של 12,000 ר־9000 שקל הכרטיס ●●●

●●● כבוד היו"ר. אורח הכבוד בבאר שבע היה אתמול יו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סוויר. הנהלת ב"ש ניצלה את נוכחותו כדי לבקשו שיאפשר לכדורגלנה אל־ברם קודש לשחק, למרות שכרטיס השחקן שלו נעלם, כיוון שמאז פגרת הקיץ שהה קודש בחו"ל. היו"ר היפנה את ההנהלה למהלים המקובלים, קרי מזכירות ההתאחדות ●●● שינוי בלוח המשחקים. המחזור שיתותם את השליש הראשון יפוצל לשלושה: מכבי יפו תארח את בית"ר ירושלים ביום שלישי הקרוב והפועל חיפה תארח את מכבי פ"ת ביום רביעי. שני המשחקים הוקדמו לבקשת הקבוצות המארחות, כיוון שיש להן שחקנים בנבחרת הנוער שתשתתף בשבוע הבא בטורניר הנוער הבין־לאומי ●●● שינוי אפשרי בשבת: תיתכן הצגה כפולה ב"בלומפילד". הפועל ת"א תארח במשחק המוקדם את הפועל כפ"ס, ובני יהודה תארח במשחק המרכזי את מכבי חיפה. הנהלות הפועל ת"א ובני יהודה עדיין לא הגיעו לעמק השווה בנוגע לחלוקת ההכנסות. נראה, כי אם היום לא יגיעו לפשרה יבוטל המפגש הכפול ●●●

●●● פתחו את הפה. מוטי איוניר היה כשר שיא וצעד בראש טבלת "מלך השערים", לפני שנשברה אצבע ברגלו, וקירקעה אותו למשך כשישה שבועות. נאחל ל"מלך" ●●●

●●● באר כסף. באגודת הפועל ת"א לא גילו השבוע באר כסף, אבל לאחר הנצחון הגדול על בית"ר ירושלים, הובטח לשחקנים כי במשך השבוע הם יקבלו את החצי השני של משכורותיהם. החצי הראשון שולם ביום חמישי שעבר ●●●

●●● עמותה. בהנהלת מחלקת הכדורגל של הפועל ת"א החלו מתארגנים לקראת הקמתה של העמותה. בשלב זה שורין גישש ויכוח על חזיונות הקמת העמותה, שהקמתה טעונה אישור מוסדות הפועל במחוז ת"א ●●●

●●● מי יהיה המאמן. רוב חברי סיעת הפועל בהתאחדות לכדורגל מתנגדים למינוי יוסף מרימוביץ כמאמן הנבחרת למשחק הרעים נגד אנגליה. שלמה מוסר בעד שלמה שרף, חגי אפרת בעד אליעזר שפיגל ודב שחר מצדד עדיין בפרידה מכובדת מיוסלה ●●●

●●● אכלנו אותה. כך טענו אתמול אוהדי בית"ר ירושלים לטענתם לא הגיעו מספיק אוהדים מהבירה לאיצטדיון ר"ג כדי למלא את הקופה, וכך בנוסף להפסד קבוצתם, נמנע גם רווח כספי רציני ●●●

●●● דיון נוסף. חברי הפועל בהתאחדות לכדורגל יקיימו דיון שני בהמלצת הועדה הבודקת רק בתחילת ינואר, לאחר שבפגישה השבוע שחלף ערכו דיון בכורה ●●●

●●● שיח מאכזב. אכזביה לבקוביץ, מרליה שפיגלר ויוסלה מירימוביץ שחזו אתמול בתא הכבוד בר"ג. גם מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, נכח שם, למרות שביום חמישי לא נבחר לועדה המרכזת. נוכחות מלאה היתה לנציגי בית"ר (יגאל גריפל, דוד לזיאו, אריה רדלר ועוד) ●●●

●●● משעמם. ביציע הפתח־תקואי פרצה אתמול תיגרה בין האוהדים המעטים שחזו במשחק בין מכבי פ"ת ליפו. משטרת פ"ת עצרה אחד מהמתפרעים. קשה להבין מה עורר את הצופים להתקוטטות, שעה שבמגרש הובקעו חמישה שערים והמשחק היה חד צדדי ●●●

●●● חג עשור. מכבי חיפה ניצחה אתמול בבאר שבע לראשונה מזה עשר שנים. בפעם האחרונה ניצחה חיפה בנגב, 1:2, משני שעריו של מיקי בן־שטרית, אשר עבר מאז דרך שמשון, מכבי ת"א, מכבי פ"ת ואתמול הבקיע שער במדי שעריים ●●●

●●● הזדמנות נוספת. הרחמות סוערות במכבי יפו. מוטי ליאון אמר "אין תגובה על אפשרות פיטורין". היו"ר החדש, נסים בן־נון, מבקש חודש נסיון ו"אחר כך נראה". השנה, אומרים, כאומה לא יציל את יפו. נחיה ונראה ●●● מעצר פתוח. יצחק קאו, מגן בית"ר רמלה, המרצה עונש מאסר בכלא, קיבל חופשת 72 שעות, שיחק מול הפועל יהוד. אבל זה לא הועיל לקבוצתו שנוצחה 3:0 ●●●

●●● חרם. מאמן הפועל טבריה אורי וינברג החליט להחרים את המשחק נגד הפועל צפריירים חולון בגלל חילוקי דעות כספיים. למרות העדרותו ניצחה טבריה 2:3 ●●●

●●● תאומים. חלוץ הפועל בית־שמש עמוס סימון הבקיע בפעם החמישית ברציפות. ביום שישי הוא הבקיע צמד שערים מול הכח מכבי ר"ג ●●●

השתתפו במדור: אשר גולדשלגר, רונן ברילב, עמי רוזנברג, יצחק ציבין, מאיר לוי, שמואל טל, משה כהן וניסן פרידמן.

סיימון הבקיע שער הנצחון

קבוצת הפועל כפר סבא ניצלה אתמול עד תום את מגרשה צר הממדים כדי לגבור על מכבי ת"א בתוצאה 0:1 (0:0).

המכבים, ללא מוטי איוניר הפצוע, גילו חולשה מדהימה. הרלית ההגנה היתה חודרה. הקישור ודמוי ההתקפה כלל לא הורגשו. רק אלי דריקס, הנפרץ, ניסה להמריץ את הגנת כפר־סבא.

שחקני השרון שיחקו בשאפתנות רבה. הם שלטו ללא עוררין במרכז המגרש ואף הצליחו להבקיע שער נאה.

בדקה ה־57 פרץ עמוס מימוני מהאגף, הגביה כדור מדויק לעבר גדעון סימון שבנגיחה מדויקת קבע את תוצאת המשחק — 0:1.

שפט אריה פרוסט לעיני 2500 צופים בכפר־סבא.

פ. עובדיה

● הפועל כפר סבא: ששון 7; איזנגר 5, סימון 7, אוקנין 5, אייזנשטיין 8, מרגוב 4, פ. יפה 5, א. בן־חיים 5, בוארון 5 (גרסיס 4), מימוני 5, נחור 5.

● מכבי תל אביב: ניגרבורג 5; פרץ 4, א. כהן 5, א. לוי 4, לולו 5; גולדברג 4, נריאני 5, א. נתן 5 (מבט); נחלי 4 (ברואל), דריקס 6, בלחסן 4.

הפתעה נעימה

ההודעה המפתיעה שהגיעה מהונגריה אודות רצונה להשתתף בטורניר הנוער הבין־לאומי בכדורגל, שיפתח אצלנו בשבוע הקרוב, גרמה התרגשות לא מעטה בין חובבי הכדורגל הטוב. בעבר היתה הונגריה בצמרת הכדורגל העולמי ואחד מבוני המשחק המודרני שם היה גיולה מאנדי, אשר שימש בסוף שנות ה־50 ותחילת שנות ה־60 כמאמן בנבחרת ישראל, שזכתה באליפות דרום־מזרח אסיה בארנקולם שבהודו.

אין ספק, כי מבחינה מדינית ופוליטית השיגה ישראל סוף סוף, אחר שנים של ניתוק יחסים, הכרה מתחדשת מצד הגוש המזרחי כארץ היוהצת ר מסוגלת לארח מפעלים בין־לאומיים. לאחר שיוגוסלאויה ורומניה מכירים בנו מזמן, הצטרפה עתה הונגריה וזאת על רקע העמדה המוזרה שנוקטת ברית־המועצות, אשר אינה מתירה לקבוצות הכדורסל שלה לשחק בארץ במסגרת גביעי אירופה, רק שמאלצים אותנו, כמו בגביע דייוויס בטניס, היא נכנעת ומאחרות.

על רקע זה צריך לקבל בסבר פנים יפות את נבחרת הנוער של הונגריה. לדעתנו לא ירחק היום וגם פולין תחדש את קשרי הספורט עם ישראל ואחריה תבוא גם צ'כיה.

טוב עשתה ההתאחדות לכדורגל כאשר קיבלה את הרשמת הונגריה למרות שבאה באיחור אחרי ההגרלה; שינתה את סדר המשחקים ובכך אישרה את שיתופה של מדינה המחדשת את קשריה עמנו לאחר הפסקה של 25 שנים.

מסתבר כי התמורה באירוח מפעל בין־לאומי, דוגמת טורניר הנוער בכדורגל, למרות כמה משברים שהיו בעבר, משתלמת. עם שיבוצה של הונגריה אנו מארחים השנה חמש נבחרות נוער מהמערב ומהמזרח: צרפת, שוודיה, שווייץ, רומניה והונגריה, נוסף על נבחרת הנוער הישראלית.

אחרי שורת אכזבות במישור הבין־לאומי מצד הנבחרת הבוגרת נתבשם אולי בכדורגל יותר רענן בעל סיכויים טובים לעתיד.

אהרן להב

חלוקת נקודות במשחק פושר

תיקו אפס שיקף את יחסי הכוחות במשחק בין הפועל חיפה לבני יהודה, שהתנהל במרבית שלביו במרכז השדה.

שחקני שתי הקבוצות ניהלו מאבק פושר והסתגרו יותר ויותר בעמדות הגנה. נראה, כי שתיהן היו די מרוצות מהתוצאה האפסית.

הפועל חיפה שלטה במחצית הראשונה במרכז השדה, בעיקר תודות ליכולת טובה של שלומי שטיקר. בני יהודה, בהתקפות מתפרצות, סיכנה יותר את השער החיפאי. בדקה 10 בעט שטיקר מ־16 מ' אלכסונית, אך השוער אסייאג הדף בקושי לקרן. בדקה ה־22, סידרת מסירות בין המגן כלו לבן־טובים, הראשון בשאר חיפשי מול אנטמן, שהודף היטב ברגלו. בהמשך לא נראו אירועים מיוחדים.

שפט חיים ליפקוביץ לעיני 2000 צופים בקרית אליעזר.

יצחק ציבין

● הפועל חיפה: אנטמן — 5; חדד — 5, בלרש — 6, ליפשיץ — 6, ברזוני — 5; קירשנר — 5, אמסלם — 5 (גבאי 6), שטיקר — 7; ר. מלכה — 5, אלחדד — 5, רוקמן — 6 (ואנה 5).

● בני יהודה: אסייאג — 6; סלמן — 5, אריב — 6, סגל 5, קלד — 7; ר. מאיר — 5, א. חיים — 5, ר. שמואל — 5 (קרן 6), ג. כהן — 5; בן־טובים — 6, איזנברג — 5 (גורדנה 5).

אלון והלל הפכו פיגור לשיוויון

מכבי נתניה, אשר שכחה מזמן טעמו של נצחון, שבה אתמול לביתה בתקוות גדולות. בתוך 18 דקות מהפתיחה הוליכה ביתרון מבטחי ומהמם 0:2, אולם המציאות טפחה על פניה של נתניה בסיום מאכזב: הפועל פ"ת השוותה ל־2:2.

הקהל המקומי נטה להאמין, לאחר הפתיחה המצויינת, כי קבוצתו מסוגלת לשחק רק במגרש הביתי המסור האהוב. אך הסתבר, כי הנתנייתים נתנו את כל כוחם בעשרים הדקות הראשונות, וזה לא הספיק לנצחון.

בדקה ה־15 מסר המצטיין במגרש, רונן גבאי, לשלום תקוה, זה מסר כדור צמוק לביא, שהקדים את בירבי וקבע 0:1.

בדקה ה־18 מסירה כפולה בין תקוה לגבאי לם, שמצא עצמו אחד מול השוער ובלי להתבלבל קבע 0:2.

כשנדמה היה, כי פ"ת נשברה, באה התקפה מקרית בדקה ה־34: רונן הלל הגביה לרחבה והבלם הגבוה, ניר אלון, נגח כאין מפריע לרשת, 1:2.

המחצית השניה היתה שקולה ורצופת פגיעות הדדיות. בדקה ה־57 הלכה פ"ת בשנים: עוז איליה מסר לרחבה והלל המשיך בצורה נפלאה מהאויר לרשת — 2:2.

שפט יהושע לויה לעיני 4000 צופים במגרש מכבי נתניה.

מאיר לוי

● מכבי נתניה: חביב — 5; ש. מנחם — 5, ברדה — 4 (ח. לוי), דוהן — 5 (ג. מכבס), חסן — 6; לם — 6, גואטה — 4, גבאי — 7; י. מנחם — 6, לביא — 5, ש. תקוה — 6.

● הפועל פ"ת: בירבי — 6; ד. לוי — 4, בודניק — 6, ב. אלון — 6, קייסי — 5; בן־שושן — 6, מחפוד — 6 (אליה), חזן — 5 (בסון), ד. יוסף — 5; לוין — 6, ר. הלל — 7.

הנסיגה עלתה בהפסד צורב

קבוצת מכבי שעריים זכתה אתמול במגרשה בנצחון בכורה העונה, לאחר שגברה על מכבי יבנה בתוצאה 1:2 (1:1).

פתיחת המשחק לא היתה שייכת למארחים מרחובות, שכן האורחים מיבנה היו טובים יותר ואף הצליחו לעלות ליתרון. אולם בהמשך נסוגו היבנאים לעבר שערם, דבר שעלה להם בהפסד צורב. מכבי שעריים התחילה לשחק רק אחרי שספגה שער.

בדקה ה־28 הצליחה יבנה לעלות ליתרון לאחר שאחיון בעט מרחוק, שמיר הדף חלש לרגלי ועקנין, שמקרוב קבע — 0:1.

בדקה ה־37 חלף כדור פשוט על־פני השוער לסער ובן־שטרית ניצל זאת כדי לקבוע — 1:1.

בדקה ה־86 נקבעה תוצאת המשחק, לאחר שאיתן שלום בעט מקרוב לרשת — 1:2.

קודם לכן הורחק היבנאי מאיר בן־שמעון בגלל משחק גוקשה.

שפט דיאמנט לעיני 2000 צופים בשעריים.

י. פרי

● מכבי שעריים: שמיר — 6; א. כוע — 5, נחמני — 5, חיימוביץ — 5, צבי — 6; זיימן — 4 (גר — 5), גיאת 5, צוסן — 5; בן־שטרית — 6, עידן — 4 (שלום — 6), מרציאנו — 5.

● מכבי יבנה: לסער — 5; א. פריץ — 5, פלומן — 5, עלואה — 4, אוזלאי — 4; צ. יעקב 5, בן־שמעון (הורחק), חלפון — 4; ש. פרץ — 5, ועקנין — 6, אחיון — 5.

דבר ספורט · דבר ספורט · דבר ספורט · דבר ספורט · דבר

במחזור הד־4 ב"גביע הטוטו"

בית"ר נתניה – הפועל לוד 1:4
בית"ר חיפה – בית"ר ת"א 2:3

מאת שמואל פל

בסיס של שערים (34) מול מיעוט צופים (כ־2500) אפיינו את משחקי המחזור הרביעי אתמול ב"גביע הטוטו" של הליגה הארצית.

את התוצאה המרשימה של ה־מחזור רשמה לזכותה בית"ר נתניה, שמנצת את שותפתה למאבק הצמרת, הפועל לוד, בשיעור 1:4. בתוצאה זהה גברה הפועל עכו על הפועל רמת־השרון.

ה"דרבי" הרמת־גני, בין הפועל ורמת־עמידר הסתיים ללא הכרעה (1:1). רמת־גנית אחרת — הכח — הביסה בבית שמש את הפועל המקומי 2:5.

יהוד הפתיעה במשחק חוץ את בית"ר רמלה 0:3; בו זמנית גברה הפועל טבריה על הפועל חולון 2:3 ובית"ר חיפה הפתיעה בתוצאה זהה את בית"ר ת"א, במשחק סוער שהופסק במהלכו לרבע שעה.

הפועל מרמורק והפועל חדרה נפרדו בתיקו (1:1).

בית א'

בית"ר חיפה 3
בית"ר ת"א 2

במשחק סוער, בו שיחק ה־שופט יעקב אלימלך תפקיד מר־כזי, גברה בית"ר חיפה במפתיע על אחותה מת"א בשיעור 2:3.

כבר בדקה ה־4 "הוליך" אלי־מלך את שחקני בית"ר ת"א. בדקה זו במצב 0:1 לתל־אביבים, משער של רמלר (23), פסק השופט על כדור "ענישה" מ־11 מ' לחיפה. מחאות התל־אביבים לא הועילו ופרצי הישווה בבעיטה מדויקת.

התל־אביבים הגיבו בשער מהיר כבר בדקה ה־46, מרגלי ועירא. אולם בדקה ה־58 פסק השופט על בעיטה בלתי ישירה ברחבת ת"א. התל אביבים ניהלו ויכוח עם ה־שופט שנמשך 15 דקות. בתום לא שוחק המשחק. בתום הויכוח ביצ־עו החיפאים את הבעיטה, כשהם שהתל־אביבים עוד לא היו מוכ־נים וקורקוס הישווה ל־2:2.

את שער הנצחון הבקיע המקומי יפרח בדקה ה־90. שוב טענו ה־תל אביבים לפסילת השער, משום שלדעתם הובקע לאחר תום המשחק. טענותיהם לא התקבלו וחיפה ניצחה.

300 צופים חזו במשחק בו הצ־מייזחצישי אלי לוזנאל.

הפ. מרמורק 1
הפועל חדרה 1

יתרון הפועל מרמורק לא הס־פיק לה אתמול והיא נפרדה בתיקו (1:1) מהפועל חדרה.

דני אשכנזי העניק יתרון ל־מקומיים, כבר בדקה השניה. אך בדקה ה־30 הגיבה חדרה בהת־קפה, בסיומה ביצע עמי אלחרר בהצלחה כדור עונשין מהנקודה הלבנה.

שפט שלמה שחר לעיני 500 צופים ברחובות.

בית ב'

בית"ר נתניה 4
הפועל לוד 1

יוסי אדרי הוליך אתמול את בית"ר נתניה לנצחון מוחץ על הפועל לוד (1:4), שהעניק לה זמנית את הראשות בבית ב'.

אדרי הבקיע צמד שערים ב־דקות ה־12 וה־46. חברו ישראל שגל הוסיף צמד תוך תשע דקות (67, 76). יעקב בנודיס, שוער לוד, השווה בדקה ה־30 מהנקודה הלבנה.

שפט שלמה יוסף לעיני 500 צופים בנתניה.

הפועל טבריה 3
הפועל חולון 2

מהפך, בתוך 14 דקות, העניק להפועל טבריה נצחון ביתי מר־שים על הפועל חולון (2:3). למ־רות שמאמנם, אורי ויינברג, לא ניהל את משחקם.

חולון היתה עדיפה בפתיחה ו־אף רכשה יתרון ברור מרגלי לי־און מנסור (41) ויוסי שמרני (70).

אולם הטברייניים לא נמלו ב־רזונם והגיבו במהירות. עופר דן פיטק ל־2:1 בדקה ה־72 וחברו משה אולאר, הברולט בשווה, הישווה כולוף ארבע דקות.

את שער הנצחון לטבריה הב־קיע יוסי אדרי, שניצל כדור עונ־שין מהנקודה הלבנה (לאחר יד חולונית ברחבה) וקבע את תוצאת המשחק, ארבע דקות לפני סיומו.

שפט צבי לוי לעיני 300 צופים בטבריה.

בית ג'

בית־שמש 2
הכח ר"ג 5

בבית שמש אין חדש. שמש מימול מבקיע הקבוצות היריבות מנצחות. אתמול היה זה תורה של הכח ר"ג, שניצחה 2:5.

גיבור הנצחון היה שחקן הרכש החדש של ה"מכולים" נתן צוריה, שהגיע ממכבי נתניה. במשחק ה־בכורה שלו הבקיע שלושער (40, 82, 87).

חבריו אברהם לוי (61) ודוד מאיר (66) הוסיפו למנת השערים.

לבית־שמש הבקיע מלך שערי הקבוצה, שמס סיימון, שהחדיר שני כדורים לרשת הכח בתוך שבע דקות (71, 78).

שפט יוסף שופי לעיני 150 צו־פים בבית־שמש.

הפועל ר"ג 1
רמת־עמידר 1

ה"דרבי" של ר"ג לא התעלה שלשום לרמה גבוהה. בתום 90 דקות הוחלקו הקבוצות בנקודות לאחר תיקו 1:1.

מאיר כבישותי העניק יתרון ל־עמידר בדקה ה־38. אולם הפועל ר"ג עברה לקראת הסיום לסידרת התקפות, בסיום אחת מהן, בדקה ה־81, הצליח מאיר בלושטיין ל־השוות.

שפט רוזנברג לעיני 400 צופים באיצטדיון העירוני בר"ג.

בית ד'

הפועל עכו 4
רמת־השרון 1

יתרון ייזור של כדורגלני ה־פועל עכו העניק להם ביום שישי נצחון ברור מוצדק וגבה — על הפועל רמת־השרון — 1:4.

דוד גבה הוליך את עכו ליתרון של שני שערים, כשהבקיע צמד בדקות 10 ו־52. אצל רמת השרון התעורר זיק של תקוה, לאחר שנקי החגן ביצע בהצלחה בעי־טת עונשין מ־11 מ', אולם את הקונצרט האחרון השמיעו העכואים אלי בן־אמו (85) ודוד הלפון (88) שחתמו את התוצאה בגמר־מהיר.

שפט יעקב כהן לעיני 300 צופים בעכו.

הפועל יהוד 3
בית"ר רמלה 0

מה שלא הולך בליגה הולך ב־גביע הטוטו. הפועל יהוד הצליחה לגבור במשחק חוץ על בית"ר רמ־לה 0:3 ולהתבסס בראש בית ד'.

יורם כהן (5), אהרון גבז (31) ועזו פנחסי (81) הבקיעו את ה־שערים ליהוד במשחק, בו היתה הנקודה הבולטת השתתפותו של מגן בית"ר רמלה, יצחק קאו. קאו מרצה עונש בכלא בגלל תקיפה. חופשה בת 72 שעות איפשרה לו להופיע במשחק מהא לא היה הגרוע ביותר.

שפט דוד יוסף לעיני 100 צופים ברמלה.

בית א'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפועל חדרה	4	3־7	8
2.	בית"ר תל־אביב	4	6־8	6
3.	הפועל מרמורק	4	6־4	4
4.	בית"ר חיפה	4	9־5	4

בית ב'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	בית"ר נתניה	4	4־11	10
2.	הפועל חולון	4	5־12	7
.	הפועל טבריה	4	8־3	4
4.	הפועל לוד	4	11־2	1

בית ג'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	רמת־עמידר	4	5־12	7
2.	הכח רמת־גן	4	6־10	7
3.	הפועל רמת־גן	4	6־7	7
4.	בית־שמש	4	17־5	1

בית ד'

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפועל יהוד	4	2־7	8
2.	הפועל עכו	4	4־9	7
3.	רמת־השרון	4	6־3	4
4.	בית"ר רמלה	4	9־2	3

במחזור הבא בארצית

הליגה הארצית חוזרת בשבת ה־קרובה למסלולה התקין — לצורך קיום מחזור אחד בלבד שלאחריו שוב תהיה הפסקה.

במחזור הקרוב (12) תשחקנה שלוש הראשונות בבית. רמת־עמידר תארח את הפועל עכו; בית"ר נתניה את הפועל ר"ג והפועל לוד את הכח ר"ג.

יתר המשחקים: הפועל חדרה — הפועל יהוד; הפועל מרמורק — הפועל חולון; בית"ר ת"א — בית שמש; בית"ר חיפה — רמת־השרון; הפועל טבריה — בית"ר רמלה.

קליעה

● בתחרות חצי גמר אליפות ה־פועל בקליעה מרובה ניצחה רחו־בות עם 1094 נקודות, לפני חדרה (1088).

בדירוג האישי קבע ירון שטרי־שיף מכ"ס 368 נקודות, לפני צפ־ריר פרסטר מחדרה (365). התח־רות נערכה בחדרה.

● בתחרות חצי גמר אליפות הפועל באקדח אויר, שנערכה ב־מצובה, ניצחה מצובה עם 1037 נקודות לפני גבעת נשר (1034).

בתחרות האישית ניצח בר"ר פר־מוס עם 353 נקודות לפני צופר שביט מגבעת נשר (350).

בין הנשים ניצחה ברברה מצנע ממצובה עם 353 נקודות.

כדורסלני הפועל ת"א ייצאו לטורניר בהולנד

מאת יעקב פתאל

קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א תצא ביום ה' להולנד ות־קיים באותו יום שני משחקים.

שעות ספורות אחרי הגיעה ל־ליידן, שם יתקיים הטורניר, תתמו־דד הקבוצה בפתיחתו עם קבוצת אברטון אמסטרדם. המנצחת במשחק זה תתמודד בגמר עם המנצחת ב־המשחק השני שיתקיים בין דן־בוס אלופת הולנד וקבוצת פרקר ליי־דן. המפסידות בשני המשחקים ה־מוקדמים יתמודדו ביניהן על ה־מקום השלישי של הטורניר.

למחרת תצא הקבוצה להולנד ר השתתף שם בטורניר חג המולד ה־מסורתי, שבו משתתפות שמונה קבוצות. בין המשתתפות תהיה גם נבחרת יוגוסלאוויה וקבוצות ב־ארה"ב. הקבוצות המשתתפות שוב־צו בשני בתים, כאשר שתי המוב־ילות יעלו לשלב חצי הגמר של ה־טורניר. קבוצת הפועל ת"א תש־תתף בבית ב' בו ישחקו גם קבו־צת אברטון אמסטרדם, לפיים אוספ־רלס [illegible]. בבית א' ישחקו נבחרת יוגוסלאוויה, דן בוס ושתי קבוצות אמריקאיות.

את הטורניר תפתח הפועל ת"א ב־27 בחודש כאשר תתמודד עם ברטון אמסטרדם. ב־28 בחודש תתמודד עם לפיים אוספרלס וב־29 תשחק עם הקבוצה הבלגית רנולט גנט. משחקי חצי הגמר יה־יו ב־31 בינואר ומשחק הגמר יה־יה ב־1 בינואר.

עם סיום הטורנירים בהולנד תק־יים הקבוצה מחנה אימון וב־6 ב־ינואר תצא לסרייבו שביוגוסלאוויה שם תתמודד ב־8 בחודש נגד קבו־צת בוסנה סרייבו. משחק זה יקיים את משחקי הסיבוב הראשון של בית רבע הגמר בגביע קוראץ'.

גם האלופה מכבי ת"א תצא בסוף החודש לטורניר חג המולד המסו־רתי המאורגן על ידי המועדון ה־אנגלי קריסטאל־פאלאס. ללונדון תצא הקבוצה ב־31 בחודש למחרת משחק הליגה שיערך במסגרת ה־מחזור ה־18 נגד הפועל חולון. בינתיים מצפים במכבי לבדיקת [illegible] ביום ד'.

השבוע ישתתפו שתי הקבוצות במשחקי הליגה שיתקיימו במח־זור ומחצי גמר הגביע שיתקיימו ביום ד'.

מחר יתקיימו משחקי המחזור ה־17. להלן המשחקים: מכבי ת"א — מכבי ר"ג; בית"ר ת"א — הפועל גליל עליון; [illegible] אליצור נתניה; מכבי חיפה — הפועל ת"א; הפועל ר"ג — אליצור קרית אונו. ביום ד' יערכו שני משחקי חצי גמר הגביע ביד אליהו. במשחק הראשון יתמודדו קבוצות מכבי ת"א והפועל חיפה ובמשחק השני שמעורר עניין רב יפגשו קבוצות הפועל ת"א והפועל חולון.

אביטן תובע 95 מיליון שקל מב"ש

שחקן הכדורגל שלום אביטן, הגיש בשבוע שעבר תביעת פי־צויים לבית המשפט המחוזי ב־באר שבע על סך 95 מיליון שקל בקירוב מקבוצתו לשעבר הפועל באר שבע. פרס הגיש כתב יד נגד.

בכתב התביעה שהוגש על ידי עו"ד סורי שלו נאמר, כי אביטן חתם ב־10.10.84 הסכם עם הנהלת הפועל באר־שבע, לפיו הוא יש־חק בקבוצה בשלוש העונות הב־אות, עד לסוף עונת 1986־87. אח־רי עונת משחקים אחת, כשהודע ימים בלבד לפני פתיחת עונת 1985־86 אמן אביטן אל ידיד הנ־הלת הפועל באר־שבע, שהודיע לו כי ההנהלה לא תקיים את ההסכם בשתי עונות המשחקים הקרובות, וכי השחקן רשאי לראות עצמו חופשי לשחק בשורות קבוצה אח־רת כבר בעונת המשחקים הנוכחית (1985־86).

אביטן טוען, שהודיע באותו מע־מד כי הוא מעוניין לשחק בשורות באר־שבע ולא בשורות קבוצה אח־רת. לטענתו, הנהלת הפועל באר־שבע לא נענתה לפניותיו לקיים את ההסכם, ואף הודיעה לו כי תישא בכל הנזקים הכספיים שייגרמו לו עקב הפרת ההסכם על ידה. בשל כך, טוען אביטן, הוא פנה לקבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב, בלית ברירה וחתם עימה הסכם עבודה לעונת המשחקים 1985־86.

שלום אביטן מפרט בתביעתו את התשלומים המגיעים לו מהפועל באר־שבע, בגין הפרת ההסכם על ידה. כן הוא טוען, שנותר אתה ללא הסכם עבודה חתום לעונת ה־משחקים הבאה (1986־87) וכי אין לו כל בטחון שיועסק על ידי קבוצה אחרת בעונה הבאה — מה ש־היה מובטח לו בהסכם שהופר על ידי הנהלת באר שבע. עוד קובל השחקן, כי גרמו לו עוגמת נפש ו־פגיעה במוניטין שלו. (ע)

הערב פתיחת הסיבוב השני בליגה בכדוריד

משחקי הסיבוב השני בליגה ה־לאומית בכדוריד יפתחו הערב: מכבי ראשל"צ — אליצור הרצליה; הפועל ר"ג — הפועל רחובות; הפועל נזרים — הפועל פ"ת; מכבי פ"ת — מכבי קרית מוצקין; מכבי רחובות — מכבי ארזים; מכבי נתניה — הפועל ראשל"צ.

ג'ודו

● ספורטאי הג'ודו של הפועל פ"ת זכו בשלוש מדליות זהב ב־אליפות הפועל בג'ודו שנערכה אתמול בת"א.

60 ק"ג: 1. שוקי קואן (פ"ת), 2. יאיר קרמנובה (בת"ים); 65 ק"ג: 1. אבי קואן (פ"ת); 2. רוני אזר (מכבי ראשל"צ); 71 ק"ג: 1. יואב לביא (באר־שבע); 2. דוד צוריה (ירושלים); 78 ק"ג: 1. טל דהן (פ"ת); 2. מנשה חבקוק (ב"ש); 86 ק"ג: 1. משה מזרחי (ב"ש); 2. אילן ארזן (פ"ת).

41 ספורטאים השתתפו בתחרות.

מנסדורף נוצח ברבע־הגמר באדלייד

הטניסאי הישראלי עמוס מנס־דורף נוצח ברבע גמר הטורניר באדלייד על ידי אלוף אשתקד האוסטרלי פטר דוהאן 6:3, 6:4.

אולם במשחק הזוגות האיר המזל פנים למנסדורף ולחברו קולין דאו־דסול מבריטניה. השניים ניצחו את הניו־זילנדי קלי אברנדן וה־דרום אפריקני מייק רוברטסון 6:7, 6:2, 3:6.

בגמר הטורניר ישחקו דוהאן ו־הדרום אפריקני אדי אדוארדס. בחצי הגמר ניצח דוהאן את בר־ארצו ווילי מאסור 3:1 (מאסור נאלץ לפרוש בגלל התכווצות שריר) ואדוארדס ניצח את כריסטון סטיין אף הוא מדרום אפריקה 6:7, 6:7. סטיין הפסיד בחודש אוקטובר למנסדורף בטורניר שהיה ברמת־השרון.

מנצ'סטר־יונייטד נוצחה במגרשה ע"י ארסנל — 0:1

המוליכה בראש טבלת הליגה האנגלית מנצ'סטר יונייטד נוצ־חה לראשונה העונה במגרשה על־ידי יריבתה הותיקה ארסנל 1:0.

זה היה במחזור ה־22 והפער בין המוליכה לשתי הדולקות אחריה צומצם ל־4 נקודות מאחר וגם ליברפול וגם ווסטהאם סיימו את משחקיהן בתיקו.

ליברפול פיגרה 1:0 במשחקה מול ניוקאסל. כשאת השער ל־זכות האורחים הבקיע פיטר ביר־דסלי. סטיב ניקול הישווה לקראת ההפסקה — 1:1. ווסטהאם סיימה את משחק החוץ שלה בתיקו אפס עם לוטון.

למנצ'סטר־יונייטד, בראש הטב־לה, 49 נקודות והיא מקדימה ב־4 נקודות את ליברפול ווסטהאם. צ'לסי צימצמה את הפער כשהיא תופסת את המקום הרביעי עם 44 נקודות, לאחר שהשיגה נצחון חוץ על בירמינגהאם מן התחתית 1:2.

האלופה אברטון השיגה אף היא נצחון חוץ 1:3 על קובנטרי. יש לציין שהמועדון הלונדוני הקציב 2000 כרטיסים חופשיים לתלמידי בית ספר שעודדו במשך כל מהלך המשחק.

בליל שבת גברה סאותהמפטון על נוטינגהאם 1:3 ובמשחק ש־הובקעו בו מספר השערים הגבוה ביותר גברה שפילד וונסדיי על מנצ'סטר סיטי 2:3.

● בליגה השניה השיגה המו־ליכה נוריץ' נצחון גבוה על מיל־וול מלונדון 1:6, ברדפורד סיטי — ברייטון 2:3, צ'רלטון — גרימסבי 0:2, שרוסברי — בלקברן 0:2, מידלסברו — פולאם 2:3, אולדהאם — שפילד 0:2, [illegible] ברנסלי 0:0, וימבלדון — שפילד יונייטד 0:5.

● משחק בין טוטנהאם לוולסול בליגה השלישית נדחה מאחר ש־המועדון הולסי שונסי [illegible] הגדולים לנושים.

● הארטס עלתה לראש טב־לת הליגה הסקוטית עם 24 נקו־דות מ־20 משחקים לאחר שהשיגה נצחון חוץ על סנט מירן 0:1 משער שהובקע מן הנקודה ה־לבנה. האלופה אברדין הפסידה לדנדי יונייטד 2:1. במשחק נוסף סיימו בתיקו 1:1 היברניאן וריינג'רס.

שטוטגרט — שאלקה 2:6

נצחון גבוה השיגה שטוטגרט על שאלקה 2:6 מאמר שערים של אלגוהר במסגרת שמינית גמר גביע מערב גרמניה. קודם לכן ניצחה מנהיים את לברקוזן 0:1 ובירין את בוכום 0:2.

המחשב: ברזיל — אנגליה בגמר מקסיקו 1986

לפי נתוני המחשב יתמודדו נבחרות הכדורגל של ברזיל ואנגליה בגמר גביע העולם ב־מקסיקו־סיטי בחודש יוני 1986. ספרד תנצח ברבע גמר את אלופת העולם איטליה.

בינתיים נקבעו המדורגות לאליפות אירופה בשבעת ה־בתים כשמשחקי הגמר יתקיימו ב־88 במערב גרמניה. הגרלת שיבוץ יתר הנבחרות באירופה יתקיים ב־14 בינואר בפראנקפורט. המדורגות בשב־עת הבתים הן: אנגליה, דנ־מרק, פורטוגל, הולנד, ספרד, בלגיה והאלופה צרפת.

טניס

● עמית נאור נוצח בשלב שמינית גמר טורניר האורנג' בול בטניס לנוער בארה"ב ע"י המדורג מספר 1, האיטלקי סימונצ'י בתו־צאה 2:0 (6:4, 6:1).

במערכה השניה הוליך נאור 2:0 ו־4:0. אולם נוצח בסיום.

נאור מדורג כעת בין ה־16 ה־טובים בעולם מקרב הנוער.

בוריס בקר מאושר במינכן לאחר נצחונו על סטפן אדברג בגמר גביע דיוויס בין נבחרות שוודיה ומערב־גרמניה. בקר השווה את התוצאה ל־1:1. במשחק הזוגות הפסידו הגרמנים בקר ומאורר ועתה מובילים השוודים 1:2.

שוודיה מובילה 1:2 נגד מערב־גרמניה בגמר דייוויס

מחזיקת גביע דיוויס, נבחרת שוודיה, עלתה ליתרון של 1:2 נגד מערב גרמניה המארחת ב־מינכן, תום היום השני של משחק גמר גביע דייוויס לשנה זו.

13,000 צופים, שנדחסו לאולם ה־אולימפי במינכן, התאכזבו קצת כאשר הצמד בוריס בקר ואנדריאס מאורר נכנעו בקלות לצמד השוודי מאטס וילנדר ויואכים ניסטרום 6:4, 6:2, 6:1.

הצמד השוודי, ובעיקר ניסטרום שהיה מצויין, הוליך במערכה ה־שניה 0:4. ביום שישי ניצח וילנדר את המדורג מספר שניים של גר־מניה מיכאל ווסטפאל 6:3, 6:4, 8:10. בקר השווה ל־1:1 כאשר גבר במאבק בן 3 שעות של סטפן אדברג 3:6, 6:4, 7:5, 8:6. לאחר ש־הגרמני הוליך 2:5 במערכה הרבי־עית.

היום יערכו משחקי היום האח־רון. שני האלופים בקר מול וילנדר ואדברג ישחקו נגד ווסטפאל.

מאמן יוגוסלאוויה התפטר

מילוש מילוטינוביץ' התפטר מ־תפקידו כמאמן נבחרת יוגוסלאוויה לאחר שכשלה במוקדמות הגביע ה־עולמי. לעומת זאת, אזור הצעיר מילוטינוביץ' עשה חייל בנבחרת מקסי־קו ולפי המחשב היא תגיע לרבע הגמר.

בריה"מ — צ'כיה בגמר הוקי קרח

נבחרות הוקי הקרח של בריה"מ וצ'כיה יתמודדו היום בגמר גביע איזבסטיה במשחקים הנערכים ב־מוסקבה.

בריה"מ ניצחה עד כה את כל יריבותיה ובעיקר את שתי אחד־ות קנדה 2:8 ואת שוודיה 1:10. צ'כיה ניצחה את קנדה 2:7 ושוו־דיה גברה על קנדה 1:6. קנדה השיגה את הנצחון היחידי שלה על פינלנד 4:5 לאחר שהפסידה קודם לכן לשכנתה שוודיה 3:1.

שחיה

שחייני הפועל ימקיא זכו אתמול במבן מחוז הדרום כשצברו 179.5 נק', לפני בני שמעון 167 נק' ו־הפועל שרד 143. תחרות השחיה נערכה בשרד בהשתתפות 120 שח־יינים.

עין ברומי ממכבי ירושלים שיפר שיא גילאי 15 ב־100 מ' גב, כש־קבע 1:01.17 דק'. ניצח גם ב־200 מ' פרפר בזמן 2:23.00 ד'. כן בלטו חזר וייס ממכבי שמעון שני־צח ב־100 מ' חופשי (54.04 ש'), ב־400 מ' חופשי (4:18.52 ד'), ב־200 מעורב אישי (2:22.00 ד'). בין הנשים בלטה עירית גלוסקינוס (ימקיא) שניצחה ב־100 מ' (1:03.88 ד'), ב־100 מ' גב (1:14.52 ד') וב־200 מ' גב (2:41.06 ד'). יעל קוסו־ביצקי ניצחה ב־100 מ' פרפר (1:12.49 ד'), ב־400 מ' חופשי (5:01.51 ד') וב־200 מ' מעורב אי־שי (2:39.77 ד').

אתלטיקה קלה

● 200 אתלטים מ־12 אגודות הפועל השתתפו אתמול בתחרות ליגה לגילאי 16 שנערכה בהדר־יוסף.

במקום הראשון ממשיכה להוליך הפועל ת"א, לפני ירושלים וכפר־סבא.

בין הנערים הצטיין צחי מבטר שניצח בריצת 200 מ' (23.8 ש') ו־ב־100 מ' משוכות (14.52 ש').

בין הנערות הצטיינה אוריה פרי־דלנד מת"א, שניצחה ב־200 מ' (27.32 ש') וב־80 מ' משוכות (13.40 ש').

בליגות לנוער

בני יהודה ת"א — הפועל חיפה 1:4; מכבי פ"ת — מכבי יפו 0:0; בית"ר ירושלים — הפועל ת"א 1:1; מכבי ת"א — הפועל כפר־סבא 0:1; הפועל ראשל"צ — הפו־על בית שאן 0:5; הפועל ר"ג — הפועל חדרה 0:3; הפועל פ"ת — מכבי נתניה 0:1; הפועל ב"ש — מכבי חיפה 2:4.

● יוסי בובן זכה בשבת בתחר־רות טניס שולחן לזכרו של שלמה צירניה ז"ל, לאחר שגבר בגמר על דרור פולק בתוצאה 1:2 (19:21, 21:19, 14:21).

במקום השלישי דורג במפתיע בחום יעקוב מראשל"צ, שניצח את רן קוניק 0:2.

במשחקים המוקדמים הפתיע יאיר שמידט בנצחון על יוסי בובן בתוצאה 0:2. התחרות נערכה ב־ראשל"צ.

ה.ג. הרצליה פיתוח בע"מ

הודעה על שינוי תזכיר

ניתנת בזה הודעה שבאסיפה הכללית היוצא מן הכלל של כל חברי החברה שנתקיימה במשרדה הרשום של החברה בתאריך 19.12.1985 הוחלט בהחלטה מיוחדת להוסיף למטרות החברה המטרה הבאה: "לעסוק בסחר יהלומים".

ר"ר ג. שלום, עו"ד

שבת של תיקו בליגות א'

מאת מ. שמואל

שבת של תיקו בליגות א'. 10 מתוך 13 המשחקים בשני המחוזות הסתיימו ללא הכרעה. התוצאה — מרבית הקבוצות נשארו על עמדן. שלוש המובי־לות שיפרו מצבן.

בצפון הגדילה ב.ת שאן שגברה על אחי נצרת (2:3) את יתרונה בצמרת לשתי נקודות. בדרום קפ־צה הפועל ראשל"צ, שמתחילה השתפרה בהמשך, עד למקום השני לאחר נצחון 0:3 על הפועל ירוחם.

גם אתמול המשיכו חלוצי הצפון להיות פוריים יותר מאשר חבריהם בדרום. המקומיים הבקיעו 16 שע־רים לעומת שבעה של חלוצי ה־דרום.

מחוז הצפון

באור עקיבא: מכבי אור עקי־בא — הפועל עליה כמ"ס 1:1.

אלגזאי תארת העניק יתרון ל־קבוצתו כבר בדקה התשיעית, או־לם מרביאן הישווה (22) מהנקודה הלבנה וגרם לחלוקת הנקודות. שפט זועבי, 300 צופים.

בחדרה: מכבי חדרה — מכבי טמרה 0:0.

משחק שקול ודל באירועים. ב־דקה ה־70 הורחקו צורי כהן (חד־רה) ועדנן עמר (טמרה) בגין הת־כתשות ביניהם. שפט אטולין, 150 צופים.

בטירת הכרמל: הפועל טירת הכרמל — הפועל קרית שמונה 1:1

יואל מסהאר הוותיק העניק נקו־דה לקבוצתו, כהבקיעו שער השוו־יון דקה לפני הסיום. דקתיים קו־דם לכן קבע מוטי נחמני יתרון למקומיים. שפט יעקב שמש, 150 צופים.

בקרית אתא: הפועל קרית אתא — הפועל נצרת עילית 1:2

נצחון מוצדק למקומיים. אילוז (ה) ועמר (83) הבקיעו לאתא, מול שער בודד של האורח בן־חמו (54). שפט זטלמן, 300 צופים.

בנצרת: הפועל בית שאן — מכבי אחי נצרת 2:3

שער עצמי של אלבו המקומי (85) העניק נצחון יקר למוליכה. קודם לכן הבקיעו לבית שאן אל־בריסי (1) והלל קפלן (67). צומי נאסר (23) וזועבי (74) הישוו פע־מיים. שפט אורה שרעבי, 1600 צופים.

בנהריה: בית"ר נהריה — ה־פועל יקנעם 1:1.

חזן הארוח העניק יתרון לקבו־צתו (30), אך עזור כהן הצליח ל־השוות רבע שעה מהסיום. שפט חיים שפר, 500 צופים.

בשפרעם: מכבי שפרעם — מכבי עפולה 1:1

תוצאת המשחק נקבעה בשתי בעיטות עונשין מהנקודה הלבנה. רודה המקומי קבע יתרון בדקה ה־11, אך סילקו הישווה דקה לאחר פתיחת המחצית השניה. שפט דגן, 250 צופים.

מחוז הדרום

בראשל"צ: הפועל ראשל"צ — הפועל ירוחם 0:3

יתרון ברור של המקומיים, ש־הבקיעו מרגלי הגיבי (37), בן ציון פנקס (47) וגבסון (79). שפט עמית קליין, 300 צופים.

בדימונה: הפועל דימונה — הפועל אשקלון 0:0

מיפגש שקול, בו גילו החלוצים אוזלת רגל ברחבות. שפט י. מכור־לר, 1200 צופים.

בחולון: לזרוס חולון — ה־פועל קרית אונו 0:0

משחק חלש דל באירועים וחסר אירועים. שפט שאשו, 200 צופים.

באזור: הפועל אזור — בית"ר באר שבע 1:1

אלגני המקומי העניק יתרון ל־קבוצתו (40) מ־11 מ', אך פרנקי הגיב בבעיטה דומה בדקה ה־83. שפט סרסור, 500 צופים.

בבת־ים: הפועל בת־ים — מכבי השקמה 1:1

המארחים פתחו בתנופה ובני־גיני ביצע בהצלחה כדור עונשין מ־11 מ' (23). אולם אורי סלימן הגיב בשער משווה, שמונה דקות מהסיום. שפט גרפר, 200 צופים.

ברחובות: הפועל קרית מלאכי — מכבי קרית גת 1:1

דווקא האורחים רכשו יתרון ב־דקה ה־12 מרגלי פורייסף. אך אברהם דוד המקומי הצליח להש־וות מהנקודה הלבנה בדקה ה־70. שפט פרויים, 150 צופים.

במחזור הבא בליגות א'

● דרום: אשקלון — הפועל ירוחם; קרית גת — אור יהודה; קרית אונו — קרית מלאכי; השק־מה ר"ב — לזרוס חולון; בית"ר באר־שבע — בת־ים; דימונה — אזור.

● צפון: עליה כמ"ס — מכבי עפולה; הפועל רעננה — מכבי שפרעם; בית שאן — בית"ר נה־ריה; נצרת עילית — אחי נצרת; קרית שמונה — קרית אתא; מכבי טמרה — טירת הכרמל; אור עקי־בא — מכבי חדרה.

טבלאות ליגות א'

צפון

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	בית שאן	11	11—28	18
2.	עלי הכפ"ס	11	9—16	16
3.	בית"ר נהריה	11	8—14	15
4.	קרית שמונה	11	10—15	14
5.	קרית אתא	1	9—12	14
6.	אח"י נצרת	11	16—19	11
7.	מכבי חדרה	11	14—15	11
8.	מכבי טמרה	11	13—15	9
9.	מכבי שפרעם	1	21—18	8
10.	הפועל רעננה	11	15—12	8
11.	מכבי עפולה	11	18—11	6
12.	נצרת עילית	11	14—7	7
13.	טירת הכרמל	11	23—12	7
14.	אור עקיבא	11	16—9	6

דרום

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפועל דימונה	10	4—11	15
2.	ראשון לציון	11	6—9	14
3.	בית"ר ב"ש	10	8—11	11
4.	קרית אונו	10	6—6	11
5.	לזרוס חולון	10	4—6	11
6.	קרית מלאכי	10	6—8	10
7.	הפועל אשקלון	10	5—4	10
8.	הפועל ירוחם	11	7—5	10
9.	קרית גת	10	5—5	9
10.	מכבי השקמה	10	7—6	9
11.	הפועל אזור	10	6—5	8
12.	הפועל בת־ים	10	7—4	8
13.	אור יהודה	10	10—5	7

ליגות ב'

● דרום א': הפועל הרצליה — אגוד צעירי יפו 1:1 (הופסק ב־דקה ה־85 לאחר שאוהדי הרצליה פרצו למגרש); הפועל כפר שלם — מכבי שכון המזרח 1:1; בית"ר ראש העין — מכבי רמלה 0:0; ה־פועל טירה — בית"ר כפר סבא 0:1; הפועל כפר קאסם — מכבי רמת השרון 0:0; מועדון מקומי ב־ית שמואל — הפועל [illegible] 0:2; הפועל מחנה יהודה — מכבי הרצליה 3:3.

● דרום ב': הפועל אשדוד — הפועל מרחבים 2:3; מכבי ב"ש — מכבי רחובות 1:2; בית"ר יבנה — סקצית גן ציונה 0:0; הפועל באר־יעקב — הפועל אילת 1:2; מכבי בן־צבי — הפועל שדרות 1:1; הפועל רמלה — בית"ר לוד [illegible]; עירוני אשדוד — מכבי קרית עק־רון 0:3.

● צפון א': הפועל [illegible] — מכבי קרית ביאליק 1:1; הפועל אבו־סנאן — הפועל [illegible] 0:2; מכבי עכו — הפועל [illegible] 1:3; הפועל תל חנן — הפועל בני עכו 0:1; בית"ר קרית שמונה — סקצית מעלות 1:1; הפועל [illegible] תמרה — הפועל אפיקים 0:2.

● צפון ב': הפועל [illegible] כרמל — הפועל אכסאל [illegible]; [illegible] צור שלום — הפועל [illegible]; הפועל נהלאל — מכבי [illegible]; הפועל [illegible] הפועל בקעה אל גרביה 1:2; [illegible] כפר סולם — הפועל [illegible] 1:2; הפועל בית אלפא — מכבי עוספיה 1:1.

חוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי שקמים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום [illegible] ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה [illegible] הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 1 לתכנית מפורטת 220/03/6 [illegible] כניסה דרומית לקרית גת—אחוזם. ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי:

א. ליעד את השטחים המסומנים בשרטוט לדרך סלילת כביש.

ב. ליעד את השטח המיועד להקמת גשרים, מחלפים, תעלות, [illegible] קירות תומכים וכן לביצוע כל עבודות החפירה, [illegible] כים בסלילת הכביש.

ג. [illegible]

ד. [illegible]

ה. [illegible]

ו. שינוי יעוד מקרקע חקלאית לדרך, והדרך לקרקע חקלאית.

אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

שטח התכנית כ־313 דונם בקירוב

חלקי גושים — 2897, 2996, 2983, 2984, 1572, 3008, [illegible], 2998, 3139, 3136, 3110, 3101.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן בעלי [illegible] סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום [illegible]

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה [illegible]

מניעת הפלות חוזרות על-ידי חיסון

מאת ד"ר אריאל אוקסהורן

הסיכוי הסטטיסטי כמעט לחסן אשה נגד הפלות חוזרות על-ידי הזרקת לימפוציטים (תת-סוג של תאי דם לבנים) של הבעל לגופה נידון ביום-העיון הראשון של העמותה הישראלית לאימונולוגיה של הרביה, שנערך בימים אלה בתל-אביב. קבוצות מחקר רבות מאוניברסיטאות ומבתי-חולים בארץ הציגו ביום-העיון את מחקריהם בנושא זה, שהוא חדש מאוד לא רק בישראל, אלא בעולם כולו.

הנושא הזה קשור בשאלה הישנה-נושנה, מדוע מנגנון החיסון של האם איננו דוחה את העובר המתפתח ברחמה, כפי שאפשר היה לצפות, שהרי העובר מקבל רק את מחצית החומר התורשתי שלו מן האם, ואילו את המחצית השניה – מן האב, שהוא מבחינה תורשתית "ארס זר".

כיום מקובל להניח, כי קיימים שלושה מנגנונים, המונעים את דחיית העובר על-ידי גוף האם: הראשון, והידוע ביותר, הוא הירידה ברמת הלימפוציטים הקטלניים, המהווים חלק ממנגנון החיסון ואשר תפקידם להשמיד כל רקמה זרה. השני הוא התפתחות מערכת הגנה חיסונית בשליה ובאיזור המגע בין השליה ובין גוף הרחם, בצורת רקמה חוצצת, נשירת שמה, הבולמת חדירת תאים ונוגדנים מן העובר אל מחזור הדם של האם. המנגנון השלישי, והמדהים מכולם, כרוך בעליית הרמה של נוגדנים מסוג מסוים בדם האם, הקרויים "אי.ג.ג.-1". נוגדנים אלה אינם תוקפים את העובר, אדרבה: הם מקטינים את התגובה החיסונית הדוחה של האם.

אם בכל-זאת יש הפלות הנובעות מסיבות אימונולוגיות, הרי הן נובעות, כפי שמשערים, מן הכשל של מנגנוני הגנה אלה שתוארו לעיל. תקינותם או אי-תקינותם של מנגנוני ההגנה נבדקת בעזרת שני תבחינים (טסטים). בראשון, והחשוב ביניהם, בודקים את התנהגות הלימפוציטים של האם ביחס ללימפוציטים אחרים ואת השוני בתגובה, כאשר מוסיפים תערובת נסיוב מדם האב. בבדיקה זו מתגלות תגובות שונות, בהתאם לקרבה האנטיגנית בין האב ובין האם. כאשר קיים דמיון רב כזה, לא תשתנה תגובת הלימפוציטים של האם עם תוספת הנסיוב מדם האב לתערובת; ואילו כאשר קיים הבדל אנטיגני רב, ידכא הנסיוב של האב את תגובת הלימפוציטים של האם. שיטת הבדיקה השניה פשוטה יותר. היא מבוססת על השוואת סוגי הדם המקובלים, A, B, AB ו-O, בין האב והאם ועל השוואת האנטיגנים שעל פני תאי הדם הלבנים של שני ההורים, מה שקרוי סיווג רקמות (HLA).

יש תיאוריה של קלארק וקירבי הגורסת, כי דווקא שונות גנטית חיונית לשמירת ההריון והתפתחותו, ואילו דמיון גנטי ואנטיגני רב מדי בין שני ההורים הוא-הוא שמביא להפלות חיסוניות. לפי תיאוריית קלארק-קירבי, הטבע "מעוניין" להביא למגוון גנטי, ולכן הוא פועל נגד היווצרות זנים טהורים. אם באמת נכונה תיאוריה זו, יהיה עלינו לצפות ליותר הפלות אצל אשה הקרובה מבחינה גנטית לבן-זוגה, ולהיפך. סוגיה זו לא נפתרה עדיין עד גמירה, ונוסף שהיא סותרת את מה שהיה מקובל עד כה.

ביום-העיון הציגו החוקרים גישות טיפוליות מעשיות, ובין השאר את השיטה של חיסון האשה על-ידי הזרקת לימפוציטים מן הבעל (או לימפוציטים מבנקי דם, ה"מייצגים" את המטען התורשתי של כלל האוכלוסיה). ההנחה היא, כי החיסון יעודד באשה נוגדנים נגד הבעל, אבל יהיו אלה נוגדנים חוסמים מסוג "אי.ג.ג.-1", ולכן לא יידחה העובר, שמחצית מן החומר התורשתי שלו נובעת, כאמור, מן האב. ואמנם טיפול זה, הניתן לנשים עם הפלות חוזרות, מקובל כבר במספר מרכזים בעולם ואף בארץ. בחלק ממרכזים אלה נרשם שיעור הצלחה של 65%, לעומת 30% אצל נשים שלא קיבלו טיפול זה.

הניסויים האלה נערכו עד כה רק במספר קטן של נשים, ולכן מוקדם להסיק מהם מסקנות מרחיקות-לכת. יצוין, כי היות שמדובר לפי-שעה בטיפול ניסויי בלבד, הרי כל טיפול וטיפול כזה מצריך אישור מיוחד מטעם ועדת הלסינקי העליונה שבמשרד הבריאות בירושלים, הממונה על מתן ההיתרים לניסויים קליניים. ועדה זו אינה ממהרת להוציא אישור כללי לטיפולים אלה, משום החשש שהם עלולים לעודד מחלות אצל האם. המדובר במחלות שתל-נגד-מארח – מחלות שבהן מערכת החיסון, שחוזקה [illegible] באופן מלאכותי, תוקפת את האדם עצמו, במקום שתשמיד גורמים מזיקים.

דיגוקסין – אפשר גם בלי רעל

מאת רייקה בר

הדיגוקסין הוא התרופה השכיחה ביותר לחולי לב; היא ניתנת לשלושה מכל ארבעה חולי לב. אצל 10% עד 30% מנוטלי התרופה יש תופעות לוואי רעילות, המתבטאות בהפרעות בקצב הלב ו/או במערכת העיכול (בחילה, הקאה, כאבי בטן ושלשולים), ומתוך קבוצה זו כ-10% מתים מן ההרעלה.

הטיפול נגד סכנת ההרעלה מתרופות מכוון בדרך כלל להוצאת התרופה מן הגוף בהקדם האפשרי, אולם שיטה זו אינה יפה לדיגוקסין. לכן הטיפול בהרעלת דיגוקסין נעשה עד כה על ידי תקיפת התופעות הרעילות עצמן, בדרכים שיש להן תופעות לוואי משל עצמן, ועם הצלחה לא-מלאה.

פתרון – ניסויי לפי-שעה – לבעיה זו נמצא במאמצים משותפים של חוקרים במכון וייצמן ושל רופאים בבית-החולים "מאיר" בכפר-סבא. פרופ' שלמה מרגל וד"ר מרכוס מן המחלקה לחומרים פלסטיים במכון פיתחו שיטה כוללת לסילוק רעלים מן הגוף וחיפשו רעל שיתאים לניסוי השיטה שלהם. אפשר לומר, שקודם מצאו את הפתרון לבעיה, ואחר-כך חיפשו את הבעיה הדורשת פתרון... את הבעיה, בדמות תופעות הלוואי הרעילות של הדיגוקסין, סיפקו להם פרופ' מרדכי רביד, מנהל מחלקה פנימית א' ב"מאיר", וד"ר הלל סאבין, מרופאי ביה"ח. שני הצוותים פיתחו יחד קולונה (עמודה) שבתוכה מיליוני כדוריות פלסטיק זעירות עשויות וליאקרולאין, שהוצמדו להן נוגדנים לדיגוקסין. את העמודה מחברים בעזרת מערכת צינורות לווריד החולה. הדם זורם מן החולה אל העמודה, נוגדני הדיגוקסין המוצמדים לכדוריות הפלסטיק לוכדים את המולקולה הרעילה שבדם החולה, ואל הגוף מוחזר מן העמודה דם נקי. הפעולה פשוטה להפעלה, המכשיר יעיל וקומפקטי.

פרופ' רביד ניסה עד כה את השיטה החדשה של סינון הדם, הקרויה המופרפוזיה, בתשעה חולים במחלקתו, שלקו בהרעלה חריפה של דיגוקסין. אצל כולם חלה הטבה ניכרת תוך שעתיים לאחר תחילת פעולת הסינון. פעולת הסינון כולה נמשכת שלוש שעות.

השיטה החדשה מיושמת ב"מאיר" זה כשלושה חודשים. פרופ' רביד סבור, שתוך מספר חודשים יעביר את ממצאיו למשרד הבריאות, כדי שהשיטה תנוסה בביה"ח נוסף. אם הממצאים בשני בתיה"ח יהיו חיוביים, ויש סיכוי סביר שהעמודה תוכר כהמצאה ישראלית יחידה בעולם לסילוק חומרים רעילים מן הגוף. אמנם צריך להוסיף, כי שיטה זו טובה רק לסילוק רעלים שאפשר לייצר נגדם נוגדנים. צוות המחקר מנסה עתה לפתח נוגדנים לתרופות בעלות תופעות לוואי רעילות אחרות, בנוסף על הדיגוקסין.

הקולונה לטיהור הדם מרעלי הדיגוקסין

150 הדים בעולם לתגלית ישראלית

[illegible]

הרופאים מתחילים „ללמוד" כלכלה

מאת דנקה הרניש

מערכת הבריאות כפי שהיא היום אינה יעילה והרופאים רואים ברפואה „מצרך-על", המנותק לחלוטין משיקולים כלכליים.

לא איש האוצר העלה האשמה זו, אלא אחד „מתוך המשפחה" – יו"ר ההסתדרות הרפואית, ד"ר רם ישי.

יש באמירה זו משום חידוש ואולי אף פתח למפנה. הרופאים זועקים על מצוקת שירותי הבריאות, אך את האצבע המאשימה הם מפנים נגד משרד האוצר, נגד התקציבים שאינם מספיקים. הנה בסוף השבוע שעבר, זו לראשונה באופן פומבי ובגלוי, הודה יו"ר ההסתדרות הרפואית, כי התקציבים, אפילו יוגדלו, לא יספיקו כדי להתמודד עם בעיות המימון של הרפואה המודרנית, כל עוד בקרב הרופאים לא תהיה מודעות עמוקה לכלכלת הבריאות.

המשמעות של דברי ד"ר ישי היא בכך, שהשיקולים הרפואיים אינם יכולים להיות מנותקים מעלות הטיפולים. „לא על חשבון בריאותו של החולה", מדגיש הדובר. אבל העלות צריכה להיות אחד ממרכיבי השיקול. אם לא יחול המפנה בחשיבה הרפואית הנוכחית, צופה ד"ר ישי עתיד קודר לרפואה הציבורית בארץ. סופה שתיהפך לרפואה לעניים ולזקנים, מול רפואה אחרת, לעשירים. כדי למנוע סכנה זו נחוצה גם השתתפות ישירה של החולים עצמם בהוצאות הטיפולים. לדעת ההסתדרות הרפואית אין מנוס מלהטיל תשלומים מיוחדים על החולים תמורת טיפולים מסוימים.

המודעות לבעיה של כלכלת הבריאות כבר קיימת כיום במספר מוסדות רפואיים, ובעיקר בקופת-חולים הכללית – אולי משום שבתקופת כהונתו של אליעזר שוסטק כשר הבריאות הועמדה קופ"ח בפני קשיים תקציביים עצומים וגזירות אכזריות. היא חשה על בשרה, כי לא תוכל להוסיף ולהתקיים, אם לא תנהיג ייעול עמוק. ההיערכות בקופ"ח הכללית הולה מזמן ההוצאה לכל נפש ממבוטחי הקופה ירדה בשנים האחרונות מ-245 דולר ל-200 דולר ליום. יו"ר הנהלת קופ"ח, פרופ' חיים דורון, מאמין כי „אפשר לשמור על הרפואה הציבורית", אבל לשם כך דרוש תכנון מדוקדק של פעילות המוסדות, התייעלותם, צמצום הכפילויות הקיימות במערכת, ולא אחרון בחשיבות – ליכוד השורות: לא מאבקים הדדיים בין המוסדות השונים של מערכת הבריאות הציבורית, אלא שיתוף-פעולה לשמירה על הישגי הרפואה בארץ והבטחת המשך רמתה הגבוהה.

לדעתו של פרופ' דורון אין לצפות לישועה רק מתקציבים ממשלתיים. העלות של הרפואה המודרנית, ההולכת ועולה בקביעות, אם אין רוצים לוותר על הישגיה המקצועיים, מחייבת את מוסדות הבריאות לתרום את חלקם למעמסת המימון. צו השעה הוא התייעלות המערכת כולה, ובראש וראשונה – התייעלות האשפוז.

הממשלה והכנסת יכולות להכתיב למערכת הבריאות רק את המדיניות הכללית, אך את המדיניות בפועל יבצעו הרופאים – זו דעתו של פרופ' שמואל פנחס, מנכ"ל „הדסה" ירושלים ויו"ר איגוד מנהלי בתי-החולים בארץ. משום כך, לדבריו, חייבים הרופאים להבין את הצד השני – האוצר. המצוקה התקציבית תלווה את מוסדות הבריאות עוד שנים רבות והאוצר יכפה על מערכת הבריאות צמצומים קשים. צריך להיאבק, איפוא, על כך שמדיניות הצמצומים לא תבוצע לפי נוסחה של „גבנג וגמרנו". מערכת הבריאות היא מסובכת מדי, ומרכיביה קשורים אחד בשני ואם נגזר שצריך לצמצם – חייבים לעשות את הצמצום תוך מספר שנים, „אחרת האוצר ישלם ביוקר" – הזהיר פרופ' פנחס.

דיון זה, על הגימות הרשות שהשמענו בו, נערך בכינוס שיזמה ההסתדרות הרפואית ביום ד' שעבר ב„בית הרופא" בתל-אביב. גורמים חשובים הוזמנו לכנס זה: הוועד המרכזי של ההסתדרות הרפואית והמועצה המדעית שלה, מנהלי בתי"ח, רופאים מחוזיים וראשי ארגוני הרופאים. האורחים היו שר הבריאות, מרדכי גור, מנכ"ל משרדו, פרופ' דן מיכאלי, ויו"ר הנהלת קופ"ח, פרופ' חיים דורון. כל הדוברים, ובראשם דוברי ההסתדרות הרפואית, הביעו מלוא נכונותם לשתף פעולה עם כל הגורמים הדואגים לעתידה של הרפואה הציבורית בארץ.

אלפיים חולי נפש אפשר להעביר למרכזים קהילתיים

מאת דינה רייס

"אלפיים חולי נפש אפשר להעביר היום ממרכזים לבריאות הנפש למרכזים קהילתיים ולשקמם בקהילה" – דברי שר הבריאות מרדכי גור בשעת ביקור שערך לאחרונה בבית-החולים לנפגעי נפש "שער מנשה" בחדרה.

לפי התכנית, ההולכת ומתגבשת עתה במשרד הבריאות, יוקמו בארץ עשרה מרכזים קהילתיים כאלה. לדברי השר נבדקת האפשרות לשלב בהם גם אלכוהוליסטים ומכורים לסמים קלים.

בביקוריו במוסדות לבריאות הנפש בשבועות האחרונים למד השר, לדבריו, כי הנס הרפואי האמיתי הוא זה המתקיים ברפואת הנפש. המהפכה שחלה בשנים האחרונות בגישת המטפלים למטופלים נותנת לחולי הנפש את התקווה, כי יש להם סיכוי לצאת מפה, מן המוסדות, והיא מחזירה צלם אנוש לאלפי משוקמים ומאפשרת להם להשתלב בחברה.

השר סיפר, כי כאשר נסע לביה"ח בחדרה, לקח במכוניתו שני חולים, העובדים בכפר-העבודה כפר-מנשה. הם סיפרו לשר על עבודתם וביקשו ממנו לדבר עם מנהל המוסד, כדי שיוציאם משם, משום שאינם זקוקים עוד למסגרת מגינה. את ההוכחה לאפשרות השיקום סיפק, לדברי השר, מנהל ביה"ח "שער-מנשה", ד"ר משה אבנון, שסיפר לנוכחים על 798 נפגעי נפש מכפר-העבודה, ששוקמו בחמש השנים האחרונות.

מוסה גור חנך בביקורו בביה"ח אולם ספורט, הנושא את שמו של מטפל אחד יל"ל, שתרמו אנגלי מליוורפול, ואשר הוקם במימון אנשי קהילתו. לטכס חנוכת האולם הוזמנו גם אנשי אגודת ידידי ביה"ח "שער-מנשה" מיישובי האיזור ואלה סיפרו לשר ולשאר הנוכחים על כוונתם להקים בביה"ח מרכז קהילתי, שיכלול מועדון חברתי, מספרה, מכון לטיפות החן, חנות למוצרי ריפוי בעיסוק, מגרשי ספורט ובריכת שחיה, אלא שהתכנית מתעכבת בגלל קשיי מימון.

במרכז לבריאות הנפש "שער-מנשה" בחדרה יש כ-800 נפגעי נפש. זהו המוסד הגדול ביותר מסוג זה בארץ; יש בו מחלקות לשהיה קצרה ולמאושפזים כרוניים ויחידה לאבחון והסתכלות.

גלים בנוירולוגיה מייצרים חשמל

[illegible]

מדענים ביפאן מזהירים מפני אסון געשי בארצם

מאת שפרה הורן, טוקיו

ההתפרצות הגעשית הקטלנית, שאירעה לא-מכבר בקולומביה, הדליקה מספר נורות אזהרה ביפאן, המשופעת הרי-געש פעילים.

67 הרי-געש יש ביפאן, מהם 17 המצריכים מעקב סייסמוגראפי יום-יומי. אבל רק ארבעה מ-17 הרים אלה הוגדרו כמסוכנים במיוחד ונערך בהם מעקב סייסמולוגי צמוד, בעוד על 13 הנותרים יש רק מכשיר פיקוח אחד ויחיד, נייד, למרות ש-13 הרים אלה רחוקים מלהיות „שיות תמימות": שניים מהם התפרצו בעשר השנים האחרונות, לאחר תקופת רגיעה ממושכת, ועוד ארבעה אובחנו כפעילים ביותר. 50 הרי-הגעש הנותרים, אלה הנחשבים כפחות-מסוכנים, נבדקים רק כאשר מתגלות בהם תופעות יוצאות-דופן.

לאחר ההתפרצות הגעשית הגדולה האחרונה שאירעה ביפאן, התפרצותו של הר האוימה בשנת 1983, הוליטו המועצה הלאומית, משרד-החינוך, המכון המטאורולוגי והמועצה למלחמה באש, כי יש להגביר את התצפיות בהרי-הגעש, אך החלטה זו לא יושמה כלל. ד"ח שפורסם אשתקד מגלה, כי רק ב-44 מתוך 122 ערים וכפרים ביפאן, השוכנים באזורים געשיים, הוכנו תכניות לחילוץ מהיר של האוכלוסיה בשעת הצורך. כן מגלה הדו"ח, כי 40% מיישובים אלה הין להם קשר-רדיו, העשוי להזהיר את האוכלוסיה מפני התפרצות געשית צפויה.

כוכב-הלכת הבא בתור: אורנוס

החללית האמריקאית „וויג'ר-2" דוהרת עתה לעבר כוכב-הלכת השביעי, אורנוס, במהירות של 72,000 קמ"ש. בעוד כחודש, ב-24 בינואר 1986, תתקרב אליו עד למרחק המזערי של 81,500 ק"מ, ואנשי סוכנות החלל האמריקאית (נאס"א) מקווים, כי במשך שעות אחדות של תצלומים הם יוכלו ללמוד על טיבו של כוכב-לכת זה, טבעותיו השחורות וחמשת ירחיו, יותר מכל מה שידוע על אורנוס מאז נתגלה בידי האסטרונום הבריטי ויליאם הרשל ב-1781.

התצפיות של „וויג'ר" באורנוס יימשכו עד 25 בפברואר, וייתכן שיתגלו בהן טבעות וירחים חדשים של כוכב-לכת זה. באותה עת כבר תהיה החללית בדרכה אל כוכב-הלכת השמיני, נפטון, אך היא תגיע לקרבתו רק בעוד כשנתיים וחצי – באוגוסט 1989.

אומר ברטון אידלסון, מנהל-משנה של מחלקת החלל, המדע והיישומים של נאס"א: „אורנוס נשאר בגדר מסתורין מאז גילויו. זהו כוכב-לכת רחוק, כמעט בלתי-ניתן לגילוי ובלתי-ידוע למעשה. אפילו בטלסקופים הטובים ביותר המוצבים על כדור-הארץ מתגלים כוכב-הלכת וחמשת ירחיו כנצנוצי אור בלבד".

אורנוס הוא כוכב-הלכת השלישי בגודלו במערכת השמש, אחרי צדק וסטורן. המסה שלו עולה פי 64 על זו של כדור-הארץ, המרחק בינו ובין השמש – כמעט שלושה מיליארד ק"מ – גדול פי 19 מן המרחק בין כדור-הארץ והשמש. לאור השמש נדרשות שמונה דקות כדי להגיע לכוכב שלנו – אך שעתיים ושלושת רבעי השעה כדי להגיע לאורנוס.

ראשי נאס"א מצפים, כי המפגש הקרוב בין „וויג'ר-2" ובין אורנוס יהיה דרמאטי וחושפני לא פחות ממפגשיה הקודמים של חללית זו עם צדק ב-1979 ועם סטורן ה-1981. 70,000 התצלומים ששיגרה החללית משני כוכבי-לכת אלה שפכו עליהם אור חדש, בגלותם שלושה לוויינים „חדשים" סביב צדק ומספר לוויינים סביב סטורן.

הצילום הראשון בצבע של אורנוס בידי „וויג'ר-2" נעשה ב-15 ביולי השנה, אבל גם בצילום זה וגם בצילומים שבאו אחריו עדיין נראה כוכב זה כ„כדור טנים כחול", בלי לחשוף פרטים כלשהם. מאידך כבר נעשו כמה תגליות מפתיעות חשובות, למשל: כוכב-הלכת איננו משגר שום גלי רדיו ודבר זה מעיד, כי השדה המגנטי שלו חלש ביותר, או שאיננו קיים כלל. ועוד: תצפיות ספקטרומטריות מרמזות, כי היחס בין המימן וההליום באטמוספירה שלו שונה לחלוטין ממה שהיה צפוי, וייתכן כי היא מכילה לא פחות מ-40% הליום.

אשר לכוכב עצמו, סבורים כי יש לו גרעין סלעי בגודל כדור-הארץ בקירוב, המוקף אוקינוס של מי קרח. כן סבורים כי בשלב מוקדם של תולדותיו נפגע אורנוס על-ידי גוף שמימי בגודל דומה לזה של כדור-הארץ, פגיעה זו גרמה לאורנוס להתהפך כדי 95 מעלות מצידו האנכי, ועקב כך אחד מקטביו חשוף לשמש במשך 42 שנים רצופות, בעוד הקוטב השני שרוי בחשיכה; אחר-כך, במחצית השניה של הקפת אורנוס סביב השמש, הנמשכת 82 שנים, מתהפכת היוצרות.

חמשת ירחיו של אורנוס קטנים בהרבה מזה של כדור-הארץ ומן הגדולים בירחיו של צדק (אותם ארבעה ירחים שנתגלו עוד בידי גליליי), ועם זאת הם מן הלוויינים הגדולים במערכת השמש. הרדיוס של הגדול בהם, טיטאניה, הוא כ-500 ק"מ – כשליש מן הרדיוס של הירח שלנו. מעט מאוד ידוע על ירחים אלה, מלבד מה שפניהם מכוסים קרח וכי הם כהים יותר מן הלוויינים האחרים של מערכת השמש. כהות עוד יותר הן תשע הטבעות של אורנוס, אשר נתגלו ב-1977, כאשר כוכב-הלכת עבר במסלולו לפני כוכב בהיר אחד, והאסטרונומים סבורים כי הן עשויות מולקיקי פחם או מטתאן מוצק – בעוד טבעותיו של סטורן עשויות בעיקרן קרח, וטבעותיו של צדק – שברי סלעים.

אותות הרדיו, שבהן תעביר חללית „וויג'ר" את הנתונים מאורנוס, ייקלטו במכלולים של אנטנות הממוקמים באוסטרליה, בספרד ובארה"ב. הצילומים של הכוכב ייעשו בחשיפה ממושכת מאוד, היות שעוצמת אור השמש הנופלת על אורנוס חלשה פי 400 מזו הנופלת על כדור-הארץ. כיוון שבאותה עת מוסיפה החללית לנוע, יש חשש שהתצלומים יהיו מטושטשים למדי. כדי לצמצם סכנה זו, תוכנתו המחשבים של החללית באופן שיניעו את המשטח שעליו מותקנות המצלמות, כמשקל-נגד לתנועת החללית בזמן הצילום.

„וויג'ר – 2" מצלמת את צדק (שרטוט)

היעד הקודם של „וויג'ר – 2": סטורן וטבעותיו

תיאטרון

שש דמויות מחפשות את עצמן

מאת חוה נובק

התיאטרון העירוני חיפה: „שש דמויות מחפשות מחבר" מאת לואיג'י פיראנדלו; בימוי דינה ירושלמי; תרגום יונתן דובורסקי; תפאורה משה שטרנפלד; תלבושות גילה להב; מוסיקה שרש רייזמן; תאורה יחיאל אורגל.

לואיג'י פיראנדלו האיטלקי, שרכב על שתי המאות האחרונות – מסוף ה־19 ועד שנות השלושים של המאה ה־20 – נחשב לאחד מאבות התיאטרון המודרני. מהפילוסופיה הקיומית – והתיאטרלית – שלו שאבו השראה רבים וטובים ממחזאי המאה שלנו. אולי פיראנדלו הבריק יותר כתיאורטיקן מאשר כמחזאי, אך „שש דמויות מחפשות מחבר", העולה עתה על בימת התיאטרון החיפאי, הוא הטוב שבמחזותיו ונחשב לנכס חשוב של הדרמטורגיה העולמית.

כשלתוך חזרה משמימה של להקת תיאטרון מתפרצות שש הדמויות המתרות – אב, אם מתאבלת, שתי הבנות ושני הבנים – ותובעות להעלות את סיפורם על הבמה, מכה הופעתם בתדהמה את הבמאי ואת הצופים כאחד. השש הן דמויות שנולדו בדמיונו של מחבר אלמוני, אלא שסיפורם לא מתגשם על הבמה, והם, מצידם, כמהים למלא את יעודם זה. חיים מול תיאטרון, ותיאטרון המשתקף בחיים, הנה השאלה המוצגת בפני הבמאי, השחקנים והצופים שבעולם. בשאלה הזו מתפלסף, בשמו של פיראנדלו, האב. המתרחש על הבמה חייב לענות על שאלת האמנות מול החיים, כשהבמאי מנסה להפך את סיפורם המקוטע של שש הדמויות למחזה. לכל אחת מהן גירסה משלה על הסיבה שקיבצה אותם אל אור הזרקורים, וכל אחת מתנגדת לעצם המחשבה ששחקן יגלם את חייהם.

שחיים אלה יוטלו לתוך מסגרת קפואה. שכן, חייהם היו נזילים כל כך, משתנים ועם זאת קבועים, כי הוויתם שלהן למעשה לא נשתנתה ולא תשתנה – הן דמויות, יצירי דמיון, שהיוצר קבע אותם במסגרת מחייבת.

המחזה מציג בפני המעלים אותן בעיות של סגנון ושל העברת תוכן, של גילום כפול של דמות יחידה, ולהציג דמות אמיתית. הרי זהו בעצם שאיפתה של אמנות התיאטרון.

גישתה של רינה ירושלמי להעלאת המחזה היא בעיקר צורנית, ויזואלית. היא יודעת להעמיד תמונות יפהפיות, תיאטרליות מאוד, כמו למשל זו של „שחקנית המשנה" בגילומה של אסתי קוסוביצקי, היוצרת משחק נהדר בעזרת הראי והבבגלת להשלמתה גם את קולה הערב. וכך גם תמונת הסיום המלודרמטית של סיפור שש הדמויות, כאשר הילדה הקטנה טובעת ואחיה יורה בעצמו. יש בתמונות אלה תנועה סוגסטיבית מאוד, סטגניות, פנטומימה – קצת תיאטרון טוטאלי במובן הצורני שלו. וכאלה יש עוד בהצגה. הצרה היא רק בכך שדווקא תמונות אלה נופלות מחוץ למסגרת המחייבת של הפיראנדליזם, כאשר הסגנון המחייב מהטקסט ההסכני הרבה יותר מאשר הסובב אותו. הבימה של חיפה גדולה מדי על פיראנדלו, מפזרת את תשומת הלב של הצופה, מסיטה אותו לשוליים ונוטלת מן היצירה את האינטימיות שחייבת להיות בה. גם את שחקניה לא תכיד השכילה רינה ירושלמי להדריך אל האפיק שאליו הורים המחבר את שני הרבדים של דמויותיו: אלה השייכים לסיפור ואלה שעתידים לשחק אותם על הבמה. ההבדל בין סגנונן של הדמויות האמיתיות כביכול לבין המגיאדה השחקנית המקצועית מטשטש לעתים את הגבולות. השחקנים המספרים את סיפור הדמויות המשחקות את עצמן חייבים להגיש משחק מסוגנן, של חובבנים, כביכול, אך סגנון זה חייב להיות גם בעל אמת פנימית. אלי גורנשטיין מצליח בכך לעתים קרובות, אך הוא מגזים ב„פיראנדליות" שלו. לעומת זאת, השחקנים חייבים להדגיש את הזיוף ואת חוסר יכולתו, לעתים, של התיאטרון להפוך למראה נאמנה למציאות. המשחק כאן מקבל לעיתים הרגשים אמיתיים, כאשר הם מנסים לחקות את הדמויות ומצליחים להיכנס לעורם. אתי קוסוביצקי, למשל, מצליחה מדי פעם לשכנע יותר בדמות האם מאשר עידית צור בתפקיד האם „האמיתית". דבר דומה הייתי אומרת גם על ויקי מרדן בדמותה של הבת הנורגת – דמות ראשית בהצגה – מול משחקה של עפרה ויינגרטן את הדמות ה„אמיתית". את האגרסיביות המרירה של דמות זו הופכת ויינגרטן להיסטרית מדי. היא משחקת בעיקר על ההיסטריה הזאת ונופלת בשל כך להגזמות.

בהדגשתיות וטעות גם הסצינות הפילוסופיות. הייתי מסתכנת ואומרת אפילו שלעתים הן משעממות. אולי מהשיעמום הזה ניסתה הבמאית „להציל" את ההצגה ואותנו, כאשר קישטה אותה בזיקוקי די־נור של הסצינות שמסביב, הכניסה אפילו דיאלוג באיטלקית, שלמולנו, הלחשן (בגילומו הטוב מאוד של שמואל וולף) הנקרא לרשום את הדיאלוג המאולתר מתרגם לעברית. למה איטלקית? זה נשמע יותר פיראנדלו? צורניות מושכת לעתים לחיצוניות, וזה מה שקרה לא פעם על הבמה החיפאית.

ועם כל זאת, ההצגה איננה חסרת עניין. נראה כי לפיראנדלו יש, בכל זאת, עדיין מה לומר לנו.

מהי מוסיקה יהודית

מאת ישראל דליות

מהכנס שלא רק בעיית מיהו יהודי מטרידה רבים. חוקרים מוסיקולוגים מתנצחים בסוגיה מהי בעצם מוסיקה יהודית. בתחום זה הויכוח מתנהל, בינתיים, ברוח טובה. מוסיקה יהודית יכולה להיות: קריאת בטעמי המקרא, תפילות ופיוטים, שירת בית הכנסת, חזנות, כליזמרים בחתונות ובשמחות, שירי עם ביידיש, רדהכנסות בלדינו, אופרטות של גולדפאדן, יצירות מאת בלוך, מייו וברנשטיין, מוסיקה ישראלית, פופולרי־קלטות, „שירי רועים" ותקיעות בשופר.

הכנס הסנתי המסורתי למוסיקה יהודית (כארגון המכון למוסיקה דתית „רננות", משרד החינוך והתרבות ועיריית ירושלים) שהיה השנה צנוע מהרגיל, התקיים בשבוע חנוכה בירושלים והוקדש ל„מורשה ויצירה".

החסרון הבולט בכנס היה החסכון בהשמעת מוסיקה. שמענו הרבה על מוסיקה ומעט דוגמאות מוסיקאליות. אחת הסיבות לכך היתה תקלה בלתי צפויה בציוד הטכני שמנעה השמעת הקלטות. גם בכנס עם יומרות מדעיות מן הראוי לאפשר לנוכחים להקשיב למוסיקה מבוצעת במקום על־ידי זמרים ונגנים ואין להסתפק בכמה קטעים מקדיים ובהדים. בנוסף, התקיים מפגש בוק עם שבעה מלחינים ישראלים שסיפרו על יצירותיהם וכן נערך דיון פומבי, בהנחיית אביגדור הרביג מהפונותיקה הלאומית בירושלים, בנושא: כיצד לקיים את מורשת המסורת המוסיקלית בבתי הכנסת. שאלה מסובכת המכרידה, כנראה, את מנוחתם של רבים. המוסיקולוג הותיק פרופ' חנוך אבנארי, באוניברסיטת תל־אביב, נשא הרצאה מזהירה על החזן הוינאי שלמה זולצר (1804־1890) ותרומתו לזמרת הקודש: הכנסת יסודות אירופאיים „זרים", לבית־הכנסת, נגינת ושירת מקהלה. הפרופ' אמנון שילוח, מהאוניברסיטה העברית, מומחה בין־לאומי למוסיקה יהודית וערבית, תיאר נסיון ראשון לקודש שיטתי (באוניברסיטה הפתוחה) בנושא המורשת המוסיקלית של קהילות ישראל. זו הפעם הראשונה שילמדו מוסיקה יהודית מסורתית ברמה ובמישור דומים לקורסים קלאסיים על באך, היידן וסטראוינסקי. הקורס המקיף מנסה, לפי נושאי־חתך ובאמצעות חוברות מפורטות, הקלטות, דוגמאות תוים ואיורים, להתמודד עם בעיות היסוד הנוגעות למוסיקה היהודית: זהות, היבטים היסטוריים, הקשרי תרבות זרים, פיוטים, טעמי המקרא, שירת בית־הכנסת, כלי נגינה ומחול, הפרופ' שילוח, אגב, חזר לא מכבר משני כנסים בין־לאומיים נדירים בהם ייצג את ישראל: בעיר ביירגוש בפולין, במסגרת כנס ופסטיבל מוסיקלי על מוסיקה ביזאנטית. בעיר קורדובה בספרד, בכנס במסגרת חגיגות 850 שנה להולדת הרמב"ם, הרגים בעזרת שני חזנים את המשותף למסורת המוסיקלית היהודית־ספרדית. בשני הכנסים התקבל, לדבריו, בידידות ובאהדה. בעיות הקשורות במוסיקה היהודית עוררו התעניינות בקרב המשתתפים מארצות רבות.

ההרצאה „המבודדת", בכנס בירושלים, היתה של מר עקיבא צימרמן החוקר, בין השאר, את יחסם של סופרים גדולים למוסיקה היהודית. בהזמור ובסגנון משעשע ריתק את הנוכחים בסיפורים מאלפים ובלתי ידועים על יחסו של המשורר ביאליק לחזנות. מהם מתברר שביאליק גילה עניין רב בנושא, התמצא בניגונים ובזמירות ושיתף פעולה עם מוסיקאים וחזנים שנמנו עם ידידיו הקרובים.

בהשראה עצירה

ליידי A.

שר ביט. מלהיבה בהילות, הערב, 21.00

מאת אמיר רותם

אם שנת '84 היתה השנה בה טינה טרנר שבה לשאוג ולאלף קהלים, אזי שנה זו תהא שנת השיבה של ארתה פרנקלין.

צמד ה„יוריתמיקס" חיפשו לגיטימציה לכיוון השחור של המוסיקה בתקליטם, נסעו לדטרויט לפגוש את ה„ליידי" של שירת הנשמה, וכך נוצר הדואט „נשים עושות זאת בעצמן", שאף מופיע באלבומה האחרון של פרנקלין "Who's Zoomin' Who". לא שכחו את פרנקלין וזו השיבה בקול מעולה שלא נסדק עם השנים.

היא נולדה ב־25 במרס, 1942 בממפיס, טנסי לכומר מזמר (שהוציא למעלה מ־80 אלבומים של שירי תפילה). ג'ון האמונד, מגלה הכשרונות האגדי של חברת קולומביה, האחראי על גילויים של בסי סמית, קאונט בסי, בילי הולידיי, פיט סיגר, בוב דילן וברוס ספרינגסטין, אמר על ארתה הצעירה שיש לה „הקול הטבעי ביותר מאז בילי הולידיי". החל באלבום הבכורה שלה: „מעולם לא אהבתי איש (כפי שאני אוהבת אותך)" היתה הדרך הו־סיטרית במעלה סמטת ההצלחה. כל אלבום נמכר בלמעלה ממיליון עותקים. הופעת אורח בסרט „האחים בלוז" כששרה את „חשוב" לפני ג'ייק ואלווד בסצינה המתרחשת בדיינר בו ביקשו למשוך את בעלה הקולנועי ללהקת הליווי המתחדשת של האחים, היתה עוד הפגנת כוח.

שיתוף פעולה משמעותי ביותר היה לפרנקלין עם המפיק ג'רי וקסלר שהפיק את האלבום הקלאסי „ליידי נשמה", הכינוי שדבק בה מאז. יחדיו קצרו השניים 24 אלבומי זהב ופרסי „גראמי" לרוב.

פרנקלין תמיד מעניקה משמעויות נוספות גם לטקסטים הבנאליים ביותר. הקול שלה מעניק למלים סמכות של כתבי קודש. וקסלר תמיד אמר שהחוכמה היא להשאיר את ארתה בכבסיה. שם מקומה.

לאחר תקופת שפל מסוימת במחצית השנייה של שנות השבעים (חרף עבודה עם כמה שמות גדולים ומכובדים), החלה פרנקלין לצבור תאוצה מחודשת בשנות השמונים, עם הפתיחות למוסיקה אמיתית ונתפשו שנישים, מושגים שהם, בגדר מובן מאליו אצל הגברת הגדולה פרנקלין. תקליטה האחרון שנוצר בהדפסה מקומית („הר ארצי") כולל עזרה מאמנים מפורסמים רבים: קלרנס קלמונס (סקסופון הפלא של ספרינגסטין), דיזי גילספי, קרלוס סנטנה ופיטר וולף. ב„עד פופ", הערב יראו לנו את שיתוף הפעולה עם אני לנוקס מה„יוריתמיקס" ועוד מהליידי הראשונה של הנשמה.

ספר

מחשבונות חלב ל„שביל החלב"

דילאן תומאס: מכתבים. עריכה: פול פאריס

אקונומיסט, מיוחד ל„דבר"

שנותיו המוקדמות של דילן תומאס היו כנראה גם הפוריות ביותר. ממכתבי עשרים השנים שנאספו בכרך אלו לפמלה האנספורד ג'ונסון הם המרגשים ביותר. הם כתביו של אדם נרדף: על־ידי מלים, על־ידי החיים, הנתון בסבך עם עצמו ויותר מכל עם היותו משורר.

תלונות על חוסר־נחות ואיסורה, שפעת. במקרה של תומאס, הסופרים „נולדו מלאי בוז": כל השנאה להיות משורר טוב חייב להיות חולה בגופו, חסר מכוח חוסר מזל.

חוסר נחת בכל תחום, אך יותר מכל חוסר נחת מעצמו. תומאס התמחה בהצגת הצדדים השליליים שבאופיו. אם, כפי שראייתו קיתלין טענה, הוא היה „פארודיה על משורר", הרי היתה זו פארודיה־עצמית. האובססיה העצמית ניכרת בשיכתוב מכתביו, ולא משנה עד כמה שולי תוכנם.

תומאס צמח לתוך התכונות שהוא טיפח באהבה ובמידה לא קטנה מפני שזאת היתה הציפיה ממנו. השתייה הפכה בלתי ניתנת לריסון, רצינו אחר נשים רצינית יותר ויותר, ומקיזותם הבארים שלו פסקה מלהיות הצגה אלא דרך חיים. תלותו באלה שסבבו אותו – נפשית, פיזית וכלכלית – הפכה אותו לרגיש במיוחד.

מרבית שנותיו הבוגרות עבדו עליו כשהוא חסר פרוטה. לתומאס היה כשרון להרס עצמי אשר הבטיח כי יישאר מרושש אפילו כאשר הרוויח סכומים שאיפשרו לו לחיות ברווחה. הכל בזבז: מכתבי בקשות העזרה שלח לידידיו היו לאמנות בפני עצמה.

במכתביו לקייתלין, הנוסחה בנויה היטב: פרוזה (ולעיתים גם שירה) צלולה ביותר ומלאת דמיון שמעטה בה הכנות. עם הזמן נותר רק תומאס פושט היד: על ברכיו הוא מתחנן ללא בושה לכסף, לאהבה, לסליחה. למרות תקופות נדירות של יצירה, יש הרגשת דווחה מסוימת במותו המוקדם (הוא נפטר בגיל 39 ב־1953, מצירוף של מורפיום ואלכוהול). תומאס זה מתר ונח בעיר, לפני שהדבר הפך לאופנה.

„גליס", ערב מחול חדש של הרקדנית והכוריאוגרפית רינה שיינפלד. החזרות מתקיימות בימים אלה. הבכורה מתוכננת ל־3 בפברואר במוזיאון תל־אביב. הלהקה – שיינפלד עצמה וחמש בוגרות פרנת המחול שלה – מציגה בערב זה, כך נמסר, „תהליכי עבודה בהשראת בוזות בראשיתיים מופשטים, דימויים ורמזים מאגדות ונופי הארץ, בליווי מוסיקה של ביאודבו ליגטי, „מוקסידו מוזי והולחנים מיבוטים.

הדפסים ישראליים בלונדון

מאת אורה חייקין

„אמני הדפס מישראל", כריסטי'ס אמנות עכשווית, לונדון

תערוכה ראשונה המיוחדת להדפסים של אמנים ישראליים מתקיימת בימים אלה בגלריה „כריסטי'ס אמנות עכשווית" השייכת לבית המכירות הפומביות כריסטי'ס בלונדון. התערוכה אורגנה על־ידי סניף כריסטי'ס בישראל (בתמיכת מפעלי „פולגת" והאגודה לקשרי תרבות בריטניה־ישראל. תערוכת „אמני הדפס מישראל" מציגה מעבודותיהם של 19 אמנים ישראלים שהגיעו בתחום זה לרמת ביצוע גבוהה ביותר. אין נושא משותף לעבודות בתערוכה, והיא גם איננה משרטטת תמונת מצב של האמנות העכשווית בישראל. היא מביאה לקהל הבריטי עבודות באיכות ביצוע גבוהה, שנעשו בסדנאות ההדפס הגדולות בארץ ובסדנאות פרטיות אל אמנים, המשקפות תחומי הדפס שונים. גם האמנים עצמם הם בני דורות שונים, ביניהם טוביה בארי, מנשה קדישמן, סידון רוטנברג, דן קריגר, גד אולמן, מיכאל קובנר, עדינה ינאי, נעמי סמילנסקי, לארי אברמסון, ישראל הרגי, אריה רוטמן ועוד. כל אמן מציג מספר הדפסים, ובסגנונו המיוחד. את התערוכה מלווה קטלוג עם מבחר עבודות מן התערוכה. התבוננות בקטלוג מותירה רושם של תערוכה נקיה מאוד ודקורטיבית, אך נטולת עומק ועניין. למרות זאת, נראה כי האנגלים אוהבים את המוצג בה: למעלה מ־100 הדפסים כבר נקנו והאמנים נתבקשו לשלוח לאנגליה עותקים נוספים שלהם.

אמת המידה לבחירת העבודות היתה רמת ביצוע גבוהה, והיותן פוטנציאל טוב למכירה. כריסטי'ס היא מכונת שיווק ענקית ומשומנת. מלבד המכירות הפומביות שהיא עורכת, היא משווקת הדפסים אמנותיים בהיקף של שלושה מיליון לירות שטרלינג בשנה. במסגרת המגמה לעודד רכישת יצירות אמנות מקוריות על־ידי שכבות אוכלוסיה רחבות, בחינת „אורגינל לכל פועל", עורכת כריסטי'ס פעולות שיווק מאסיביות, ובין השאר, מפיצה קטלוג של הדפסים שניתן להזמין ולרכוש באמצעות הדואר. ההדפסים, שהינם הקטגוריה הזולה ביותר בתחום היצירות המקוריות, מתאימים למטרה זו, ותחת הסיסמא „הדפסים אמנותיים במחירים סבירים", מפיצה ומשווקת כריסטי'ס הדפסים שמחיריהם נעים החל מ־120–100 $ ומעלה. לקטלוג הקבוע של ההדפסים לרכישה נכנסו כבר שלושה אמנים ישראלים – לארי אברמסון, טוביה בארי ועדינה ינאי.

מומחי כריסטי'ס יודעים לאבחן ולבחור הדפסים שיש להם סכויי מכירה טובים, כשהם מקפידים, לבד מן איכות הביצוע, על קו אמנותי מסויים המתיישב עם העדפות הקהל הרחב.

את התערוכה הנוכחית מגדירים אנשי כריסטי'ס כ„פריצת דרך להפצת ומכירת אמנות ישראלית בחו"ל". ואמנם, חשיבותה של התערוכה למשתתפים בה היא בחשיפת עבודותיהם לקהל רחב ביותר, ובמובן – הסכוי להכלל בקטלוג ההדפסים של כריסטי'ס. זה פתח תקוה לאמנים ישראלים היום, כשמצב שוק האמנות בארץ הוא בשפל. אך האנגלים המחפשים עבודות אמנות ייחודיות ומרשימות יותר של אמנים ישראליים, יצטרכו, כנראה, להגיע בכל זאת לכאן.

תערוכות

חג יובל

בנק דיסקונט מציין את יובלו בתערוכת אמנות שנפתחה בסוף השבוע שעבר באחד מאולמי משרדיו בתל־אביב. בתערוכה מוצגות עבודות פיסול וציור, גם של אמנים לא ידועים. לחלקם זוהי תערוכת בכורה.

כמו מ. אברהמי (צילום אחד מציוריו בתמונה) המצייר ארבע שנים בלבד. לדבריו למד לצייר מראייה.

★★★

במוזיאון העירוני ברמת־גן מוצגת תערוכת אקוורלים של צבי עבבל, „נופי־ארם". עבבל, שסגנונו הפיגורטיבי נוטה בשנים האחרונות אל המופשט, מצייר הרבה תנועה קבוצות רקדניות, צמרי מתאם. בציוריו יש

הרבה מעוף ושמחת חיים. אין לו יומרות למסרים גדולים, מה שמסביר אולי את הביקוש לציוריו גם בימים שונים אלה.

אורית מאיר

הכיוון: מזרח

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

למרות שלנין האמין בשמירת המורשה התרבותית הרוסית, יורשיו זלזלו באמנות. הם טענו כי אמנות חייבת להיות קשורה בפוליטיקה. בשנות ה־20, היו דרושות לברה"מ מכונות חקלאיות וסחורות. את המטמון שילמו באוצרות אומנות המלוכה.

ד"ר ארמנד האמר החל לצבור כך את אוסף האמנות הרוסי שברשותו היום. אלכסנדר שאפר, סוחר אמנות אמריקאי, גם הוא רכש בברה"מ חפצי אמנות. במרוצת עשר שנים נידלדלו אוצרות בית רומנוב ונמכרו למערב, בדרך כלל, במחירים נמוכים מאוד.

אלא שכעת החל עידן נוסטלגי בברה"מ. סכומי עתק שולמו לרכוש מורש את אוצרות הצארים. המוזיאונים מתעניינים במכירות פומביות ורכשים, בריסקרטיות, פריטי אמנות רוסיים.

הקנייה האחרונה שלהם היא שטיח קיר מן המאה ה־18. הם שילמו בעבורו 85 אלף דולאר. שטיח קיר זה נארג בסדנה של פטר הגדול שהביא עמו מצרפת תשעה אורגים. ראשי התיבות של הצארינה, אנה איבנובנה, מופיעים על השטיח בתוך מדליון שמעליו כתר. מומחה מיוחד מטעם מוזיאון „הרמיטאג'" בלנינגרד הגיע למכירה הפומבית בה הוצג השטיח והוא היה זה שזיהה אותו כאחד מתוך ארבעה שטיחים שנארגו בשביל הצארינה בין השנים 1737 ו־1739. השטיח נרכש והועבר אישית, על־ידי נספח התרבות של השגרירות בפאריס ללנינגרד. המוזיאונים הרוסיים רוכשים במכירות פומביות גם פריטי אמנות אחרים: חלקים ממערכת הכלים המפורסמת של בית אורלוף נרכשו ב־1982 במכירה פומבית של „כריסטי". כלי שתייה מכסף מן המאה ה־17, המוצג עתה בקרמלין, נרכש לפני מספר שנים במכירה פומבית אחרת.

המוזיאונים מתעניינים בעיקר בחפצי אמנות היסטוריים. ועזרה בכך הם מצאו אצל ארמונד האמר, שתרם מספר עבודות למוזיאונים ברוסיה. הוא עומד להעניק לרוסים גם את דירתו המוסקוואית אשר בה 18 עבודות של ציירים רוסים אותם רכש במערב ועתה הוא מחזיר למורת.